

373.123

ก 426 ก

5.3

การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ปริญญานิพนธ์

พลก

ภาณุเจนา นวลจันทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา

มกราคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

KL097

25.3 พ.ค. 2540

การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

บทคัดย่อ

ของ

กาญจนา นวลจันทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา

มกราคม 2540

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ในปีการศึกษา 2538 กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 แบ่งเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยจำนวน 53 คนและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยจำนวน 184 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย อยู่ในระดับ มาก

2. สภาพการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมวางแผน ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการประเมินผล ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

3. ปัญหาในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูผู้สอนในหมวดวิชามีดังต่อไปนี้

3.1 ด้านความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนคือ ขาดบุคลากร งบประมาณและอุปกรณ์ เครื่องใช้ในการวางแผน

3.2 ด้านกระบวนการวางแผนปฏิบัติการแต่ละด้าน มีดังนี้คือ

- ด้านการเตรียมวางแผน ได้แก่ ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปี เวลาในการวางแผนไม่แน่นอน ไม่มีข้อมูล สารสนเทศและไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากครูในหมวดวิชา

- ด้านการวางแผน ได้แก่ครูในหมวดไม่ได้ให้ความสำคัญกับการวางแผน ไม่มีการประชุม ชี้แจง วางแผนและกิจกรรมบางอย่างฝ่ายบริหารวางแผนเอง
- ด้านการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ครูในหมวดมีงานรับผิดชอบหลายอย่าง สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยให้ปฏิบัติตามแผน ขาดงบประมาณที่จะนำมาใช้ปฏิบัติตามแผน
- ด้านการประเมินผล ได้แก่ขาดผู้รับผิดชอบประเมินผลโดยตรง ไม่มีการสร้างเครื่องมือในการประเมินผลและไม่ได้ประเมินผล รายงานผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ

AN ANNUAL PLANNING OF SECONDARY SCHOOL HEALTH AND
PHYSICAL EDUCATION SECTION UNDER THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION 12

AN ABSTRACT

BY

KANCHANA NUANCHAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Physical Education
at Srinakhariwirot University

January 1997

This study was intended to investigate conditions and problems of annual working plans of the secondary school Department of Physical Education under the Department of General Education, Education Region 12, academic year 1975.

The subjects were 53 school department heads and 184 teachers who were randomly sampled. The data were collected by means of questionnaires.

After the data were statistically treated, it was found as follows :

1. The subjects rated the readiness and sufficiency of basic factors in the annual working plans at high level.

2. The conditions of the annual working plans in all 4 areas, e.g. planning preparations, planning, operations, and evaluations, were rated by the subjects at high level.

3. The subjects expressed about the annual working plan problems as follows :

- 3.1 The readiness and sufficiency of basic factors for such planning encountered the lacking problems of personnel, budget and materials.

- 3.2 Planning process for each area :

- 3.2.1 Planning Preparations : The teachers did not know and understand how to. The planning time was too much flexible. There was insufficient information. There were problems of cooperations from other teachers.

- 3.2.2 Planning : The teachers did not pay interests to the annual working plans. The administrators would do some planning by themselves without meeting.

3.2.3 Operations : The teachers carried over loads. There were less supporting environment. There were insufficient budgets.

3.2.4 Evaluations : There were no responsible persons. The evaluating tools were insufficient. There were not many evaluations after many projects.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้อย่างถี่ถ้วนแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
พลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์วาสนา คุณาภิสิทธิ์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์วาสนา คุณาภิสิทธิ์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพน เรืองระน้อย)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาคภูมิ รัตนโรจนากุล)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้อย่างถี่ถ้วน เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ เดือน มกราคม พ.ศ. 2540

ประกาศขอบคุณ

ปัญหานี้พบตั้งแต่บัดนี้สำเร็จได้ด้วยดีอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ว่าสนา คุณาภิสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ประธานและกรรมการควบคุมปัญหานี้หน้ที่ได้ ทุ่มเทเสียสละเวลาเป็นอย่างมากในการให้คำปรึกษา แนะนำ การปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งให้ กำลังใจ จนสามารถทำให้ปัญหานี้พบนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจริญนัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาคภูมิ รัตนโรจนกุล กรรมการสอบเพิ่มเติมที่ให้คำแนะนำ แก้ไข ปรับปรุงปัญหานี้ให้มีความ สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อุดม นิมพา อาจารย์ชาวุฒิ ปลื้มสำราญ อาจารย์บุปผา ปลื้มสำราญ และคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจน ช่วยเหลือและให้กำลังใจ

ขอขอบคุณคุณสุรศักดิ์ วงษานุสิทธิ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจ ตลอดมา

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณถึงพระคุณพ่อและแม่ ผู้คิดฝันองทุกคนที่สนับสนุนและให้กำลังใจ เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา

กาญจนา นวลจันทร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 แหล่งสารที่เกี่ยข้องกับการวิจัย	8
การบริหารและการบริหารการศึกษา	9
การวางแผน	14
ระบบงานแผนงานของกรมสามัญศึกษา	30
ระบบการวางแผนของโรงเรียนมัธยมศึกษา	36
การวางแผนของมหาวิทยาลัยพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา	43
งานวิจัยที่เกี่ยข้อง	44
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	52
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	54
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	55
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	56
วิธีจัดการกระทำกับข้อมูล	56

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	57
ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการแปลผล	57
ผลการศึกษาค้นคว้า	57
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม	57
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	58
จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	59
สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	61
สภาพการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ..	64
ปัญหาและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชา พลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12	85
5 บทก่อก่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
บทก่อก่อ	101
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	101
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	101
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	102
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	102
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	112
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	113

บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	121
ภาคผนวก ข. หนังสือแสดงความอนุเคราะห์	131
ภาคผนวก ค. ประวัติผู้ให้สัมภาษณ์	137
ประวัติย่อของผู้วิจัย	140

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากร จำแนกตามจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน	53
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน	54
3 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน	59
4 จำนวนและร้อยละของสถานภาพของหัวหน้าหมวดและครูผู้สอนในหมวดวิชา พลานามัย	61
5 สภาพความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการ ประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา พลานามัยคิดเป็นร้อยละ	65
6 สภาพความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการ ประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชา พลานามัยคิดเป็นร้อยละ	67
7 สภาพการปฏิบัติด้านการเตรียมวางแผนตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา พลานามัยคิดเป็นร้อยละ	69
8 สภาพการปฏิบัติด้านการเตรียมวางแผนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน หมวดวิชาพลานามัยคิดเป็นร้อยละ	71
9 สภาพการปฏิบัติด้านการวางแผนตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย คิดเป็นร้อยละ	73
10 สภาพการปฏิบัติด้านการวางแผนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวด วิชาพลานามัยคิดเป็นร้อยละ	76
11 สภาพการปฏิบัติด้านการปฏิบัติตามแผนตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวด วิชาพลานามัยคิดเป็นร้อยละ	78
12 สภาพการปฏิบัติด้านการปฏิบัติตามแผนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน หมวดวิชาพลานามัยคิดเป็นร้อยละ	80

13 สภาพการปฏิบัติด้านการประเมินผลตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา พลาณามัยคิดเป็นร้อยละ	82
14 สภาพการปฏิบัติด้านการประเมินผลตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลาณามัย คิดเป็นร้อยละ	84
15 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมและความเพียงพอ ของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา พลาณามัย	86
16 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมและความเพียงพอ ของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชา พลาณามัย	87
17 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการเตรียมวางแผนตาม ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลาณามัย	89
18 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการเตรียมวางแผนตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลาณามัย	90
19 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการวางแผนตาม ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลาณามัย	91
20 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการวางแผนตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลาณามัย	93
21 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติตามแผนตาม ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลาณามัย	94
22 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติตามแผนตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลาณามัย	96
23 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านประเมินผลตาม ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลาณามัย	97
24 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านประเมินผลตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลาณามัย	99

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การจัดแผนงานการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา	4
2 แสดงหลักสำคัญของการวางแผน	21
3 แสดงขั้นตอนการวางแผนปฏิบัติการ	27
4 องค์การจัดทำแผนกรมสามัญศึกษา	33
5 องค์การงานแผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา	34
6 การจัดองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา	43

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

ประเทศชาติจะพัฒนาให้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและดีมาน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ และในบรรดาปัจจัยสำคัญเหล่านั้นเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าปัจจัยทางด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) เป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง ถ้าประเทศไม่สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ก็ไม่สามารถพัฒนาอย่างอื่นได้มากนัก ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม หรือด้านการเมือง และเป็นที่ยอมรับกันว่าเครื่องมือที่จะทำให้ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าต่อการพัฒนา คือ การศึกษา (วิโรจน์ สารัตนะ. 2532 : 27-67)

การศึกษาระดับมัธยมศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเพราะช่วยปลูกฝังและพัฒนาความสามารถ รวมทั้งเจตคติในการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสามารถของนักเรียนแต่ละคน ทำให้มีความสามารถในการเป็นผู้ผลิตที่มีคุณภาพสูง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความเจริญทางเศรษฐกิจของชาติ นอกจากนี้ยังช่วยในการสร้างความเป็นพลเมืองดีของชาติ ปลูกฝังสิ่งที่ถูกต้องสอดคล้องกับความต้องการทางสังคมและการเมือง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดความมั่นคงทางสังคมและการเมืองได้เป็นอย่างดี จึงนับได้ว่าการศึกษาระดับมัศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อพื้นฐานของความเจริญมั่นคงของประเทศ (พนัส หันนาคินทร์. 2524 : 94-102)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ได้กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) พอสรุปได้ดังนี้ ขยายการศึกษาและบริการการศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ส่งเสริมการศึกษาเพื่ออาชีพ ส่งเสริมปรับปรุงการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งเสริมการศึกษาให้เป็นการพัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพพลานามัยและสวัสดิภาพของนักเรียน ส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย พัฒนาศักยภาพทางการศึกษา สนับสนุนให้ภาคเอกชนจัดการ

ศึกษาล่างมีคุณภาพมากขึ้น ส่งเสริมการศึกษาเพื่อการพัฒนาศาสนา ศิลป และวัฒนธรรม และ
มุ่งพัฒนาระบบการบริหารการศึกษา กรมสามัญศึกษาเป็นกรมหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด
แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ให้สอดคล้องกับ
นโยบายในการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ การจัดการศึกษาเน้นนักเรียนเป็น
ศูนย์กลาง โรงเรียนถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ต้องบริการชุมชน จัดการศึกษาเป็นตลาดวิชา
ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ พัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา
สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์สื่อวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งตามนโยบายนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้เด็ก
รวมทั้งเด็กที่มีความผิดปกติทางกายหรือสติปัญญา เด็กที่จำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ได้รับการ
ศึกษาอย่างทั่วถึง และขยายการมัธยมศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
เด็กและเยาวชนโดยทั่วไป รวมทั้งยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้
ทั้งวิชาการและวิชาชีพ เป็นพลเมืองดี และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ของประเทศ (กรมสามัญศึกษา. 2538 : ไม่มีเลขหน้า)

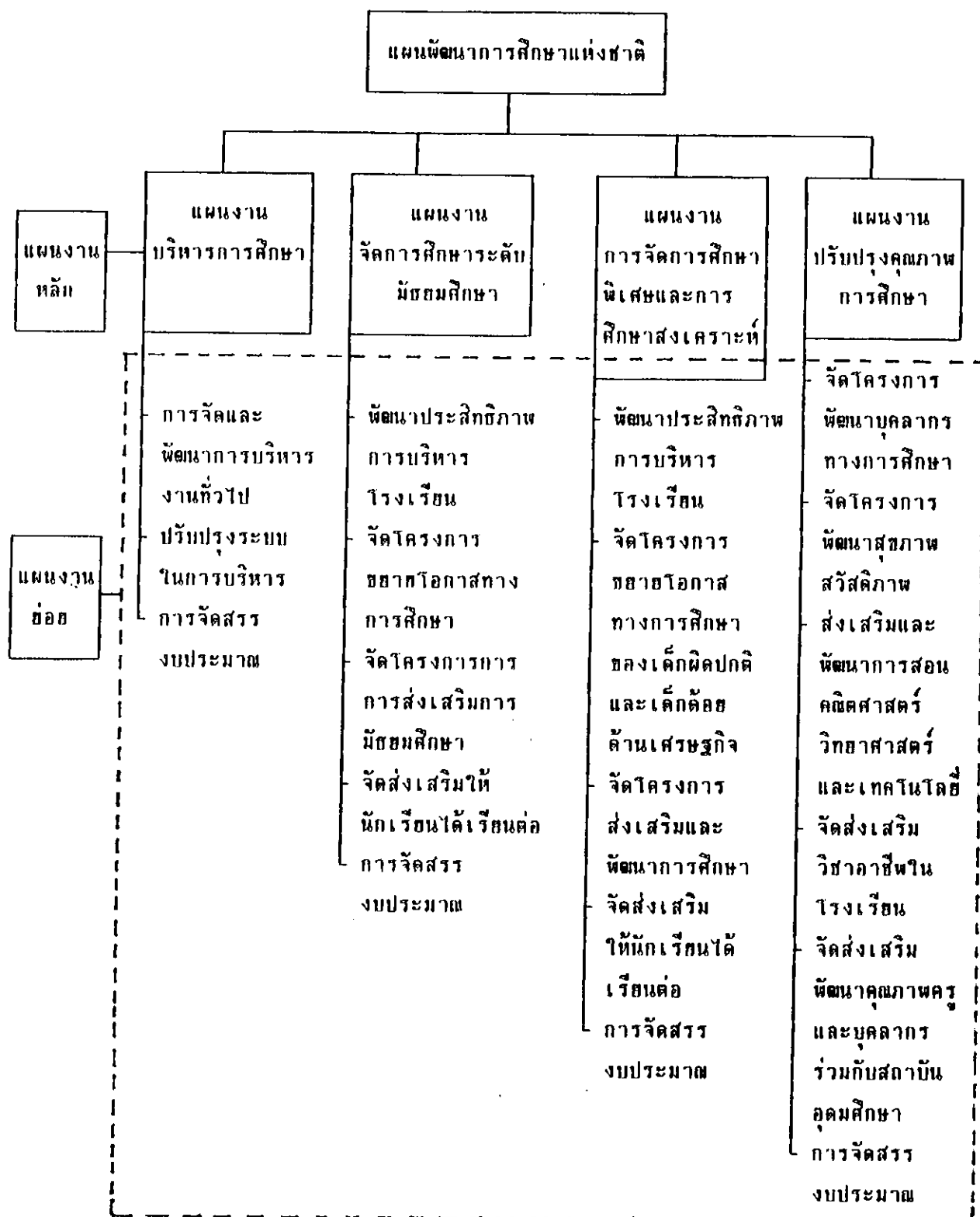
การวางแผนมีความสำคัญและมีความจำเป็นมาก เพราะในภาวะที่ประเทศกำลังพัฒนา
จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ งบประมาณและทรัพยากรมีจำกัด การที่จะจัดการ
ศึกษาให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามแผนการศึกษาแห่งชาติและแผนการพัฒนการศึกษา
ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของกรมสามัญศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีการวางแผนเพื่อให้การดำเนินงานได้ตรงเป้าหมาย โดยให้
ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและได้ประโยชน์ตอบแทนมากที่สุด เพราะการวางแผนเป็น
กระบวนการที่หน่วยงานได้กำหนดขึ้นล่วงหน้าเพื่อปฏิบัติงานในอนาคต การวางแผนประกอบด้วย
กระบวนการต่าง ๆ หลายขั้นตอน การวางแผนจึงมีคุณค่าอย่างมากต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคคลภายในหน่วยงาน
(ศักดิ์ชัย ปัญหา. 2528 : 1)

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่จัดและส่งเสริมการมัธยมศึกษาได้
ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบของโรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบัน ที่มีขอบข่ายงานขยาย
กว้างและซับซ้อนกว่าในอดีต ประกอบกับโรงเรียนมีขนาดใหญ่ขึ้น มีภาวะและหน้าที่เพิ่มขึ้น เพราะ
หลักสูตรเปลี่ยนไปและโรงเรียนมิได้มีหน้าที่สอนนักเรียนเพียงประการเดียวเท่านั้น หากยังมีหน้าที่
เกี่ยวข้องกับชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนอีกด้วย ดังนั้นโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีการบริหารงานและ
ดำเนินงานอย่างมีแผน ตลอดจนต้องมีระบบการติดตามผลและประเมินผลที่ดี

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบและเทคนิคการวางแผน การปฏิบัติการเพื่อนำมาประยุกต์กับระบบงานในระดับโรงเรียน จึงเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนเป็นอย่างมาก กรมสามัญศึกษาจึงกำหนดให้โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดจัดทำแผน ปฏิบัติการของโรงเรียน โดยให้ทุกโรงเรียนยึดแผนปฏิบัติการนั้น ๆ เป็นหลักในการบริหารงาน การวางแผนปฏิบัติการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นการหนึ่งที่ทำให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อ การวางแผนการศึกษาในระดับจุลภาคจากหน่วยงานส่วนกลาง โดยกรมสามัญศึกษาได้เริ่มให้โรงเรียน ในสังกัดจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2522 เพื่อให้โรงเรียน กำหนดแนวการพัฒนา มีการใช้เงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามแนวทางที่กรมสามัญ ศึกษากำหนด และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน สนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดทำแผนรวม 3 ประเภท คือ แผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี และแผนปฏิบัติการ ประจำปี เพื่อให้การบริหารและการพัฒนางานมีแนวทางที่แน่ชัด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสนองต่อ นโยบายของกรมสามัญศึกษาและความต้องการของหน่วยงาน (สุวัฒน์ สอนสุวิทย์. 2534 : 2)

ในปีการศึกษา 2530 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการพัฒนาและกรอบแผนงาน ทัศน์ใหม่ ประกอบกับการมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด (สศจ.) ขึ้นมาในทุก จังหวัด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 ทำให้กรมสามัญศึกษาต้องปรับระบบโครงสร้างและการวางแผนการ ศึกษา โดยกำหนดให้มีหน่วยงานวางแผนทั้งในระดับกรม ระดับกอง ระดับจังหวัด ระดับกลุ่ม โรงเรียน และระดับโรงเรียน ให้โรงเรียนกำหนดให้มีหน่วยงานระดับ "งานแผนงาน" โดยขึ้น อยู่กับผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตามความเหมาะสม โดยมีคณะทำงานประกอบด้วย หัวหน้างาน แผนงาน 1 คน และผู้ร่วมงานจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการวางแผนระดับโรงเรียน (สุวัฒน์ สอนสุวิทย์. 2536 : 2)

การวางแผนปฏิบัติการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบัน กรมสามัญศึกษาได้กำหนด โครงสร้างและแผนงานการบริหารและพัฒนาการศึกษาออกเป็น 4 แผนงานหลัก และ 19 แผนงาน ก่อสร้ง ดังรายละเอียดในภาพประกอบ 1 ให้โรงเรียนมัธยมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผน ปฏิบัติการประจำปีตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน แผนปฏิบัติการของโรงเรียนจะ ออกมาในลักษณะใดขึ้นอยู่กับว่าผู้บริหารและคณะจัดทำแผนงานของโรงเรียนแต่ละแห่งจะมี ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายพัฒนาการศึกษาของกรมสามัญศึกษาเพียงใด (กรมสามัญศึกษา. 2534 : 6-9)

ภาพประกอบ 1 การจัดแผนงานการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา

จากรายงานผลการประเมินเกี่ยวกับแผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่มีแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี และแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี โรงเรียนต่าง ๆ จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีตามที่กรมสามัญศึกษาสั่ง โดยยึดรูปแบบตามคู่มือและคำแนะนำจากวิทยาการแผนงานที่มาให้การอบรมที่โรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่เห็นการจัดทำแผนเป็นเล่ม โดยคิดหัวข้องานตลอดจนโครงการเท่าที่จะคิดได้ ซึ่งไม่อยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์นโยบายของกรมสามัญศึกษา การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาหรือความจำเป็นที่แท้จริง เพราะข้อจำกัดของบุคลากรแผนงานในโรงเรียนและครูในด้านเวลา ความรู้ความเข้าใจ และทักษะในกระบวนการวิเคราะห์เอกสาร หรือคู่มือที่มีคุณภาพในการสื่อความรู้ความเข้าใจในงานแผนงาน (สมพร ชุนพิลึก. 2535 : 2)

หมวดวิชาพลานามัยเป็นหน่วยงานหนึ่งในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้การดำเนินงานในการบริหารหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปในแนวทางที่มีความมุ่งหมายสอดคล้อง และสนับสนุนแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของกรมสามัญศึกษา ตลอดจนให้บรรลุความมุ่งหมายของแผนการศึกษาของโรงเรียน การวางแผนการปฏิบัติการประจำปีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนวิชาพลานามัยและเคยเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้เข้าร่วมวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยหลายครั้ง มีความเห็นว่าการวางแผนนั้น ยังขาดขั้นตอนสำคัญ ๆ ของการวางแผนหลายอย่าง เช่น การวิเคราะห์นโยบายการจัดการศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและโรงเรียน ขาดการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ มาเป็นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัติการ อีกทั้งยังมองข้ามความสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปีที่ทำขึ้น เน้นการวางแผนเพื่อเสนอผู้บริหารและการของบประมาณเท่านั้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ในปีการศึกษา 2538 ตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งยังไม่มีผู้ใดเคยทำวิจัยมาก่อนเพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียน ซึ่งจะมีผลต่อการสอนของครู และส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ นักเรียนให้มีค่าสูงสุด เพื่อการพัฒนาประเทศต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ในปีการศึกษา 2538

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทราบสภาพการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
2. ทราบปัญหาในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
3. นำข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่จะทำขึ้นในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป
4. เป็นข้อมูลสำหรับงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและปัญหาของการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ได้แก่
 - 2.2.1 ความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการ

2.2.2 กระบวนการในการวางแผนปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วย

- ด้านการเตรียมวางแผน
- ด้านการวางแผน
- ด้านการปฏิบัติตามแผน
- ด้านการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวางแผน หมายถึง การนำเอานโยบายของกรมสามัญศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและหมวดวิชา มาจัดทำเป็นแผนงาน โครงการ และงาน ซึ่งจะกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับความมุ่งหมาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ค่าใช้จ่าย ระยะเวลา ในการดำเนินการ และทำให้ได้แผนปฏิบัติการเป็นเอกสาร

2. แผนปฏิบัติการประจำปีหมวดวิชาพลานามัย หมายถึง แผนงาน โครงการ และงานในส่วนที่บุคลากรในหมวดวิชาพลานามัยจัดทำขึ้น เพื่อรวบรวมเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในแต่ละปีการศึกษาตามแผนของกรมสามัญศึกษา เช่น โครงการส่งนักเรียนเข้าแข่งขันกีฬา โครงการสร้างเครื่องมือการสอน โครงการจัดสัมมนาอบรม ศึกษาครูงานของครูผู้สอนในหมวดวิชา

3. ปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง บุคลากรที่ร่วมกันในการวางแผน รวมทั้งเอกสาร ตำรา งบประมาณและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวางแผน

4. เขตการศึกษา 12 หมายถึง เขตการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดสระแก้ว

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่อไปนี้

- ✓ 1. การบริหารและการบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารและการบริหารการศึกษา
 - 1.2 หลักการบริหารทั่วไป
 - 1.3 หลักการบริหารการศึกษา
- ✓ 2. การวางแผน
 - 2.1 ความหมายของการวางแผน
 - 2.2 ความสำคัญของการวางแผน
 - 2.3 หลักสำคัญของการวางแผน
 - 2.4 กระบวนการวางแผน
 - 2.5 ประเภทของแผน
- 3. ระบบแผนงานของกรมสามัญศึกษา
 - 3.1 การพัฒนาระบบแผนงานของกรมสามัญศึกษา
 - 3.2 การจัดองค์การจัดทำแผนและความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ
 - 3.3 การจัดตั้งองค์การงานแผนงานในโรงเรียน
- ✓ 4. ระบบการวางแผนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 4.1 การดำเนินการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 4.1.1 ด้านการเตรียมการวางแผน
 - 4.1.2 ด้านการวางแผน
 - 4.1.3 ด้านการปฏิบัติตามแผน
 - 4.1.4 ด้านการประเมินผล
- ✓ 5. การวางแผนของหมวดวิชาพละในโรงเรียนมัธยมศึกษา

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 การวิจัยในประเทศ

6.2 การวิจัยในประเทศ

1. การบริหารและการบริหารการศึกษา

1.1 ความหมายของการบริหารและการบริหารการศึกษา

คำว่า "การบริหาร" โดยทั่วไปแล้วมีความหมายที่กว้างมาก ซึ่งหมายรวมถึงการบริหารงานทุกด้าน ทั้งด้านธุรกิจและรัฐกิจ ในทางราชการมักจะให้คำว่า การบริหาร (Administration) ส่วนการบริหารธุรกิจจะให้คำว่า การจัดการ (Management) ซึ่งมีความหมายในทางบริหารเช่นเดียวกัน (กิติมา ปรีดีศิลป. 2532 : 3)

มีผู้ให้ความหมายของการบริหารไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2513 : 592) : การบริหารเป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ที่จะนำเอาทรัพยากรในการบริหารมาประกอบตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

บุญใหญ่ สาธิต (2514 : 6) : การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน

สุสสดี สัตยะมานะ (2514 : 1) : การบริหารเป็นศาสตร์และศิลป์ในการที่จะจัดการให้กลุ่มบุคคลดำเนินการในลักษณะที่ร่วมมือกันด้วยความสามัคคีธรรม รวมทั้งการให้ทรัพยากรอื่น ๆ มาประกอบในการปฏิบัติงานด้วย

ไซมอน (Simon. 1976 : 39) : การบริหารเป็นการทำงานระหว่างคนสองคนขึ้นไปและการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้ร่วมงานจะต้องมีความรู้ มีทักษะ มีทัศนคติ และมีความเห็นสอดคล้องกัน

ดริคเกอร์ (Drucker. 1979 : 27) : การบริหารเป็นการทำงานต่าง ๆ ล่วงไปโดยอาศัยผู้อื่นเป็นผู้ทำ

เซอร์จิโอเวนิ และคนอื่น ๆ (Sergiovanni and others. 1980 : 5) : การบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

เฮร์ซี และแบลนชาร์ด (Hersey and Blanchard. 1982 : 3) : การบริหารเป็นการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและกลุ่ม หรือการทำงานโดยอาศัยบุคคลอื่นและกลุ่มเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

จึงอาจสรุปได้ว่า การบริหาร คือ การใช้ความพยายามทั้งทางศาสตร์และทางศิลป์ ที่จะจัดดำเนินการให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ประกอบการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายร่วมกัน

ดังนั้นการบริหารการศึกษาจึงหมายถึง ความพยายามที่จะจัดดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา อันได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารสถานที่ เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรืออีกนัยหนึ่งการบริหารการศึกษา คือ ความพยายามที่จะจัดดำเนินการทุกอย่างเกี่ยวกับการศึกษา โดยให้มีผลผลิต คือ ผู้เรียนที่มีคุณภาพในที่สุด การบริหารการศึกษาในปัจจุบัน มีลักษณะคล้ายกับการบริหารทั่วไป โดยถือว่าโรงเรียนหรือสถาบันเป็นองค์กรหนึ่ง หรือเป็นระบบหนึ่งของสังคมที่จำเป็นต้องอาศัยการบริหารให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ นักเรียนเปรียบเหมือนทรัพยากรในการบริหาร ควรได้จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดคุณภาพในตัวผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนประกอบ (กิตติมา ปรีดีติลล. 2532 : 4-6)

1.2 หลักการบริหารทั่วไป

กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในองค์กรหรือสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้นั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารจะใช้วิธีการบริหารที่ถูกต้องเหมาะสม ผู้บริหารที่มีคุณภาพต้องทำการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และมีขั้นตอนในการดำเนินงานได้เหมาะสม หลักที่ผู้บริหารใช้บริหารการศึกษาสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ต้องกำหนดนโยบายไว้ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานจะได้เข้าใจนโยบายของหน่วยงานและปฏิบัติตามนโยบายนั้นอย่างถูกต้อง
2. มีศูนย์กลางอำนาจการ โดยจัดบุคคลให้รับผิดชอบในการทำงานนั้น ๆ

โดยตรง

3. ระบุน้ำที่การทำงานนอกต่างกระจำงชิด กำหนดหน้าที่ความสำคัญในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งระบุนกการแบ่งปันทรัพยากรในการบริหารงานให้เหมาะสมกับลักษณะของหน่วยงานและประสานงานกันด้วย

4. จัดให้มีระบบการทำงานนอกต่างเหมาะสม
5. มีการอำนวณการที่ดี
6. จัดให้หน่วยงานสนองต่อภาวะเปลี่ยนแปลงลู่เสมอ
7. จัดหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงาน
8. ความรับผิดชอบต้องมีสิทธิและอำนาจควบคู่ไปด้ว
9. การลดค่าสิ่งควรทำตามลำดับขั้นสากการบังคับบัญชา
10. ควรมีการวางแผนในการทำงานทุกขั้นตอน ทุกระดับของงาน
11. ต้องคำนึงถึงหลักประสานงาน เพื่อให้งานรูปไปข้างหน้าและเกิดความคล่องตัว
12. จะต้องสร้างงานและติดตามงาน
13. มีการพิจารณาความดีความชอบด้วความยุติธรรม
14. คำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น ทรัพยากรและกำลังใจ การสื่อความหมาย ความขัดแย้ง และความจึงผลใจในการทำงาน เป็นต้น
15. วางตนให้เหมาะสม มีลักษณะการเป็นผู้นำอย่างแท้จริง (กิตติมา ปรีดีศิลป. 2532 : 20)

1.3 หลักการบริหารการศึกษา

จากหลักการบริหารทั่วไปดังกล่าว สามารถนำมาใช้ได้กับการบริหารการศึกษาได้ ผู้บริหารการศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารในระบบโรงเรียนหรือนอกระบบโรงเรียน ล้วนต้องให้หลักการในการบริหารการศึกษา ดังต่อไปนี้ คือ

1. ในการบริหารการศึกษา จะต้องมีการระบุหรือกำหนดความมุ่งหมายให้แน่นอนว่าการจัดการศึกษาลักษณะนั้น ๆ มีจุดมุ่งหมายแน่นอนอย่างไร และแจ้งให้เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติ
2. ควรแบ่งงานในหน่วยงานออกเป็นหมวดหมู่ เป็นฝ่ายหรือเป็นงานเฉพาะอย่าง และมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบเฉพาะเรื่องไป เช่น ในระบบโรงเรียนอาจแบ่งเป็นระดับชั้น

หรือแยกเป็นวิชา หรือแยกเป็นเล่มตามหลักสูตรที่ระบุ แบ่งไปตามความเหมาะสมและประสานงานกัน

3. กำหนดให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ แบ่งงานเป็นขั้นตอนและสัมพันธ์กันทั้งระบบ การบริหารและการจัดขึ้นเรียน ผลการเรียนรู้การสอนสัมพันธ์กันทุกขั้นตอน

4. ในการบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา อาจจัดฝ่ายธุรการเป็นที่ลำนวศการ ทำงาน เป็นแหล่งกลางที่ครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องจะมารับบริการได้

5. สถานศึกษาหรือโรงเรียนควรมีได้เตรียมการไว้เพื่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ

6. มีการจัดทำโปรแกรมการศึกษา โครงการศึกษา โครงการสอน หรือแผนการเรียนการสอน

7. การจัดการเรียนการสอน ควรให้คนที่มีความสามารถเฉพาะ เช่น การสอนวิทยาศาสตร์ ผู้สอนควรจะศึกษาโดยตรงทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

8. มีการวางแผนการศึกษา หรือวางแผนการทำงานเป็นระยะ ๆ ไป

9. ควรมีการติดตามงาน โดยสังเกตการทำงาน หรือสังเกตการสอน จัดให้มีการนิเทศชั้นเมื่อเห็นว่าจำเป็น

10. จัดทำหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการพิจารณาความดีความชอบ (กิตติมา ปรีดีดิolk. 2532 : 21)

พาร์สันส์ (Parsons. 1958 : 166-185) ได้กล่าวถึงการบริหารการศึกษาว่าถึงแม้จะให้ลักษณะการบริหารร่วมกับการบริหารธุรกิจ การบริหารกิจการอื่น ๆ แต่การบริหารการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะที่ผูกพันอยู่กับธรรมชาติของกิจการด้านการศึกษาอยู่ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ระบบงานของสถานศึกษาออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับเทคนิค ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
2. ระดับจัดการ ได้แก่ การประสานความพยายามของบุคลากรไปสู่จุดหมายของสถานศึกษา
3. ระดับสถาบัน ได้แก่ ความพยายามในการแสวงหา การสนับสนุนทางด้านทรัพยากรจากบุคคลและหน่วยงานภายนอก

เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานบริหารด้านอื่น ๆ จะเห็นว่า สิ่งที่สำคัญกับการบริหารด้านอื่น ๆ คือ กิจกรรมระดับจัดการ ส่วนที่แตกต่างกันได้แก่ กิจกรรมระดับเทคนิค และระดับสถาบัน

แมคเคลียร์ และเฮนเคลย์ (McCleary and Hencley. 1970 : 17) กล่าวว่าการบริหารการศึกษาแบ่งได้ 3 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผนนโยบายทางการศึกษา กิจกรรมที่จะต้องทำ คือ การกำหนดนโยบายที่ต้องตอบคำถามว่า ผู้เรียนคือใคร จะสอนอะไรแก่ผู้เรียน วิธีการหรือการสนับสนุนทางการศึกษาที่จะจัดให้ มีอะไรบ้าง เป็นงานที่เกี่ยวกับการกำหนดทิศทางและนโยบายการศึกษา
2. การบริหารหรือการจัดการขององค์กร เป็นงานแปลงนโยบายออกมาเป็นกิจกรรมของสถาบันหรือโรงเรียน เป็นงานบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารทำงานร่วมกับครู
3. งานด้านเทคนิคการจัดการ เป็นการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำตารางสอน การกำหนดและมอบหมายงาน การอ่านวอชการนิเทศ การงบประมาณ การควบคุมตรวจสอบ ซึ่งเป็นงานส่งเสริมการเรียนรู้การสอน การแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและงานบริหาร

จากแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานและการบริหารการศึกษา จะมีความเห็นพ้องกันเป็นส่วนใหญ่ว่า การบริหารจำเป็นต้องมีองค์ประกอบในเรื่องของ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การอ่านวอชการ การประสานงาน และการควบคุมงาน นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น แรงจูงใจ ความคิดริเริ่ม นโยบาย และอำนาจหน้าที่

ในการบริหารศึกษาก็คือหลักการบริหารเช่นเดียวกันกับการบริหารทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยสิ่งสำคัญ ๆ 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดหน่วยงาน การจัดบุคคลเข้าทำงาน การประสานงาน การควบคุมงาน และการจูงใจ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะถูกจัดกระทำเป็น 2 ระยะ คือ

1. ก่อนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ต้องจัดกระทำ ได้แก่ การวางแผน การจัดหน่วยงาน
2. ระหว่างการดำเนินการ ขั้นตอนที่ต้องจัดกระทำ ได้แก่ การจัดบุคคลเข้าทำงาน การประสานงาน การควบคุมงานและการจูงใจ

2. การวางแผน

2.1 ความหมายของการวางแผน

การวางแผน (Planning) เป็นภารกิจหนึ่งในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานที่มีขอบข่ายความรับผิดชอบที่กว้างขวาง และมีระบบบริหารที่สลับซับซ้อนจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีหน่วยงานทำหน้าที่วางแผนดำเนินงานด้านต่าง ๆ เป็นการเฉพาะ (ประมวล เสนาฤทธิ. 2527 : 56) การบริหารการศึกษาของชาติจะบรรลุเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์ย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายและการวางแผนที่ถูกต้องและมีทิศทางที่แน่นอน ได้มีผู้ให้นิยามคำว่า การวางแผนไว้ดังนี้ คือ

พนัส หันนาคินทร์ (2526 : 27) ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผน หมายถึง การตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร และความต้องการที่ให้องค์งานก่อประสานกันอย่างไรเพื่อให้งานของส่วนรวมดำเนินไปอย่างราบรื่น

วีระพล สุวรรณันต์ (2526 : 1-2) ให้ความหมายของการวางแผน หมายถึง การเลือกสรรและการสร้างความสัมพันธ์ของข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตลอดจนการตั้งข้อสมมติฐานและให้สมมติฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอนาคต เพื่อที่จะสรรหาและจัดรูปของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เชื่อว่าจะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้

สงวน ช้างฉัตร (2529 : 2) ได้ให้ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่ โดยแก้ปัญหาทางการศึกษาที่สำคัญ และต้องการดำเนินการแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปในอนาคต โดยการตั้งวัตถุประสงค์เป้าหมายในการพัฒนาโดยคำนึงถึงทรัพยากรของประเทศและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และผลตอบแทนที่ประชาชนจะได้รับจากการศึกษา และพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อให้งานสำเร็จและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ลีลา สีนานุเคราะห์ (2530 : 71) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผน คือ กิจกรรมหรืองานที่กำหนดวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางสำหรับดำเนินการ

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2530 : 12) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "การวางแผน" ไว้ว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการที่ช่วยตัดสินใจเลือกสิ่งที่จะดำเนินการ

และวิธีการดำเนินการในอนาคต เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ภายใต้เงื่อนไข ระยะเวลาและทรัพยากร เป็นกลไกเพื่อตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอย่างไร อะไร ใคร ทำ ทำเมื่อใด และที่ไหน ที่ผูกมัดต่อกันจนเป็นระบบและต่อเนื่องกัน ทำให้กระบวนการวางแผนเป็นไป อย่างมีระบบระเบียบ

ประสูม จิตประเสริฐ (2533 : 89) กล่าวว่า การวางแผนเป็นกระบวนการ ที่บุคคลหรือหน่วยงานได้กำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้า เพื่อการปฏิบัติงานในอนาคต

ประมวล เสนาฤทธิ์ (2527 : 1) ให้ความหมายว่า การวางแผน คือ การมองอนาคต การตั้งเห็นจุดมุ่งหมายที่ต้องการ การคาดปัญหาเหล่านี้ไว้ล่วงหน้า ตลอดจนการ หาทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

ประสิทธิ์ เปี่ยมสมบูรณ์ (2534 : 23) การวางแผน คือ กระบวนการที่เชื่อมโยง ระหว่างปัจจุบันเข้ากับอนาคต เพื่อการแก้ไข สาเหตุของปัญหาตามเป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยกลยุทธ์ที่ริเริ่มขึ้นหรือกลยุทธ์ที่เคยใช้ได้ผลมาแล้ว พร้อมทั้งคำนึงถึง ความต้องการของประชาชน นโยบายของรัฐ สมภาวะแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์การ

สรุปได้ว่า การวางแผน หมายถึง การตัดสินใจเลือกวิถีปฏิบัติงานวิถีที่ดีที่สุด เมื่อกำหนดเป้าหมายวางโครงการดำเนินงาน กำหนดแผนนโยบายและแนวปฏิบัติ พร้อมทั้งยุทธวิธี การดำเนินงานเพื่อนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลขององค์การในอนาคต

2.2 ความสำคัญของการวางแผน

การวางแผนเป็นผลสืบเนื่องมาจากความมุ่งหมาย และนโยบายในกระบวนการ บริหาร ไม่ว่าจะเป็นแนววิสัยหรือเป็นการบริหารในทุกระดับ การวางแผนจะช่วยให้ประหยัดเวลา เกิดการประสานงาน ลดการทำงานแบบเดาสุ่มและซ้ำซ้อน

ธงชัย สันติวงษ์ (2528 : 16) ได้สรุปความสำคัญของการวางแผนไว้ว่า การวางแผนช่วยให้การทำงานในภาวะการต่าง ๆ ต่อไปนี้ดีขึ้น

1. การเปลี่ยนแปลงเทคนิควิทยาการต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

2. ความต้องการเกี่ยวข้องและพึ่งพาทิ้งกันและกันระหว่างองค์การที่มีมากขึ้น กว่าแต่ก่อน

3. ความซับซ้อนของหน้าที่การงานและกิจกรรมในสังคม
4. การวิพากษ์หาข้อบกพร่องไปทบทวนร่วมขององค์กร
5. การไม่สามารถวัดผลความสำเร็จของผลงานของบุคคล กลุ่มบุคคลผู้ทำงาน

และขององค์การ

6. การไม่ประสานกันของความพยายามภายในกลุ่มต่าง ๆ

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 83) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้

ดังนี้

1. ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปโดยประสานสอดคล้องกัน
2. ทำให้การปฏิบัติงานเกิดการประหยัดกำลังเงิน กำลังคน และเวลา
3. ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
4. ช่วยให้การตรวจสอบและควบคุมงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. ช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่การงานของผู้บังคับบัญชา
6. ทำให้สามารถระดมกำลังคน และกำลังทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การมาใช้

อย่างได้ผลทั่วถึง

7. ช่วยให้การรททงาน และการปรับปรุงองค์การดำเนินไปได้โดยสะดวก

รวดเร็ว

สุเมธ เตชะวิเศษ (2527 : 80-81) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนการศึกษาว่า การวางแผนเป็นรากฐานสำคัญของการปฏิบัติงาน การทำงานโดยไม่มีแผนย่อมหวังผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้ยาก หากผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการวางแผนในเรื่องต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาไว้เป็นแนวทางสำหรับปฏิบัติแล้ว ก็ย่อมจะก่อให้เกิดผลดีหลายประการ เช่น

1. ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต้องประสบกับความล้มเหลว เนื่องจากสามารถมองเห็นสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้
2. ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความหวังว่าจะได้ผลงานที่ถูกต้องและใกล้เคียงกับสิ่งที่หวังไว้ หากมีอุปสรรคเกิดขึ้นจะสามารถแก้ไขได้ทันที่
3. ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การวางแผนไม่เพียงพอแต่เป็นการหาคำตอบในการแก้ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาใช้เป็นวิธีการหรือแนวทางใหม่ในการดำเนินการได้อีกด้วย

5. ช่วยให้การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ช่วยรักษาคุณภาพความไม่แน่นอน และการเปลี่ยนแปลง ความไม่แน่นอน และการเปลี่ยนแปลงในอนาคตทำให้การวางแผนเป็นสิ่งจำเป็น เมื่อมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องไม่อาจที่จะปล่อยให้งานดำเนินไปเรื่อย ๆ ได้ เพราะสภาพต่าง ๆ ของการทำงานนั้นอาจเหมาะสมและได้ผล แต่ไม่แน่ว่าวันพรุ่งนี้จะเป็นอย่างไรร

7. เพื่อให้มีการควบคุมในการปฏิบัติงานที่ง่ายขึ้น การมีแผนทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถควบคุมการปฏิบัติงานได้สะดวกขึ้น ทั้งนี้เพราะแผนงานจะกำหนดเป้าหมายมาตรฐานการปฏิบัติงานและผลงานไว้ล่วงหน้า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและวัดผลได้เป็นอย่างดี

อวกทัต จันทปัญญาศิลป์ (2528 : 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ดังนี้

1. ช่วยประหยัดเวลาในการทำงาน เพราะทุกคนได้รู้หน้าที่และความรับผิดชอบของตนแล้วงานจะประสานกันได้ดี

2. ทำให้มีการกำหนดลักษณะที่เป็นปัญหา หรืออุปสรรคขัดแย้ง ซึ่งอาจกระทำโดยวิธีการเลือกบริหารงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไข

3. ช่วยเสริมให้การใช้ศิลปในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะแผนที่ดีก่อนจะแสดงออกให้ประจักษ์ถึงความมุ่งหมายและนโยบาย

อวตม จันทรสุนทร (2529 : 14) ระบุความสำคัญของการวางแผนไว้ คือ การวางแผนช่วยให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างมีความมุ่งหมาย มีระเบียบ มีระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

การวางแผนการศึกษาที่มีความสำคัญมากน้อยในระดับที่แตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพของสังคม นโยบาย เวลา การควบคุม การปฏิบัติ และการประเมินผล ตลอดจนเรื่องงบประมาณต่าง ๆ ดังนั้นการวางแผนการศึกษาจึงเป็นกระบวนการบริหารของสถานศึกษาที่บรรลุความมุ่งหมายที่วางไว้ การวางแผนการศึกษาจึงมีความสำคัญในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. การวางแผนส่วนที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากมีการวิเคราะห์ทางเลือกในการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุด
2. การวางแผนส่วนที่การดำเนินงานบรรลุความมุ่งหมาย เนื่องจากมีการกำหนดความมุ่งหมายในการทำงานอย่างแน่นอน เป็นแนวทางให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายเดียวกัน
3. การวางแผนส่วนที่ผู้บริหารสามารถคาดคะเนล่วงหน้าถึงปัญหาและอุปสรรคอันจะเกิดขึ้นในอนาคต และยังสามารถปรับสภาพการณ์ให้เกิดผลดีต่อสถานศึกษาได้
4. การวางแผนส่วนที่ลดความขัดแย้งในสถานศึกษา เนื่องจากการกำหนดขั้นตอนบทบาทหน้าที่การทำงานไม่ซ้ำซ้อนและสับสน
5. การวางแผนส่วนที่สามารถควบคุมงานได้อย่างมีระบบ
6. การวางแผนส่วนที่เกิดการพัฒนาหรือแก้ปัญหาของสถานศึกษาอย่างทันเหตุการณ์ โดยการนำผลการวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีระบบมาใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหา
7. การวางแผนส่วนที่เกิดการพัฒนาทุกด้านที่สอดคล้องกัน เป็นการลดความซ้ำซ้อนในการใช้ทรัพยากรร่วม เช่น การจัดการศึกษาเรื่องอนามัย โรงเรียนสอดคล้องกับแผนสาธารณสุข การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสอดคล้องกับระดับอุดมศึกษาและระดับต่ำลงไป ทำให้ลดการใช้งบประมาณในกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน
8. การวางแผนส่วนที่เกิดการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่มีกิจกรรมเหมือนกันหรือคล้ายกัน
9. การวางแผนส่วนที่ผู้บริหารสามารถกำหนดอนาคตของสถานศึกษาตามนโยบายของโรงเรียน และนโยบายของรัฐ (ประสิทธิ์ พุ่มจำปา, 2536 : 12-13)

2.3 หลักสำคัญของการวางแผน

หลักสำคัญของการวางแผนในทางปฏิบัติมีหลากหลายอย่าง แล้วแต่ที่จะเก็บแผนประเภทใด มีหลักสำคัญบางประการที่นักวิชาการกล่าวถึง ดังต่อไปนี้

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2525 : 5) กล่าวว่า สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการวางแผนมีดังนี้ คือ

1. การวางแผนควรจะเริ่มจัดทำ ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงาน
2. ความมุ่งหมาย จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจนโยบายให้ชัดเจน
3. การเตรียมปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการวางแผน ได้แก่ ข้อมูล คน เงิน วัสดุสิ่งของ รวมทั้งสถานที่และเวลาที่ใช้

4. วิธีดำเนินงานตามแผน กล่าวคือ เมื่อวางแผนแล้วต้องหาช่องทางดำเนินงาน สมยศ นาวิการ (2525 : 82) ได้ให้หลักสำคัญของการวางแผนว่าต้องประกอบด้วยทรัพยากรขององค์การที่ใช้ในการวางแผน เงินทุนที่จะได้รับ อุปกรณ์วัสดุสิ่งของ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน

วีระพล สุวรรณันต์ (2526 : 3) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการวางแผนว่าควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. เรื่องของอนาคต ผู้วางแผนจะต้องสมมติว่าทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้นเร็วหรือช้าแล้ว
2. ความมุ่งหมายหรือเป้าหมาย ซึ่งจะต้องมีก่อนการวางแผน เพื่อให้ทราบทิศทาง หรือความมุ่งหมายของการทำงาน
3. มีข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริงหรือหลักฐานต่าง ๆ เพื่อนำมาพิจารณาในการพิจารณา
4. การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีประโยชน์มากที่สุด ประสิทธิภาพสูงสุด ประหยัดมากที่สุด ใช้เวลาสั้นที่สุด ใช้ต้นทุนต่ำที่สุด

สมพงษ์ เกษมนสิน (2526 : 91-92) ที่ให้เห็นหลักสำคัญที่ควรคำนึงในการวางแผนไว้ดังนี้

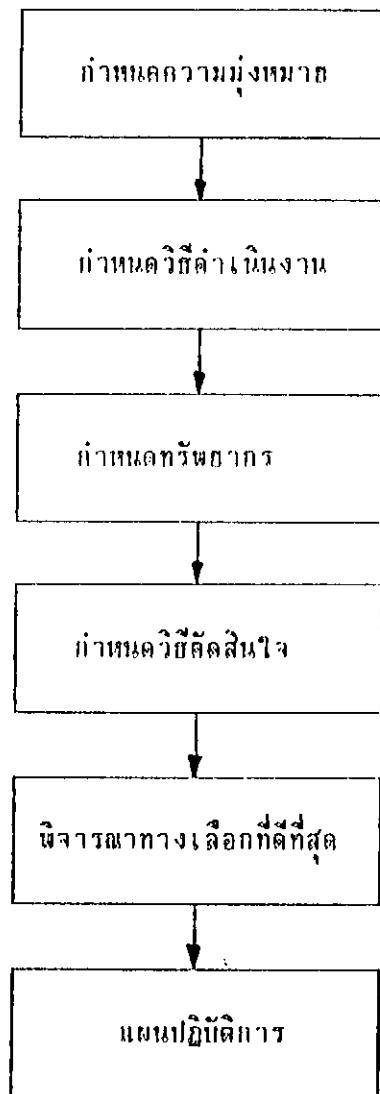
1. การวางแผนนั้นควรจะได้ เริ่มปฏิบัติจัดทำขณะที่เริ่มดำเนินงานเป็นอันดับแรก
2. ความมุ่งหมาย นโยบาย จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ชัดเจน

3. ปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการวางแผน จะต้องจัดเตรียมให้พร้อม
4. วิธีดำเนินงานตามแผน จะต้องพิจารณาหาผู้ทางหรือวิธีการที่จะดำเนินงานตามแผนไว้ล่วงหน้า พร้อมทั้งการวางมาตรการในการควบคุม
5. คำนึงถึงสภาพภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อม เงินเข้าอากาศ คุณค่าทางสังคม พฤติกรรมของคน ตลอดจนชนบทธรรมเนียมประเพณีอันเป็นที่ยึดถือของคนกลุ่มนั้น

สุเมธ เลี้ยวสิทธิ์ (2527 : 82-83) เสนอหลักสำคัญของการวางแผนไว้ว่า

1. ต้องทำการประเมินสภาพเกี่ยวกับการวางแผนในหน่วยงาน
2. ต้องแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในเรื่องของการวางแผน
3. ต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวางแผนให้ชัดเจน
4. ต้องเสนอการจัดองค์การในการวางแผนที่เหมาะสม
5. ต้องจัดระบบการวางแผนภายใต้องค์การที่ได้รับการเห็นชอบ
6. ต้องมีการจัดทำปฏิบัติการวางแผนงาน

สรุปได้ว่า หลักสำคัญของการวางแผนก็คือ การวางแผนจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมาย กำหนดวิธีดำเนินงานเพื่อการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายนั้น กำหนดทรัพยากร กำหนดวิธีการตัดสินใจ เพื่อพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดที่มีประโยชน์มากที่สุด ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงหลักสำคัญของการวางแผน

2.4 กระบวนการวางแผน

กระบวนการวางแผนการศึกษามีหลากหลายแบบ แต่ละแบบมีองค์ประกอบและรายละเอียดที่สัมพันธ์ต่อกัน ทั้งนี้ผู้เสนอทั้งคนไว้ดังต่อไปนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 92-95) ได้เสนอกระบวนการวางแผนไว้เป็นขั้นตอนที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. การกำหนดความมุ่งหมาย เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผน เพราะเป็นเสมือนความมุ่งหมายที่ต้องดำเนินการในทางกรณี ได้มีการให้คำลั่นทดแทนกันได้ เช่น คำว่า จุดประสงค์ ความมุ่งหมาย และเป้าหมาย ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกัน
2. การประเมินสภาพการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีความสำคัญต่อการวางแผน ปัจจุบันสภาพแวดล้อมในปัจจุบันจะมีอิทธิพลต่อการคาดการณ์ล่วงหน้าทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้เกิดความแม่นยำ ทำให้การวางแผนมีประสิทธิภาพ
3. การวางแผนและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนข้อมูลข่าวสารที่รวบรวมมาได้นั้น จะต้องเป็นปัจจุบันและมีความถูกต้อง
4. จัดปฏิบัติตามแผน เป็นการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า จะต้องจัดลำดับขั้นตอนของการดำเนินงานตามแผนให้สอดคล้องตรงกับทุกแผนงาน และโครงการ
5. ติดตามและปรับปรุงแผน แผนเป็น เรื่องของอนาคต ดังนั้นการกำหนดแผนเมื่อเวลาไปปฏิบัติแล้ว อาจจำเป็นต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์

ทองแดงงาน กรมสามัญศึกษา (2525 : 15) ได้เสนอแนะกระบวนการวางแผนเพื่อเป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การดำเนินการก่อนวางแผน ผู้บริหารควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบ โดยอาจจัดตั้งเป็นคณะกรรมการวางแผนของโรงเรียน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ละเอียดชัดเจน ชัดเจนกันคิดว่าจะต้องทำอะไรบ้าง และมีขั้นตอนอย่างไรจึงจะได้แผนงานที่ดี เมื่อกำหนดวิธีการวางแผนแล้วดำเนินการรวบรวมข้อมูลทุกชนิดที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ จัดทำข้อมูลเสนอเป็นตารางแต่ละเรื่องปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อเอาไว้ใช้ในการวางแผน
2. การวิเคราะห์ปัญหา พิจารณางานของโรงเรียนในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารงานว่า งานด้านใดมีข้อบกพร่องหรือมีปัญหาอะไร ซึ่งอาจทราบได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล และจากการประชุมปรึกษาหารือระหว่างคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับ

การจัดการศึกษาของโรงเรียน เมื่อได้รับใญ่หาแล้วที่หาวิธีแก้ไขโดยหาวิธีแก้หลาย ๆ วิธี แล้วตัดสินใจเลือกวิธีที่เหมาะสม

3. การกำหนดแผนงานและโครงการ ควรจัดหมวดหมู่ของงานที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้การวางแผนครอบคลุมงานทุกด้านของโรงเรียน โดยแบ่งประเภทงานหลัก ๆ ออกเป็นแผนงาน และส่วนย่อย ๆ ของแผนงานเป็นโครงการ อาจกล่าวได้ว่า แผนงาน (Program) คือ กลุ่มโครงการที่กำหนดขึ้นในลักษณะประสานสัมพันธ์กัน เพื่อการแก้ปัญหาหรือการตอบสนองวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้กว้างไกลกว้างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่าง

โครงการ (Project) คือ ชุดกิจกรรมการดำเนินการชุดหนึ่งที่ทำเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่างในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แผนงานของโรงเรียนอาจแบ่งได้เป็น 1) แผนงานวิชาการ 2) แผนงานปกครอง 3) แผนงานธุรการ และการเงิน และ 4) แผนงานบริการ

เมื่อกำหนดได้ว่าแต่ละแผนงานจะมีโครงการใดบ้างแล้ว ก็จัดทำรายละเอียดแต่ละโครงการ ซึ่งในรายละเอียดควรประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดประสงค์โครงการ 3) เป้าหมายความสำเร็จ 4) วิธีดำเนินงาน 5) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 6) กำหนดระยะเวลาดำเนินงาน 7) ผลที่คาดว่าจะได้รับ และ 8) ผู้รับผิดชอบโครงการ

ในการปฏิบัติจริง ผู้บริหารอาจให้ฝ่ายหรือหมวดเสนอโครงการให้คณะกรรมการวางแผนของโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือก โดยกำหนดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสมของโครงการที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาของโรงเรียนเป็นข้อตัดสิน

4. การปฏิบัติตามแผน เป็นการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยทำตามวิธีการ หรือกิจกรรมที่กำหนด เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ งานขั้นนี้คือการจัดกลไกในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การจัดระบบทำงาน การจัดกลุ่มปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน การมอบอำนาจหน้าที่ การจัดบุคคล การอำนวยการและสิ่งงาน การจัดสรรและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของโครงการต่าง ๆ การจัดสรรงบประมาณ การควบคุมการเงิน การบัญชี การตรวจงาน การนิเทศงาน การควบคุมและรายงาน

5. การประเมินผล ปรับปรุงแผนและวางแผนใหม่ เมื่อปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ระยะหนึ่งแล้ว ควรตรวจสอบและประเมินผลงาน เพื่อให้รู้ถึงจุดอ่อน จุดแข็ง ข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงแผน หรือเป็นข้อมูลในการวางแผนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับชาติ (กรมสามัญศึกษา, 2531 : 11) ได้เสนอไว้โดยสรุปว่า การวางแผนงานมีดังนี้

1. ² สืบค้นการวางแผน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสร้างองค์ความรู้รวมทั้งมูลาเหตุผลอันควรส่งเสริมในการพัฒนาการศึกษาให้สำเร็จ
 2. ³ สืบค้นการวางแผน แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ สืบค้น วิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ประเมินค่าผล ประเมินผล สืบค้น วิเคราะห์ข้อมูล สืบค้น การจัดทำโครงการ สืบค้น การประเมินผล สืบค้น การปรับปรุงแก้ไขโครงการ
 3. ⁴ สืบค้นการวางแผน มีขั้นตอนได้แก่ขั้นที่ 2 ประการ คือ ขั้นเลือกการตัดสินใจขั้นที่ 3 การพิจารณาให้มีความเห็นชอบ และเสนอรายงานต่าง ๆ ซึ่งรับผิดชอบในการนำผลการตัดสินใจไปดำเนินการร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ
 4. ⁵ สืบค้นการจัดทำรายละเอียดโครงการ โครงการจัดทำแผนงานแยกตามสาขาต่าง ๆ ซึ่งแต่ละงานมุ่งให้บรรลุความมุ่งหมายเดียวกัน โดยแต่ละแผนงานจะต้องทำโครงการรายละเอียดโครงการโครงการต่าง ๆ โครงการ
 5. ⁶ สืบค้นการนำแผนไปปฏิบัติ เป็นการนำโครงการต่าง ๆ ในแผนงานไปปฏิบัติ เป็นการประสานประสานความร่วมมือของหน่วยงาน สืบค้น การจัดทำโครงการศึกษา แผน เงิน วิธีการและวิธีปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็น
 6. ⁷ สืบค้นการประเมินผล การประเมินผล และการจัดทำแผนใหม่ให้มีความเหมาะสม ความสอดคล้อง เพื่อ ประเมินผลประเมินค่า ประเมินผลประเมินผล การประเมินผลเพื่อสืบค้นข้อมูล
- ลูทิส บุญประเสริฐ (2532 : 49) ได้เสนอขั้นตอนการวางแผนซึ่งประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 5 ส่วน คือ

1. การเตรียมการสำหรับการวางแผน (Problem or Plan for Planning) เป็นสิ่งที่ต้องเตรียมในส่วนนี้คือ

1.1 การจัดรูปแบบรายละเอียดการดำเนินงาน (Organization for Planning) เรื่องการจัดองค์การนี้จะรวมถึงการกำหนดโครงสร้างและวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่รับผิดชอบ อาจจะเป็นหน่วยงานหรือคณะกรรมการกำหนดงานจะแสดงแสดงลักษณะหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดวิธีปฏิบัติงานและการประสานงานในจุดต่าง ๆ การกำหนดจุดของการตัดสินใจ ในเรื่องแผนงานให้

ประสานงานในจุดต่าง ๆ การกำหนดจุดของการตัดสินใจ ในเรื่องแผนงานให้สอดคล้องต่อเนื่องกัน นอกจากนี้จะต้องเตรียมแบบฟอร์ม เอกสารแบบฟอร์มที่จำเป็น เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะวางแผนได้ด้วย

1.2 การจัดระบบข้อมูล (Information for Planning) ซึ่งเป็น การจัดเตรียมการให้มีระบบข้อมูลให้พร้อม ให้เพียงพอ และเชื่อถือได้ในการใช้ประกอบการวางแผน และการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนต่อไป ซึ่งถือได้ว่าเป็นความจำเป็นและสำคัญยิ่งต่อการวางแผน

2. การจัดทำแผน (Plan Formulation) หลังจากได้เตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ กำหนดสำนักงาน คณะกรรมการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน และระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนไว้ดี และพร้อมเสมอที่จะใช้ในการวางแผนแล้วก็จะมีการจัดทำวางแผนขึ้นในขั้นต่อไป และผลจากการทำแผนก็จะได้ตัวแผน ซึ่งอาจจะเป็นแผนระยะยาว แผนระยะปานกลาง หรือแผนพัฒนาและแผนระยะสั้นเฉพาะกิจ แล้วแต่เป้าหมายของการจัดทำแผนนั้น ๆ

3. การนำแผนไปปฏิบัติ (Plan Implementation or Plan Executive) ในส่วนนี้จะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการ (Operation Plan) และแผนการเงิน (Financial Plan) โดยหน่วยงานที่จะต้องปฏิบัติให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของแผนนั้นออกมาเป็นงานย่อย ๆ แล้วกำหนดตารางดำเนินงาน (Scheduling) ซึ่งแสดงขั้นตอนรายละเอียดในการปฏิบัติ แสดงแผนการกำหนดวิธีตัดสินใจและควบคุมการปฏิบัติงาน กำหนดวิธีประเมินรวมตลอดทั้งระบุถึงแหล่งทรัพยากรที่จะนำมาใช้อย่างละเอียด แล้วปฏิบัติตามแผนนั้น

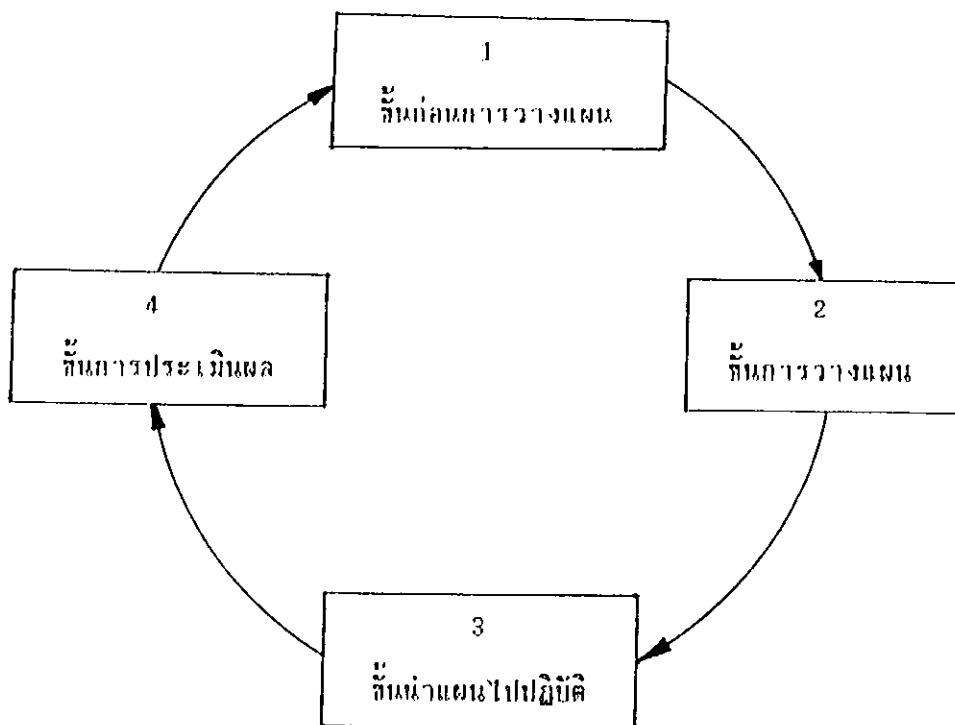
4. การติดตาม การควบคุม และการประเมิน (Monitoring-Control and Evaluation) ซึ่งจะเป็นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติตามแผน โดยปกติควรจัดให้มีแผนควบคุม (Control Plan) อาจจะเป็นแผนการตรวจสอบภายใน (Auditing) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Inspection) การให้รายงาน (Report) การสำรวจตามจุดต่าง ๆ (Spot Check) การสำรวจตามตารางกำหนดการดำเนินงาน (Schedule Check) และตามแผนควบคุมคุณภาพ (Quality Control Plan) แล้วแต่กรณี

5. การทบทวน ปรับแผน หรือทำแผนใหม่ (Recycle of Planning Process or Replan) ในการปฏิบัติตามแผนนั้น เพื่อให้การวางแผนเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นจะต้องมีการทบทวนแผนอยู่เสมอ ความ

มุ่งหมายที่สำคัญที่สุดในการทบทวนแผนก็เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และหาข้อพบปัญหาจากการปฏิบัติจากการที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ก็จะต้องมีการทบทวนแผนเพื่อพิจารณาปรับแผนให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม หรือ อาจจะต้องจัดทำแผนใหม่แล้วแต่กรณี หลักสำคัญในส่วนนี้คือ ปรับแผนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นการปรับปรุงการบริหารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยอาศัยกระบวนการวางแผน (Planning Process) เป็นกลไกพื้นฐานในการตัดสินใจ

จากการศึกษากระบวนการวางแผนต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอจะสรุปเป็นขั้นตอนการวางแผนที่จะใช้ศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นก่อนการวางแผน เป็นขั้นที่เกี่ยวกับการเตรียมการด้านองค์การ บุคลากร ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น และกำหนดความมุ่งหมาย
2. ขั้นการวางแผน เป็นขั้นที่เกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา หรือ ความต้องการของโรงเรียน การกำหนดนโยบาย การกำหนดโครงสร้างของแผน การจัดทำแผนงาน โครงการ งบประมาณและการอนุมัติ
3. ขั้นนำแผนไปปฏิบัติ เป็นขั้นที่เกี่ยวกับการลงมือทำงานหรือปฏิบัติตาม บทบาทและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในแผน หลังจากที่ได้รับอนุมัติแล้ว ซึ่งรวมถึงแต่การเตรียมบุคลากรก่อน การปฏิบัติงาน การมอบหมายงานและการนิเทศ
4. ขั้นการประเมินผล เป็นขั้นต่อเนื่องจากการนำแผนไปปฏิบัติถึงประเมินก่อน ระหว่างและหลังการดำเนินงาน เป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามแผนโครงการหรืองานนั้น ๆ ว่า ผลที่ได้รับสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ส่วนใดบ้าง ข้อมูลที่ได้นี้ต้องรายงานผลเพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการปรับแผนหรือวางแผนครั้งต่อไป ส่วนการประเมินเมื่อไร ประเมินกี่ครั้ง และประเมินโดยใครนั้นต้องกำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงขั้นตอนการวางแผนปฏิบัติการ

2.5 ประเภทของแผน

การแบ่งประเภทของแผนแบ่งได้หลายประเภท เช่น แบ่งตามระยะเวลา แบ่งตามระดับองค์การ แบ่งตามลักษณะของการวางแผน เป็นต้น

การแบ่งแผนตามระยะเวลานั้น ได้มีผู้แบ่งไว้ดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 83) แบ่งประเภทของแผนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แผนระยะสั้น (Short-Range Plan) หมายถึง แผนงานในกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มุ่งจะให้เกิดในอนาคตอันสั้น และอาจมีความสอดคล้องกับแผนระยะยาว โดยมีกระบวนการที่ไม่ยืดหยุ่นและยุ่งยาก แผนงานประเภทนี้โดยทั่วไปกำหนด 1-2 ปี

2. แผนระยะยาว (Long-Range Plan) หมายถึง แผนในกิจกรรมขนาดใหญ่ มีความเกี่ยวข้องกับแผนระยะสั้นอื่น ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมสาขาอื่น ๆ หรือหน่วยงานหลายหน่วยที่ต้องการให้กระบวนการวางแผนอันสลับซับซ้อน รวมทั้งมีความชำนาญพิเศษที่ต้องใช้ในการวางแผน

ประมวล เสนาฤทธิ (2527 : 3-4) แบ่งแผนออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. แผนพัฒนาระยะยาว (10-20 ปี) (Long-Range Plan) เป็นการกำหนดเค้าโครงกว้าง ๆว่าจะพัฒนาไปทิศทางใด อย่างไร

2. แผนพัฒนาระยะกลาง (4-6 ปี) (Medium-Range Plan) เป็นการแบ่งช่วงของการพัฒนาออกเป็น 4 ปี หรือ 5 ปี หรือ 6 ปี โดยคาดคะเนว่าในช่วง 4-6 ปี จะทำอะไรบ้าง มีโครงการพัฒนาอะไร จะใช้งบประมาณ ใช้ทรัพยากรมากน้อยเพียงไร แผนดังกล่าวนี้ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในส่วนของการศึกษาก็มีแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (ไม่ใช่แผนการศึกษาแห่งชาติ) ในเรื่องของการเกษตรก็มีแผนพัฒนาการเกษตร เป็นต้น

3. แผนพัฒนาประจำปี (1 ปี) (Annual Plan) เป็นแผนที่มีรายละเอียดมากกว่าแผนพัฒนาระยะกลาง ใช้กลงบประมาณประจำปี วิธีการของปีนั้นไม่ให้แผนพัฒนาระยะกลางมาตลอดทั้งปี เพราะมีรายละเอียดน้อยเกินไป ทางที่จึงเรียกว่าเป็นแผนการเงิน

4. แผนปฏิบัติการประจำปี (1 ปี) (Operational Plan) ในการจัดงบประมาณตามแผนพัฒนาประจำปีมักจะไม่ได้ตามที่ขอไป สำนักงบประมาณหรือคณะกรรมการของรัฐสภาจะตัดเงินงบประมาณที่ส่วนราชการขอไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นออก ดังนั้นเมื่อได้งบประมาณจริง ๆ แล้ว จึงจำเป็นต้องปรับแผนพัฒนาประจำปี ที่จัดทำขึ้นเพื่อลดเงินให้สอดคล้องกับเงินที่ได้รับอนุมัติ ซึ่งเรียกว่า แผนปฏิบัติการประจำปี เป็นแผนที่ให้เงิน

กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา (2527 : 2) ได้จำแนกชนิดของแผนตามเวลาสำหรับองค์กรระดับโรงเรียน ดังนี้

1. แผนระยะสั้น เป็นแผนการดำเนินงานในช่วงเวลาไม่เกิน 1 ปี
2. แผนระยะกลาง เป็นแผนการดำเนินงานในช่วงเวลา 3-5 ปี
3. แผนระยะยาว เป็นแผนดำเนินงานในช่วงเวลามากกว่า 5 ปี
4. แผนก้าวหน้า เป็นแผนระยะกลางหรือระยะยาว จะมีการปรับปรุงทุก 1 ปี

พร้อมกับวางแผนไปต่อไปของแผนเดิมด้วย

ส่วนการแบ่งแผนตามลักษณะ ได้มีผู้แบ่งไว้ดังนี้

เจ็จจันท์ จงสัดคอยู่ (2530 : 22) ได้แบ่งประเภทของแผนตามลักษณะ
ดังนี้

1. แผนที่มีเป้าหมายเดียว (Single Purpose Plan) เป็นการทำงานเพื่อบรรลุความมุ่งหมายเพียงอย่างเดียวภายในระยะเวลาอันสั้น ส่วนใหญ่เป็นแผนที่จะนำไปใช้ดำเนินการทางบริหาร เมื่อต้องการให้บรรลุความมุ่งหมายเฉพาะอย่าง เช่น การก่อสร้างสภามัน เพื่อความมุ่งหมายของตน เป็นต้น

2. แผนเฉพาะสาขา (Sectoral Plan) เป็นการวางแผนเพื่อการแก้ปัญหาเฉพาะสาขา เช่น แผนสาธารณสุข แผนอุตสาหกรรม แผนการศึกษา เป็นต้น ลักษณะการวางแผนเฉพาะสาขานี้ จะมีการประสานงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายหลังจากที่แผนเฉพาะสาขาถูกกำหนดรูปแบบแล้ว

3. แผนบูรณาการหรือแผนแบบผสมผสาน (Intergrated Plan) เป็นแผนที่เน้นถึงกระบวนการผสมผสานกิจกรรม และหน่วยงานต่าง ๆ โดยจะกำหนดและวางรูปแบบของแผนร่วมกันในระหว่างกระบวนการทำแผน

นอกจากนั้น เจ็จจันท์ จงสัดคอยู่ (2530 : 22) ยังกล่าวว่า การแบ่งแผนตามระดับองค์การนั้นขึ้นอยู่กับพิจารณาว่า องค์การนั้น ๆ คืออะไร แบ่งเป็นขั้นตอนอย่างไร แต่ถ้านับเอาองค์การเป็นลำดับแผนอาจแบ่งเป็น

1. แผนระดับชาติ
2. แผนระดับกระทรวง/ทบวง
3. แผนระดับกรม
4. แผนระดับกอง

สุทธิธ บุญประเสริฐ (2532 : 27) ได้แบ่งประเภทของแผนตามสาขาของงาน และองค์การหรือหน่วยงานภายในองค์การโดยแบ่งไว้ดังนี้

1. แผนด้านวิชาการ
2. แผนด้านกิจกรรมนักเรียน
3. แผนด้านบุคลากร
4. แผนด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก

5. แผนด้านบริหารทั่วไป ธุรการ การเงินและพัสดุ
6. แผนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
7. แผนด้านโครงการพิเศษ

3. ระบบงานแผนงานของกรมสามัญศึกษา

3.1 การพัฒนาระบบแผนงานของกรมสามัญศึกษา

ในปี พ.ศ. 2531 ระหว่างการปฏิบัติการตามแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) กรมสามัญศึกษาได้กำหนดจุดเน้นของกรม ข้อที่ 1 ไว้ดังนี้คือ การพัฒนาระบบวางแผนและการจัดองค์การ เพื่อดำเนินงานตามนโยบายและแผน โดยได้แจกแจงรายละเอียดไว้ดังนี้

(1) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร

(1.1) กำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติ (ท่าละไร ท่าต่างไร กว้าง ๆ แต่ชัดเจน)

(1.2) กำหนดกรอบของแผน งานโครงการ กิจกรรม ให้สอดคล้องกับนโยบาย

(1.3) กำหนดผู้รับผิดชอบ แผนงาน งานโครงการ โดยการพัฒนาองค์การ และจัดตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน

(1.4) กระตุ้น เร่งรัด ให้ผู้รับผิดชอบ แผนงาน งานโครงการ เริ่มดำเนินงานตามนโยบาย

(1.5) ติดตาม เร่งรัด นิเทศ (ช่วยแก้ปัญหา พัฒนางาน สร้างขวัญกำลังใจ) ศึกษาลงเขตศูนย์การศึกษา

(1.6) ประเมินผลงานเพื่อการพัฒนา ประชาสัมพันธ์และรายงาน (ตามแนวทางแบบ CIPP คือ ประเมินบริบท (Context) ประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ประเมินกระบวนการ (Process) และ ประเมินผลผลิต (Product) ผู้ประสาน จังหวัด กรม)

(2) การพัฒนาระบบวางแผน

(2.1) กำหนดให้มีหน่วยงานวางแผนระดับกรม กอง จังหวัด (กลุ่มโรงเรียน) และโรงเรียนที่เรียนให้เป็นหน่วยงานระดับ "งานแผนงาน" ขึ้นกับผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตามความเหมาะสม

(2.2) กำหนดให้บุคลากรรับผิดชอบงานวางแผนทุกระดับ

(2.3) กำหนดกรอบแผนพัฒนาการศึกษา กรมสามัญศึกษา ดังมีรายละเอียดตามเอกสาร 3 แผนหลัก 29 แผนงาน และประกอบด้วยงานและโครงการที่สำคัญอีกมาก

(2.4) จัดให้มีการอบรมสัมมนา การวางแผน การบริหารงานตามนโยบายและแผนแก่ผู้บริหารการศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารการศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานและคณะงานแผนงาน หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าหมวด หัวหน้างานอื่น ๆ ของหน่วยงาน ในกรม กอง และโรงเรียน ทุกปี อย่างน้อยปีละ 7 ครั้ง

(2.5) ส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการวางแผนงานตามนโยบายและแผนของกรมทุกระดับจนถึงหน่วยงานในโรงเรียน

(2.6) จัดให้มีการประชุมสัมมนาประจำปี เพื่อประสานงาน

(2.6.1) การวางแผนและการเตรียมการจัดตั้งงบประมาณประจำปี

(2.6.2) การประสานแผนปฏิบัติ

(2.7) จัดให้มีการตรวจ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผน ประจำปี ทุกปี

(2.8) จัดให้มีการทำเอกสารรายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนประจำปี พร้อมทั้งการประชาสัมพันธ์ ทั้งในระดับกรม กอง จังหวัด (กลุ่มโรงเรียน) และโรงเรียน (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2531 : 40-41)

3.2 การจัดองค์การจัดทำแผน และความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ

กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2530 : 1) ได้กำหนดการจัดองค์การไว้ดังนี้

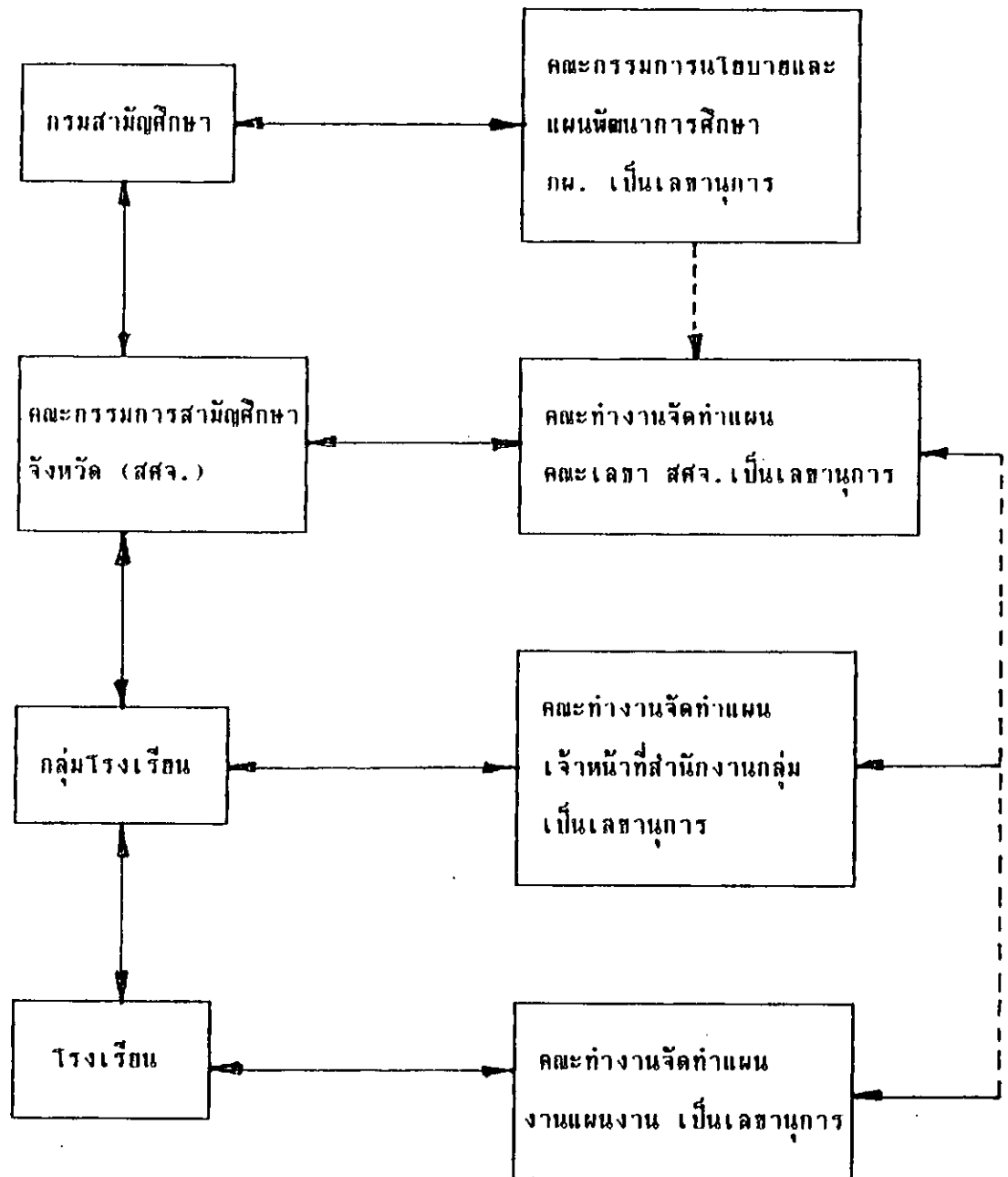
ระดับกรมสามัญศึกษา มีคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ซึ่งอธิบดีกรมสามัญศึกษาเป็นประธาน รองอธิบดีทุกคนเป็นรองประธาน ทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ ทบทวนและเสนอเกี่ยวกับนโยบายและแผน การประสานงานและติดตามผลงานสามัญศึกษาจังหวัดในงานนโยบาย แผนงานโครงการ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง งานข้อมูลและสารสนเทศ งานแนะแนวและการศึกษาในสถานศึกษา งานพัฒนาระบบงานนิเทศ งานวิจัย งานตรวจ ติดตามและประเมินผล งานสัมพันธ์ต่างประเทศ และงานประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการติดตามประเมินผลงานดังกล่าวนี้แล้ว คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ตามความจำเป็น

กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา เป็นเลขานุการของคณะกรรมการชุดนี้

ระดับจังหวัด มีคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัดทำงานตามนโยบายและหลักเกณฑ์ที่กรมสามัญศึกษากำหนด และงานตามมติคณะกรรมการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมจังหวัดในเรื่องเกี่ยวกับงานโครงการและแผนงาน การติดตาม เြ้งรัดและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการและแผนงานต่าง ๆ ของกรมสามัญศึกษา และจังหวัด โดยมีคณะทำงานจัดทำแผน ซึ่งประกอบไปด้วยหัวหน้างานของโรงเรียน และหัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียนเป็นคณะทำงาน คณะเลขานุการ คณะกรรมการเป็นเลขานุการ ประธานคณะทำงานอาจเป็นประธานสามัญศึกษาจังหวัด หรือผู้ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด

ระดับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนให้มีคณะทำงานจัดทำแผนโดยมีเจ้าหน้าที่สำนักงานกลุ่มโรงเรียนเป็นเลขานุการของคณะทำงาน

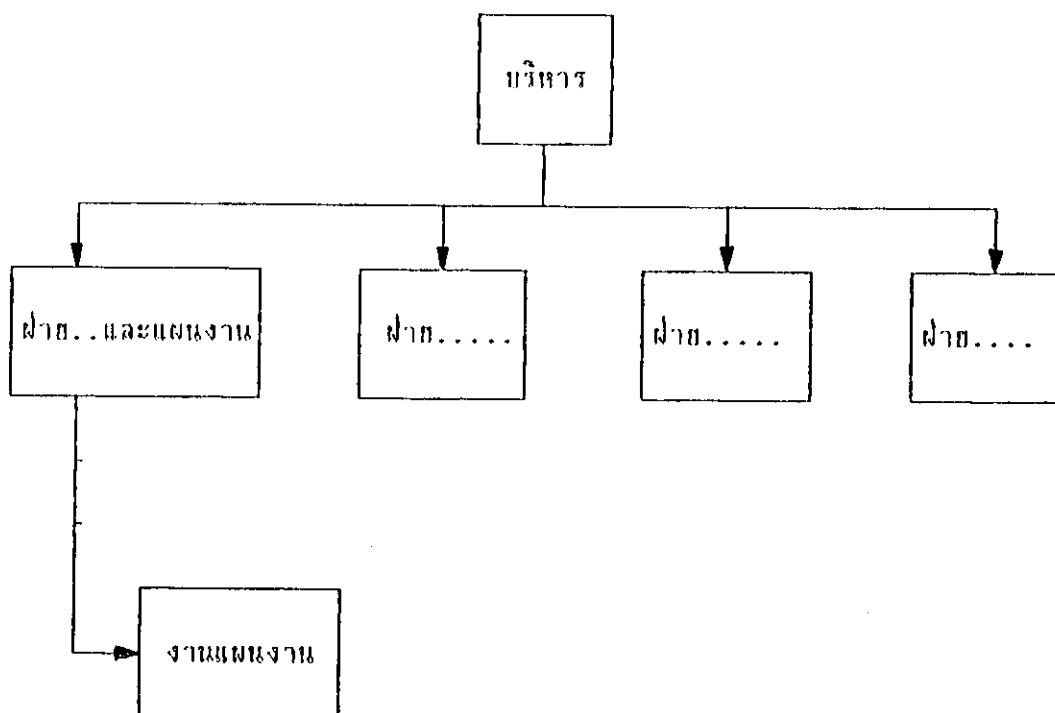
สำหรับโรงเรียนมีคณะทำงานจัดทำแผน ประกอบด้วยบุคคลที่โรงเรียนพิจารณาเห็นว่ามีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมที่จะทำงานและประสานงานให้แผนงานโรงเรียนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ประธานคณะทำงานอาจจะเป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายที่ดูแลงานแผนงาน หรือกลุ่มบุคคลอื่นที่โรงเรียนจะเห็นสมควร งานแผนงานของโรงเรียนทำหน้าที่เลขานุการของคณะทำงาน

ภาพประกอบ 4 องค์กรจัดทำแผน กรมสามัญศึกษา

3.3 การจัดตั้งองค์การงานแผนงานในโรงเรียน

การจัดตั้งงานแผนงานในโรงเรียน ให้ตั้งเป็นหน่วยงานในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ถ้าอยู่ฝ่ายใดให้เติมคำว่า "และแผนงาน" ต่อท้ายฝ่ายนั้น เช่น ฝ่ายวิชาการและแผนงาน เป็นต้น ซึ่งสามารถแสดงได้ตามภาพประกอบ 5 (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 9)

ภาพประกอบ 5 องค์การงานแผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา

หน้าที่ความรับผิดชอบของงานแผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. จัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน

- 1.1 รวบรวมและเก็บรักษาข้อมูล
- 1.2 วิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล
- 1.3 การนำข้อมูลมาใช้และรายงานข้อมูล

2. วิเคราะห์และประสานงานการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน

คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด กรม และกระทรวงศึกษาธิการ

- 2.1 แผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี ของโรงเรียน
 - 2.2 แผนพัฒนาการศึกษาประจำปีของโรงเรียน
 - 2.3 แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
 3. ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยในโรงเรียน
 4. ช่วยเหลือและประสานงานในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้
 5. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน
 6. ประสานแผนของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
 7. เป็นคณะกรรมการในคณะกรรมการของคณะกรรมการสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร
- (จรรยา มานิตกุล. 2531 : 20)

คุณสมบัติของหัวหน้างานแผนงาน

1. วุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
 2. มีความรู้และความสนใจงานวางแผน หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการวางแผน
 3. มีความสามารถในการประสานงาน และมีมนุษยสัมพันธ์
 4. มีความเข้าใจในสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ตลอดจนนโยบายของหน่วยงาน
- (จรรยา มานิตกุล. 2531 : 20)

อัตรากำลัง

ให้หัวหน้างานแผนงาน 1 คน และอัตรากำลังให้พอเหมาะกับการปฏิบัติงาน

สรุปงานแผนงานจากหน้าที่ความรับผิดชอบของครูที่ปฏิบัติงานแผนงานที่กำหนดไว้
กล่าวได้ว่าสรุปงานแผนงานได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. งานสารสนเทศ ได้แก่ การออกแบบและจัดระบบให้ได้มาซึ่งข้อมูลและสารสนเทศ การเก็บรวบรวม และเก็บรักษาข้อมูล การวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล การนำข้อมูลมาใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิเคราะห์ และศึกษาหาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของโรงเรียนอันได้จากการต้องมีข้อมูลในนโยบายกรมสามัญศึกษาทุกข้อ ทุกรายการ ข้อมูลที่จะวิเคราะห์หาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของโรงเรียน นอกจากนี้แบบกลางแผนงานจะตั้งรายงานข้อมูล ซึ่งนอกจากรายงาน

ข้อมูลแก่ผู้บังคับบัญชาระดับโรงเรียนแล้ว ควรต้องรายงานถึงกรมสามัญศึกษา ตามช่องทางวิธีราชการที่กำหนดไว้อีกด้วย

2. งานจัดทำแผน ได้แก่ การวิเคราะห์และประสานงานการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน คณะกรรมการการศึกษาจังหวัด ของกรมสามัญศึกษา และของกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้แผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี ของโรงเรียน แผนพัฒนาการศึกษาประจำปีของโรงเรียน และแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการช่วยเหลือประสานงานในการกำกับดูแล เพื่อให้เกิดการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียนที่กำหนดไว้ และเป็นคณะทำงานในคณะทำงานของคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด นอกจากนี้ยังต้องประสานแผนของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

3. งานวิจัยในโรงเรียน ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยในโรงเรียน นับตั้งแต่การกระตุ้นให้มีการวิจัย จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน มีความรู้ ความสามารถในการวิจัย และนำผลการวิจัยมาใช้ในโรงเรียนให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรของโรงเรียนให้การวิจัยเสนอผลงานในการขอเลื่อนระดับเงินเดือน (จรรภา มาโนกุล. 2531 : 22-23)

4. ระบบการวางแผนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในการจัดทำแผนของโรงเรียน กรมสามัญศึกษาได้ปรับระบบและโครงสร้างของแผนทั้งในระดับกรม จังหวัด และโรงเรียนใหม่ทั้งหมด เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายและโครงสร้างแผนงานของกรม และสนองนโยบายการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการด้วย

กรมสามัญศึกษา (2530 : 2-18) ได้พิจารณาระบบการวางแผนของกรมสามัญศึกษาในแง่ปฏิบัติการ หรือการนำแผนสู่การปฏิบัติ โดยแบ่งแผนออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แผนพัฒนาระยะ 5 ปี
2. แผนพัฒนาประจำปี
3. แผนปฏิบัติการประจำปี

4.1 การดำเนินการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

การจัดทำแผนบริหารของโรงเรียนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรเฝ้าระวังในการบริหารงานให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ และให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษาและมีหัวหน้างานแผนงานโรงเรียน พร้อมคณะกรรมการทำแผนงานเป็นคนที่กำหนดแผนงาน เริ่มตั้งแต่วิเคราะห์นโยบาย การวิเคราะห์ และสาเหตุทางเลือกในการแก้ปัญหา ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนการศึกษาระดับโรงเรียน นโยบายของโรงเรียน เอกสารแผนของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องจัดแผนสามประเภท คือ แผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี แผนพัฒนาประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปี

ด้านกระบวนการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งกรมสามัญศึกษาได้กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ

4.1.1 ด้านการเตรียมวางแผน

เป็นด้านที่เกี่ยวกับการเตรียมด้านองค์การ บุคลากร ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นและกำหนดวัตถุประสงค์ มีผู้กล่าวเกี่ยวกับการเตรียมการวางแผนไว้หลายคน ดังต่อไปนี้
 สุ่มเมธ เด็ทวีสเรศ (2527 : 99-100) ได้กล่าวว่า การเตรียมวางแผนเป็นงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคิดกระทำในการดำเนินการก่อนการวางแผน ได้แก่ การเตรียมพร้อมทั้งในด้านการจัดองค์การ วิธีการขอความร่วมมือ และลักษณะของข้อมูลที่ต้องการหา เช่น มีการจัดตั้งคณะกรรมการการวางแผนสถานศึกษา กำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติงาน และกำหนดข้อมูลที่ต้องการ

ประมวณ เสนาฤทธิ (2527 : 6-7) กล่าวว่า ในการเตรียมการวางแผนควรดำเนินการดังนี้ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดโครงสร้างและกลไกการทำงาน การรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น และการกำหนดวัตถุประสงค์

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2529 : 29-31) ได้กล่าวถึง การเตรียมการวางแผนไว้ คือ การจัดหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่วางแผนจัดรูปโครงสร้างระบบและกลไกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้การวางแผนดำเนินการได้สร้างเครื่องมือ และหาวิธีปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

เสรี ลาภโรจน์ (2530 : 204) ยืนยันว่า การเตรียมการวางแผนปฏิบัติของโรงเรียนนั้น วัตถุประสงค์หลักเพื่อให้หัวหน้าสถานศึกษาได้มีแผนควบคุมงานของโรงเรียน

ทำให้เป็นไปตามทิศทางและขั้นตอนที่กำหนด จนได้ติดตามช่วยเหลือสนับสนุนผู้ปฏิบัติได้สะดวก ถูกจังหวะ และมีประสิทธิภาพ หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้างานฝ่ายต่าง ๆ จะรู้จักทำงานอย่างมีแผน รู้จักโครงการพัฒนาการศึกษาอย่างถูกต้อง

4.1.2 ด้านการวางแผน

เป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา หรือความต้องการ ของโรงเรียน การกำหนดนโยบาย การกำหนดโครงสร้างของแผนงาน การจัดทำแผนงาน โครงการ งบประมาณ และการอนุมัติ การวางแผนมิได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเอง แต่ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องสร้างขึ้นโดยอาศัยความรู้ ความละเอียดและประสบการณ์ ดังนั้นการวางแผนต้องคำนึง การ ดังนี้

1. คำนึงการให้มีการประชุมคณะทำงาน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และรายละเอียดของแผนงาน/โครงการ

2. จัดประชุมคณะครูหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาโครงการที่ คณะทำงานนำเสนอเรื่องลำดับความสำคัญของโครงการ พิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับ โครงการต่าง ๆ จัดรวบรวมโครงการ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และการควบคุมกำกับ ติดตามโครงการ และเพื่อตั้งคณะทำงานจัดทำร่างคู่มือบริหารโรงเรียนเป็นรูปเล่ม และผู้บริหาร พิจารณาให้ความเห็นชอบ

สุภรณ์ ศรีเทพ (2524 : 22) ได้เสนอคำแนะนำต่าง ๆ ในการ วางแผนค่าเนิงานไว้ ดังนี้

1. พิจารณาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในด้านที่เกี่ยวกับความเป็น ไปได้ เมื่อคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่และที่จะหาได้

2. จัดทำรายการ รวมทั้งคำอธิบายถึงภารกิจงานหน้าที่ที่จะต้อง ต้องทำ

3. จัดลำดับก่อนหลังของภารกิจหน้าที่การงานเหล่านั้น รวมทั้งการ กำหนดเวลาไว้ด้วย

4. คาดคะเนประมาณค่าใช้จ่ายงบประมาณ

พินิจ สุวิไล (2525 : 167-168) ได้กล่าวถึงการวางแผนว่า เป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารแผนงาน ซึ่งเริ่มต้นด้วยการริเริ่มนโยบายที่จะนำไปสู่

การแก้ปัญหาที่ได้กำหนดไว้ในตอนแรก และกำหนดนโยบายที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ได้กำหนดไว้ในตอนแรกกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ต่อจากนั้นจึงเป็นการเสนอแผนงานโครงการต่าง ๆ เพื่อจะสนองนโยบายที่กำหนดขึ้น โดยเทคนิคของการวางแผนในขั้นตอนนี้อาจกำหนดให้มีการเสนอทางเลือก (แผนงาน/โครงการ) หลาย ๆ ทาง เพื่อที่จะได้วิเคราะห์เลือกโครงการที่ดี มีประสิทธิภาพบรรจุไว้ในแผนการศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนนี้จะได้เอกสารแผนงานที่ผ่านความเห็นชอบ หรือได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจตัดสินใจ

เจ็ลจันท์ วงศ์ผลุก (2529 : 29-31) ได้กล่าวถึงการค้าเงิน การวางแผน ดังนี้

1. การวิเคราะห์วินิจฉัยสภาพปัจจุบัน
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และค่าใช้จ่าย
3. การทดสอบความเป็นไปได้

วิศิษฐ์ โภมทวงศ์ (2533 : 27) กล่าวถึงด้านการวางแผน ได้แก่ กำหนดความมุ่งหมายในการดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบาย กำหนดงบประมาณและเป้าหมาย การกำหนดแผนงานและโครงการ พร้อมทั้งกำหนดวิธีดำเนินงาน

สมพร ทุนพิลึก (2535 : 16) ได้วิเคราะห์ด้านการวางแผนไว้ดังนี้ คือ เป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา หรือความต้องการของโรงเรียน การกำหนดนโยบาย การกำหนดโครงสร้าง การจัดทำแผนงาน โครงการ งบประมาณและการอนุมัติ

4.1.3 ด้านการปฏิบัติตามแผน

เป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับการลงมือทำงานหรือปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในแผนหลังจากที่ได้รับอนุมัติแล้ว ซึ่งรวมถึงตั้งแต่การเตรียมบุคลากรก่อนการปฏิบัติงาน การมอบหมายงานและการนิเทศ มีผู้กล่าวถึงหลายลักษณะ ได้แก่

พิษณุ ศิวาลักษณ์ (2525 : 14) กล่าวว่า ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติเป็นขั้นที่ฝ่ายบริหารนำแผนไปดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย

1. การมอบอำนาจหน้าที่ให้ปฏิบัติตามแผน
2. การจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรซึ่งจำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงาน

ตามแผน

3. การควบคุมประสานงานให้บรรลุเป้าหมายหรือแผนหรือโครงการให้มากที่สุด

ประชุม รศค.ประเสริฐ (2523 : 104) กล่าวว่า การนำแผนไปใช้ เป็นองค์ประกอบที่ระบุถึงวิธีการหรือการตัดสินใจ เพื่อเลือกทางเลือกหรือแนวทางที่ดีที่สุด ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนและวัตถุประสงค์ของแผนซึ่งได้กำหนดไว้ ทางเลือกในการดำเนินงานจะต้องมีลักษณะที่ประหยัดและให้ผลประโยชน์ที่เหมาะสม

ทรงเกียรติ พิชมณฑล (2535 : 59-60) เพื่อให้งานที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องมีกลวิธีในชั้นการนำแผนไปใช้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาทำความเข้าใจส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทุกคน เข้าใจและมองเห็นความสำคัญของแผนปฏิบัติการอย่างแท้จริง
2. จัดให้มีการอ่านรายการ สิ่งการ และแบ่งงานเป็นส่วนตามแผนที่วางไว้
3. การจัดเตรียมบุคคลหรือคณะบุคคลผู้ปฏิบัติตามแผน และกำหนดมอบหมายความรับผิดชอบงานอย่างเป็นทางการ ซึ่งถือเป็นการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบให้กับผู้ปฏิบัติตามแผน
4. ต้องมอบแผนปฏิบัติการให้ผู้ปฏิบัติตามแผนไปด้วย
5. การกำหนดวิธีการประสานงาน และการทำความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีผู้ปฏิบัติหลายคนหรือหลายหน่วยงาน ต้องแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจอย่างถ่องแท้
6. การจัดให้มีแผนดำเนินงานขึ้นสักแผนหนึ่ง ในกรณีถ้าแผนนั้น สลับซับซ้อน ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานง่ายขึ้น
7. การจัดอบรมชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติตามแผนเข้าใจส่วนประกอบต่าง ๆ ทางเทคนิคของแผน ในกรณีที่แผนมีลักษณะที่ใช้เทคนิคและวิชาการใหม่ ๆ
8. การตรวจสอบและควบคุมงาน
 - 8.1 การตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ

หรือตลอดเวลา

8.2 การควบคุมงาน

8.2.1 การกำหนดมาตรฐานของงานที่รับผิดชอบ

8.2.2 การวัดงานที่ดำเนินไปทุกระยะ

8.2.3 การแปลงงานหรือตรวจสอบผลงาน

8.2.4 การดำเนินการแก้ไข

การควบคุมงานนี้ ได้แก่ การควบคุมปริมาณ คุณภาพผลงาน การใช้จ่ายเงิน และเวลาการทำงานตามแผนที่กำหนดไว้

9. การรวบรวมข้อมูลและตัวเลขเกี่ยวกับความก้าวหน้าของแผน

10. การตรวจสอบและประเมินผลข้อมูลและตัวเลข โดยทำต่อจากข้อ 9

11. การปรับปรุงแผนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่

เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

12. การรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนตั้งแต่ด้านต้นถึงด้านสิ้นสุด

ของแผนแก่ผู้วางแผนและผู้บังคับบัญชาได้ทราบ

4.1.4 ด้านการประเมินผล

เป็นด้านต่อเนื่องจากการนำแผนไปปฏิบัติต้องประเมินก่อนระหว่างและหลังการดำเนินงานเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามแผนโครงการหรืองานนั้น ๆ ว่า ผลที่ได้รับสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขส่วนใดบ้าง ข้อมูลที่ได้นี้ต้องรายงานผลเพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการปรับแผนหรือวางแผนครั้งต่อไป ส่วนการประเมินเมื่อไร ประเมินอย่างไร และประเมินโดยใคร ต้องกำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน

ในด้านนี้ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานแผนงานโรงเรียนจะต้องดำเนินการตรวจสอบศึกษา ให้รู้ข้อบกพร่องของแผนแต่ละแบบข้อมูลที่ได้นำไปสู่การพิจารณาหาทางปรับปรุงแผนต่อไปให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนเน้นผลสรุปรวมของการประเมินงานโครงการทั้งหมดของโรงเรียน โดยต้องครอบคลุมถึงทรัพยากรที่ใช้กระบวนการปฏิบัติและผลผลิตของงานโครงการทั้งหมด และจำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง

สุเมธ เล็กวลีเศรษ (2527 : 99-100) กล่าวถึงการประเมินผลว่า เมื่อได้มีการปฏิบัติตามแผนเสร็จสิ้นแล้วทั้งหมด หรือระยะใดระยะหนึ่งควรมีการตรวจสอบและประเมินผลงานที่ทำได้แล้ว เมื่อทราบถึงข้อบกพร่อง ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดแผนงานและโครงการเพื่อแก้ไขต่อไป

เสนาะ ศรีวิเศษ (2534 : 33) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน เป็นผลสรุปรวมของการประเมินงาน/โครงการย่อย ๆ ทั้งหมดของโรงเรียน โดยต้องครอบคลุมถึงทรัพยากรที่ใช้กระบวนการปฏิบัติ และผลผลิตผลงาน/โครงการทั้งหมด และจำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลโครงการโดยปกติ จะปฏิบัติเป็น 4 ระยะ คือ

1. ประเมินตัวโครงการก่อนเริ่มดำเนินงาน เป็นการประเมินความเป็นไปได้ของโครงการและความคุ้มค่าในการลงทุน แต่อย่างไรก็ตามโครงการที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษานั้นในส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพต้องระมัดระวังในเรื่องการตีราคาเป็นพิเศษ

2. ประเมินขณะดำเนินการตามโครงการ เป็นการประเมินกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งเป็นผลสรุปของการควบคุม กำกับ และติดตาม การประเมินในด้านนี้กระทำเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานและนิเทศงาน

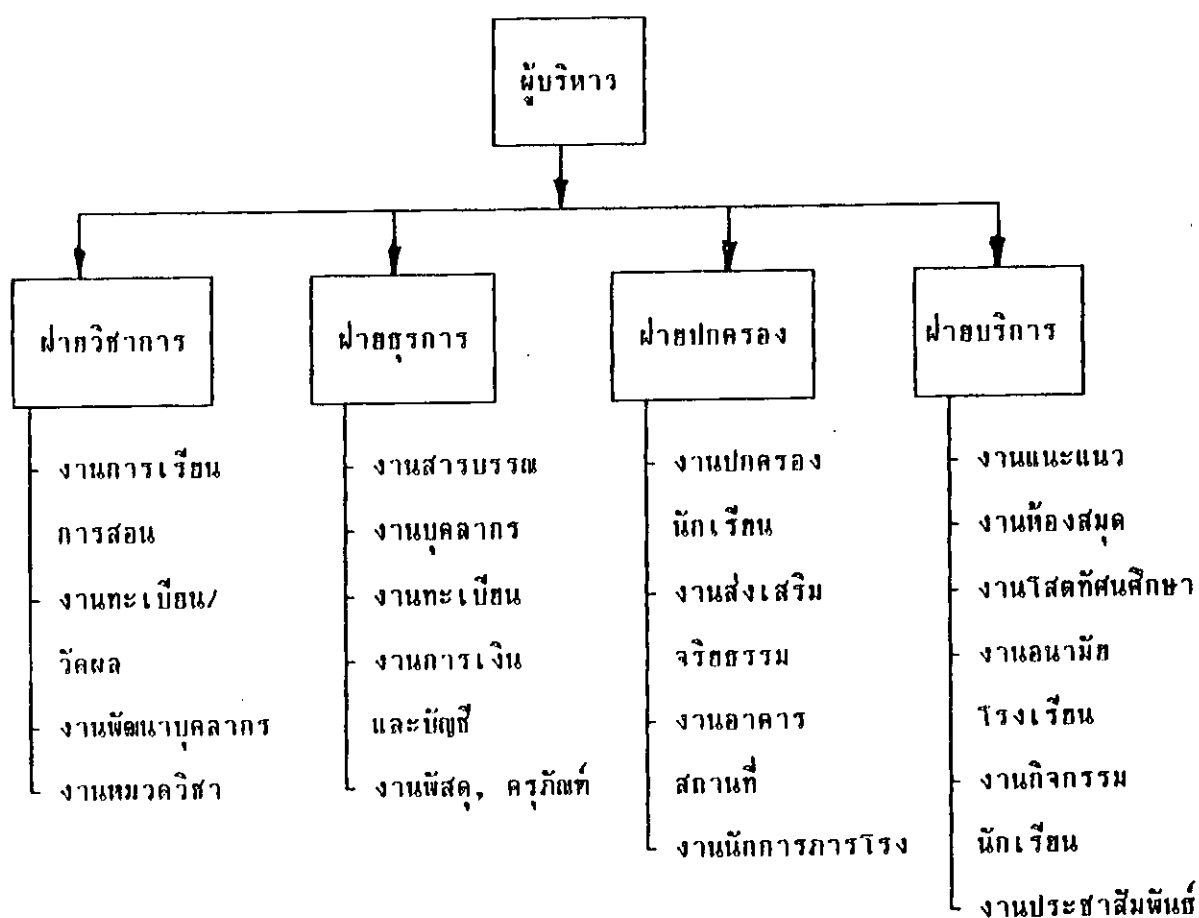
3. ประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ เป็นการประเมินผลสำเร็จของโครงการโดยเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

4. ประเมินผลกระทบ เป็นการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการสักระยะเวลาหนึ่ง เพื่อดูผลกระทบของโครงการต่อการปฏิบัติงานโดยส่วนรวม เช่น หลังจากสิ้นสุดการดำเนินการโครงการปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนแล้ว ก็ประเมินว่าในการปรับปรุงห้องสมุดตามโครงการนี้มีผลให้เด็กนักเรียนกระตือรือร้นในการใช้ห้องสมุดมากขึ้นหรือไม่ เพียงไร

กล่าวโดยสรุปการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วย ด้านตอนที่สำคัญที่ใช้ในการวางแผน 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมวางแผน ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการประเมินผล ดังนั้นการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน เป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดในวงจรการทำงานขององค์กร สิ่งที่ต้องวางแผนไว้จะบรรลุซึ่งเรียกว่า "การบริหารงาน"

5. การวางแผนของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

วิโรจน์ สารรัตนะ (2532 : 98) ได้กล่าวถึงการจัดองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นการจัดแบ่งงานออกเป็นส่วน ๆ โดยแต่ละส่วนของงานที่แบ่งออกนั้นจะทั้งมีความสัมพันธ์ต่อกันอยู่ เพื่อให้กำหนดได้ว่าจะให้ใครทำหน้าที่วางแผนส่วนไหน มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนนั้นอย่างไร เพื่อให้กิจกรรมการวางแผนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งแสดงได้ตามภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 การจัดองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากภาพประกอบ 6 ในฝ่ายวิชาการซึ่งจะมีงานหมวดวิชารวมอยู่ด้วย ในงานหมวดวิชานี้จะประกอบด้วยหมวดวิชาต่าง ๆ ได้แก่ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชา

เคอร์ริด (Currid. 1982 : 28-A) ได้ศึกษาการวางแผนของโรงเรียนในระดับท้องถิ่นในรัฐเวอร์จิเนียตะวันตก เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลุ่มชนในบริเวณที่ไปตั้งของโรงเรียนที่มีต่อการวางแผนการศึกษาของโรงเรียน ประชากรได้แก่ บุคคลที่อาศัยอยู่ในท้องที่ต่าง ๆ ที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนในรัฐเวอร์จิเนีย จำนวน 55 เขต เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 44 เขต สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนที่ตั้งในเขตอุตสาหกรรม ในเขตที่อยู่อาศัยของชนชั้นสูง ในเขตที่อยู่อาศัยของชนหลายเชื้อชาติ และในเขตชุมชน มีความสัมพันธ์กับการวางแผนค่า และ การวางแผนที่ดินเกี่ยวกับความสามารถของผู้บริหารการศึกษาอย่างมากว่า

ชูสเตอร์ (Schuster. 1987 : 277-A) ได้ศึกษากระบวนการวางแผนระยะยาวในโรงเรียนประจำท้องถิ่นของคาร์ลีโลเคซีเซ ชิคาโก เพื่อศึกษาปัญหาในการวางแผนระยะยาวในโรงเรียนประจำท้องถิ่นของคาร์ลีโลเคซีเซ ชิคาโก จำนวน 417 โรงเรียน เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาแผนงาน การศึกษาเอกสารการบริหารโรงเรียน การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางเดียวและการวิเคราะห์ข้อมูลด้านตรงข้าม ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนจะได้ผลก็ต่อเมื่อเวลาได้ถูกใช้ไปตามแผนจริง คณะผู้วางแผนเลือกแผนอย่างระมัดระวัง มีที่ปรึกษา ค่าเงินขึ้นตามกระบวนการวางแผน และเมื่อภาวะผู้นำได้อย่างถูกต้อง ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ควรมีสำนักงานการบริหารบุคคลเกี่ยวกับการวางแผนในโรงเรียน

นันทซ์ (Nantz. 1993 : 2017) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ปฏิทินปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปของอเมริกา เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการใช้ปฏิทินปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปของอเมริกา ประชากรเป็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปของอเมริกา จำนวน 80 คน และเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกต สัมภาษณ์ และการจดบันทึกประจำวัน ผลการศึกษาสรุได้ ดังนี้

1. ปฏิทินปฏิบัติงานสามารถอธิบายการทำงานตามแผนของครูได้
2. ปฏิทินปฏิบัติงานมีการใช้กิจกรรมมากกว่าและแตกต่างกับแผนในบทเรียน
3. โรงเรียนสามารถสนับสนุนการใช้แผนงานของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 การวิจัยในประเทศไทย

ศักดิ์ศรี ไชยสา (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการวางแผนปฏิรูปกิจการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเกี่ยวกับการวางแผนของข้าราชการ ประสพสาร คัล ดรุ 373 คน พบว่าเป็นผู้บริหารโรงเรียนและผู้สลับบทบาทหน้าที่ได้เป็นอย่างดีตามแนวทางสายประมาณค่าที่นำมาใช้กับกระบวนการวางแผนค่าทางเศรษฐกิจโรงเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการวัดผลแบบ ปฏิบัติตามแผน และด้านการประเมินผลตามแผน วัดผลทางค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนจะวัดผลจำแนกตามค่าเฉลี่ย รุติ ประสิทธิภาพ และขนาดโรงเรียน มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารตามกระบวนการวางแผนปฏิรูปกิจการโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน ในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนกับผู้สลับที่ความเห็นต่อกระบวนการวางแผนปฏิรูปกิจการโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน พบว่าร้อยละสามมีข้อสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วัดกับผู้บริหารโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าผู้สลับ ส่วนข้าราชการครูวัดประสิทธิภาพ และปฏิรูปกิจการโรงเรียนแตกต่างกัน มีความเห็นต่อกระบวนการวางแผนปฏิรูปกิจการโรงเรียนแตกต่างกันไม่มีข้อสำคัญทางสถิติ

ชูรส อู่ประสิทธิ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแผนการนิเทศงานวิสาหกิจโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 และนิเทศงานวิสาหกิจสาขาน้ำตาล เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานนิเทศงานวิสาหกิจและเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันให้ทราบการวางแผนการนิเทศงานวิสาหกิจ ประสพสารเป็นผู้อำนวยการจำนวน 119 คน วัดประสิทธิภาพผลตามเป็นเครื่องมือนิเทศการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ พบว่า สภาพปัจจัยด้านการเงินที่จะใช้ในการดำเนินการตามแผนงาน สภาพข้อมูลเกณฑ์มาตรฐานเป้าหมายงานที่จำเป็นต่อการวัดความสามารถ ความก้าวหน้า และความขาดแคลนของหน่วยงานต่าง ๆ ในโรงเรียน และผู้ปฏิบัติงานไม่ให้ความสำคัญในการวางแผนการนิเทศงานอย่างจริงจัง

วิไลศ โทษทองดี (2533 : 3) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการวางแผนของโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาสมรรถกลุ่มที่ 2 (มพศ.2) ในเขตการศึกษา 12 เพื่อศึกษาปัญหาการวางแผนตามหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาสมรรถ กลุ่มที่ 2 (มพศ. 2) ในเขตการศึกษา 12 ประสพสารในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 39 คน หัวหน้างานแผนงาน จำนวน 39 คน วัดประสิทธิภาพผลตามเป็นเครื่องมือนิเทศการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน พบว่า แหล่งรัฐบาลพัฒนาในด้านต่าง ๆ กำลังมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ และสังคม โรงเรียนมัธยมศึกษาได้ใช้การวางแผนอย่างดีแล้ว สามารถที่จะช่วยให้ผู้ที่จบ การศึกษาสนใจที่จะศึกษาหรือมุ่งเข้าสู่ตลาดแรงงานได้

สุวิมล นาคเหล็ก (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของวิทยาลัย สังกัดกองวิทยาลัย การศึกษา กรมอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้างานวางแผนการ ศึกษาและงบประมาณ จำนวน 159 คน โดยให้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ในการ วางแผนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารหัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้างานวางแผนการ ศึกษาและงบประมาณ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเตรียมการวางแผน ด้านการวางแผน ด้านนำแผนไปปฏิบัติ ด้านการติดตามควบคุมและการประเมินผล นอกจากนี้ยังพบว่า จุดที่เป็นปัญหามากได้แก่ การทราบความต้องการของสถานศึกษาเพื่อการวางแผน การปฏิบัติงาน ตามแผนให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

วัลลภา ทองวัฒนพร (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและการปฏิบัติงาน แผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการปฏิบัติงานแผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพ มหานคร โดยศึกษาจากครูที่ปฏิบัติงานแผนงาน จำนวน 192 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ พบว่า

1. สภาพการปฏิบัติงานแผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการประสานแผนอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ การวิเคราะห์และประสานงานเพื่อนำมาอธิบายสู่การปฏิบัติ การควบคุมงานและการประเมินผล ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัย และการมีส่วนร่วมในการ ทำงานร่วมกับสามัญศึกษากทม. ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

2. ปัญหาการปฏิบัติงานแผนงานเกิดจากบุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอ ก่อให้เกิดผลกระทบ ต่องานด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 การจัดระบบสารสนเทศ ไม่นำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนและคาดการณ์
ประเมินผล
- 2.2 บุคลากรขาดความเข้าใจในการวิเคราะห์และประสานแผนเพื่อนำมาบอก
สู่การปฏิบัติ
- 2.3 ด้านส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยยังขาดแรงจูงใจ เนื่องจากไม่มีผู้ประสาน
งาน ทำให้ผลการวิจัยไม่ถูกนำไปพัฒนาโรงเรียน
- 2.4 การควบคุมงาน บุคลากรที่ควบคุมไม่มีอำนาจ จึงไม่ได้รับความร่วมมือจาก
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 การติดตามและการประเมินผล ขาดเครื่องมือที่เชื่อถือได้ และบุคลากร
ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านนี้
- 2.6 การประสานแผน ในโรงเรียนได้รับข้อมูลไม่ถูกต้องและมีความล่าช้า
การประสานแผนระดับกลุ่มโรงเรียนขาดงบประมาณและสถานที่ไม่เหมาะสม
- 2.7 การทำงานของโรงเรียนกับสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร มีรูปแบบการ
ดำเนินงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบไม่ชัดเจน หัวหน้างานแผนงานไม่มีส่วนร่วมในการแสดง
ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน

สมพร ทุนพิลึก (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการวางแผนปฏิบัติการ
ประจำปี ตามทฤษฎีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งศึกษาร่วมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7
เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและเปรียบเทียบปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีระหว่างโรงเรียน
ขนาดเล็ก ๗ ประสาทรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 128 คน เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
พบว่า ปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกขนาด ในชั้นเตรียมการ
วางแผนพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เกี่ยวกับการคาดคะเนงบประมาณที่จะ
นำมาจัดสรร ด้านการวางแผนปฏิบัติการมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำเกี่ยวกับการ
จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการของงานและโครงการ อันนำไปสู่ปฏิบัติมีปัญห
อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลา
หลักเล็งกิจกรรมอื่น ๆ และการใช้วัสดุครุภัณฑ์ งบประมาณให้เป็นไปตามแผน โรงเรียนขนาด
กลางมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ครบตามแผน และโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาเกี่ยวกับ

การวิจัยสรุป สรุปได้ว่า งานประมาณให้เกินไปตามแผน สำหรับชั้นเล็กตาม ความคุมและประเมินผล พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ คือ โรงเรียนขนาดเล็กใหญ่และขนาดเล็กมีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินสภาพก่อนการดำเนินการตามแผน และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือสำหรับการประเมินผลและการติดตามควบคุมของผู้บริหาร

สุวัฒน์ สอนสุวิทย์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดตาก ปีการศึกษา 2534 จากการศึกษา เพื่อประเมินแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2534 ประสิทธิภาพการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 55 คน คณะกรรมการแผนงานโรงเรียน 164 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า แผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา ในแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) ปัจจัยในการวางแผนมีความพร้อมในระดับปานกลาง การจัดสรรครู อุปกรณ์ เวลา ค่าพา มีความพร้อมระดับปานกลาง การวางแผนปฏิบัติเป็นขั้นตอนของการวางแผนในระดับปานกลาง และการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้อยู่ในระดับมาก

ประสิทธิ์ พุ่มจำปา (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและหัวหน้างานแผนงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและหัวหน้างานแผนงานโรงเรียนที่มีต่อปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ประสิทธิภาพที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานแผนงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยแบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน 93 คน และหัวหน้างานแผนงาน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเอฟ พบว่า ทัศนะของผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน การวางแผนทั้ง 4 ขั้นตอน คือ การเตรียมวางแผน การวางแผน การปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทัศนะของหัวหน้างานแผนงานที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การวางแผนปฏิบัติการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับกลาง ปัญหาที่พอจะรวบรวมมีดังต่อไปนี้

1. ด้านความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้นในการทำแผน ทาตงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ค่ารา เอกสารอื่น ๆ ที่ประกอบการวางแผน
2. โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดระบบข้อมูล สารสนเทศ แต่เนื่องจากบุคลากรมีเวลาไม่เพียงพอ จึงมีการนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนน้อย
3. ด้านบุคลากร เนื่องจากงานแผนงานเป็นงานใหญ่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงานด้านนี้ อีกทั้งภารกิจในการปฏิบัติงานประจำ อันได้แก่ งานสอน เป็นผลให้บุคลากรมีเวลากับการวางแผนและการประสานแผนน้อยลง
4. ด้านกระบวนการวางแผนนั้น สรุปแต่ละขั้นดังต่อไปนี้
 - 4.1 ขั้นเตรียมการวางแผน เป็นการหาข้อมูลพื้นฐาน แต่ละโรงเรียนได้มีการศึกษาเอกสารนโยบาย ทั้งของกระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา ตลอดจนสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน มีส่วนน้อยที่สำรวจถึงสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน มีการนำผลจากการประเมินแผนในปีที่ผ่านมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนในปีต่อไป
 - 4.2 ขั้นการวางแผน มีโรงเรียนจำนวนมากที่ยังไม่มีหน่วยงานในการวางแผนโดยตรง การวางแผนยังใช้บุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นผู้จัดทำโครงการ งานต่าง ๆ เสนอเข้าร่วมการพิจารณา ประสานเป็นแผนของโรงเรียน โดยทีมงานแผนงานของโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเป็นผู้กำหนดระยะเวลาในการจัดทำแผน
 - 4.3 ขั้นปฏิบัติตามแผน เป็นขั้นที่บุคลากรนำแผนปฏิบัติการที่ท้าวไปปฏิบัติ ซึ่งมักจะไม่เป็นไปตามแผน เนื่องจากบุคลากรไม่เพียงพอ ขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดงบประมาณ โดยจะได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้บริหาร
 - 4.4 ขั้นประเมินผล จะใช้บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเป็นผู้ประเมินผล ทาแต่เครื่องมือที่มีคุณภาพมาประเมินการปฏิบัติงานตามแผน

ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษาตามกระบวนการวางแผนข้างต้น

ระบบการวางแผนเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและสำคัญที่ทุกหน่วยงานจะมองข้ามมิได้ การวางแผนถูกมองว่าเป็นระบบที่มีความยุ่งยากซับซ้อน เป็นระบบงานที่มีความกว้างขวาง แต่ถ้าได้มีการจัดบุคลากร มีการวางระบบการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนตามระบบสายงานที่วางไว้ ก็จะช่วยให้ไม่เป็นเรื่องยากอย่างที่เข้าใจกัน เพราะระบบแผนงานจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับหน่วยงาน

ทุกฝ่ายในโรงเรียน การกิจทุกอย่างที่โรงเรียนต้องปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ชุรการ งาน กิจกรรมนักเรียน การเงินและพัสดุ งานบุคลากร ตลอดจนหมวดวิชาต่าง ๆ ล้วนต้องมีการ ประสานกับการวางแผนในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน (อภิสิทธิ์ เท่งอมสง่า. 2532 : 17-18) จึงเป็นความจำเป็นที่หน่วยงานในระดับจุลภาคทุกหน่วยงานพึงให้ความสำคัญกับการ วางแผนเพื่อประสานให้เป็นแผนปฏิบัติการประจำปี อันเป็นหลักของการปฏิบัติงานต่าง ๆ

บทที่ 3

วิธิดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องการศึกษาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชา
พลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 มีขั้นตอนและ
วิธีการดำเนินการวิจัย พอสรุปได้ดังนี้

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูผู้สอน
ในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน
707 คน เป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย 161 คน และครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย 546
คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากร จำแนกตามจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน (โรง)	จำนวนหัวหน้าหมวดวิชา พละนามัย (คน)	จำนวนครูผู้สอนในหมวด วิชาพละนามัย (คน)
จันทบุรี	19	19	50
ฉะเชิงเทรา	29	29	100
ชลบุรี	30	30	152
ตราด	13	13	31
นครนายก	11	11	44
ปราจีนบุรี	23	23	48
ระยอง	18	18	69
สระแก้ว	18	18	52
รวม	161	161	546

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาพละนามัย และครูผู้สอนในหมวดวิชาพละนามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ซึ่งเคยมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพละนามัย จำนวน 248 คน เป็นหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัย 56 คน และครูผู้สอนในหมวดวิชาพละนามัย 192 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจีซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) เป็นแนวทางในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2. กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของผู้ตอบแบบสอบถามโดยคำนวณได้จากสัดส่วนของจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มต่อจำนวนประชากรทั้งหมด

3. สุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่คำนวณสัดส่วนได้ ในข้อ 2 ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน (โรง)	จำนวนหัวหน้าหมวดวิชา พละนาฏย (คน)	จำนวนครูผู้สอนในหมวด วิชาพละนาฏย (คน)
จันทบุรี	19	7	18
ฉะเชิงเทรา	29	10	35
ชลบุรี	30	10	53
ตราด	13	5	11
นครนายก	11	4	15
ปราจีนบุรี	23	8	18
ระยอง	18	6	24
สระแก้ว	18	6	18
รวม	161	56	192

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สภาพการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพละนาฏย

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เทศการศึกษา 12 โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้น
2. กระบวนการในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 ด้านเตรียมการวางแผน
 - 2.2 ด้านวางแผน
 - 2.3 ด้านปฏิบัติตามแผน
 - 2.4 ด้านการประเมินผล

เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของมหาวิทยาลัย
พลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 มีลักษณะเป็นแบบ
สอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Questionnaires)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎี ตำรา แนวคิดในการวางแผน
2. กำหนดประเด็นปัญหาและสิ่งที่ต้องการในการวิจัยครั้งนี้ แล้วประมวลข้อมูลจาก

ข้อ 1-2 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมปริิญาานิพนธ์ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุง
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาคุณภาพดังนี้

4.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้

ผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่านตรวจสอบ รวบรวมผู้เชี่ยวชาญมีดังต่อไปนี้

- 4.1.1 ว่าที่ ร.ต.ปลิว หงษ์เหมือน
- 4.1.2 นายบุญธรรม นิมพาภรณ์
- 4.1.3 นายวีระ โมทะเวส
- 4.1.4 นายทวนชัย ลมูลสว่าง
- 4.1.5 นายศิริธร สุทธิใจ
- 4.1.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผาณิต บิลมาศ (ราชละเอียดในภาคผนวก)

4.2 ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไปให้ประธานกรรมการตรวจสอบ

4.3 หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับหัวหน้าหมวดพลานามัย และครูผู้สอนในหมวดพลานามัยโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยให้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficients) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยไปถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 12 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ วันที่ 23 สิงหาคม 2539
4. รวบรวมแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ จนถึงวันที่ 10 ตุลาคม 2539 ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 237 ฉบับ

วิธีจัดการกับข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. หาค่าร้อยละจากข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1
2. หาค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ตอนที่ 2
3. หาค่าร้อยละและจัดลำดับความสำคัญกับข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ตอนที่ 3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการแปลผล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชา พลาณามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ขอเสนอตามลำดับ หัวข้อต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
2. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
3. จำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่ได้รับคืนจำนวน 237 ฉบับ แยกออกเป็น แบบสอบถามของหัวหน้าหมวดวิชาพลาณามัยจำนวน 53 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.64 และแบบสอบถามของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลาณามัยจำนวน 184 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.83
4. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอเป็นรูปตารางและความเรียง
5. สภาพการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลาณามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 แยกออกเป็นความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลาณามัยและความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลาณามัย เสนอเป็นรูปตารางและความเรียง
6. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลาณามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 แยกออกเป็นความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลาณามัยและความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลาณามัย เสนอเป็นรูปตารางและความเรียง

ผลการศึกษาค้นคว้า

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) หาได้

โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวางแผน การสร้างแบบสอบถามและการวัดผล ประเมินผล จำนวน 6 คนพิจารณาว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือไม่ โดยกำหนดคะแนนดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับที่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย
- 0 หมายถึง ระดับที่ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย
- 1 หมายถึง ระดับที่แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย โดยใช้สูตร

$$IC = \frac{\sum ER}{N}$$

เมื่อ IC คือ ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย

ER คือ ผลรวมของคะแนนจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากการคำนวณดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย จากสูตร IC นั้นถ้าข้อคำถามได้ค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .50 แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ ถ้าน้อยกว่า .50 แสดงว่าข้อคำถามนั้นต้องปรับปรุงแก้ไข

ผลจากการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 38 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายมีค่าอยู่ในระหว่าง .80 - 1.00 แสดงว่าข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถามได้ทุกข้อ

2. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามหาโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficients) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น .91

3. จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

จังหวัด	จำนวนแบบสอบถามของหัวหน้าหมวด วิชาพลานามัย (ชุด)			จำนวนแบบสอบถามของครูผู้สอน ในหมวดวิชาพลานามัย (ชุด)		
	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ
จันทบุรี	7	7	100	18	18	100
ฉะเชิงเทรา	10	10	100	35	35	100
ชลบุรี	10	10	100	53	53	100
ตราด	5	4	80	11	9	81.82
นครนายก	4	4	100	15	15	100
ปราจีนบุรี	8	8	100	18	18	100
ระยอง	6	5	83.33	24	21	87.50
สระแก้ว	6	5	83.33	18	15	83.33
	56	53	94.64	192	184	95.83

จากตาราง 3 แสดงว่า แบบสอบถามที่ส่งถึงหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยเป็นดังนี้คือ จังหวัดจันทบุรี หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 7 ฉบับ ร้อยละ 100 ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 18 ฉบับ ร้อยละ 100 จังหวัดฉะเชิงเทรา หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 10 ฉบับ ร้อยละ 100 ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 35 ฉบับ ร้อยละ 100 จังหวัดชลบุรี หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 10 ฉบับ ร้อยละ 100 ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 53 ฉบับ ร้อยละ 100 จังหวัดตราด หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 4 ฉบับ ร้อยละ 80 ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย

ได้รับคืน 9 ฉบับร้อยละ 81.82 จังหวัดนครนายกหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 4 ฉบับ
 ร้อยละ 100 ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 15 ฉบับร้อยละ 100 จังหวัดปราจีนบุรี
 หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 8 ฉบับร้อยละ 100 ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน
 18 ฉบับ ร้อยละ 100 จังหวัดระยองหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 5 ฉบับร้อยละ 83.33
 ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 21 ฉบับ ร้อยละ 87.50 จังหวัดสระแก้วหัวหน้าหมวด
 วิชาพลานามัยได้รับคืน 5 ฉบับร้อยละ 83.33 ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 15 ฉบับ
 ร้อยละ 83.33 รวมทั้งหมดหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 53 ฉบับร้อยละ 94.64 และ
 ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยได้รับคืน 184 ฉบับร้อยละ 95.83

4. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของสถานภาพของหัวหน้าหมวดและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย

รายการ	หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย		ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>เพศ</u>				
ชาย	48	90.57	136	73.91
หญิง	5	9.43	48	26.09
รวม	53	100	184	100
<u>อายุ</u>				
18 - 30 ปี	-	-	21	11.41
31 - 40 ปี	32	60.38	114	61.96
41 - 50 ปี	21	39.62	45	24.46
51 - 60 ปี	-	-	4	2.17
รวม	53	100	184	100

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย		ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	5	2.72
ปริญญาตรี	49	92.45	175	95.11
ปริญญาโท	4	7.55	4	2.17
ปริญญาเอก	-	-	-	-
อื่นๆ	-	-	-	-
รวม	53	100	184	100
ประสบการณ์การเป็นครู				
1 - 5 ปี	7	13.21	21	11.41
6 - 10 ปี	5	9.43	32	17.39
11 - 15 ปี	16	30.19	47	25.54
16 - 20 ปี	23	43.40	68	36.96
21 ปีขึ้นไป	2	3.77	16	8.70
รวม	53	100	184	100

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย		ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ประสบการณ์การทำงานแผนปฏิบัติการ</u>				
ไม่เคยเข้าร่วมทำแผน	4	7.55	29	15.76
1 - 3 ปี	18	33.96	45	24.46
4 - 6 ปี	4	7.55	30	16.30
7 - 10 ปี	13	24.53	40	21.74
มากกว่า 10 ปี	14	26.41	40	21.74
รวม	53	100	184	100

จากตาราง 4 แสดงว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแบ่งออกเป็น ชาย 48 คนร้อยละ 90.57 หญิง 5 คนร้อยละ 9.43 อายุระหว่าง 31 - 40 ปี 32 คนร้อยละ 60.38 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี 21 คนร้อยละ 39.62 ระดับการศึกษาปริญญาตรี 49 คนร้อยละ 92.45 ปริญญาโท 4 คนร้อยละ 7.55 มีประสบการณ์การเป็นครูตั้งแต่ 16 - 20 ปี 23 คน ร้อยละ 43.40 ตั้งแต่ 11 - 15 ปี 16 คนร้อยละ 30.19 ตั้งแต่ 1 - 5 ปี 7 คนร้อยละ 13.21 มีประสบการณ์การทำงานปฏิบัติการตั้งแต่ 1 - 3 ปี 18 คนร้อยละ 33.96 มากกว่า 10 ปี 14 คนร้อยละ 26.41 ตั้งแต่ 7 - 10 ปี 13 คนร้อยละ 24.53

ครูผู้สอนหมวดวิชาพลานามัยแบ่งออกเป็น ชาย 136 คนร้อยละ 73.91 หญิง 48 คน ร้อยละ 26.09 อายุระหว่าง 31 - 40 ปี 114 คนร้อยละ 61.96 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี 45 คนคิดเป็นร้อยละ 24.46 อายุระหว่าง 18 - 30 ปี 21 คนร้อยละ 11.41 ระดับ การศึกษา ปริญญาตรี 175 คนร้อยละ 95.11 ต่ำกว่าปริญญาตรี 5 คนร้อยละ 2.72 ปริญญาโท 4 คนร้อยละ 2.17 มีประสบการณ์การเป็นครูตั้งแต่ 16 - 20 ปี 68 คนร้อยละ 36.96 ตั้งแต่ 11 - 15 ปี 47 คนร้อยละ 25.54 ตั้งแต่ 6 - 10 ปี 32 คนร้อยละ 17.39

มีประสบการณ์การทำงานแผนปฏิบัติการตั้งแต่ 1 - 3 ปี 45 คนร้อยละ 24.46 ตั้งแต่ 7 - 10 ปี 40 คนร้อยละ 21.74 มากกว่า 10 ปี 40 คนร้อยละ 21.74 ตั้งแต่ 4 - 6 ปี 30 คน ร้อยละ 16.30

5. สภาพการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชา

พลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

สภาพการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้น

ตอนที่ 2 กระบวนการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี

ตอนที่ 1 สภาพความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้น

ตาราง 5 สภาพความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี
ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ตามความคิดเห็นของหัวหน้ามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์คิดเป็นร้อยละ

รายการ	สภาพการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. จำนวนผู้เข้าร่วมในการวางแผน	9.43	60.38	24.53	5.66	-
2. ความรู้ความเข้าใจของผู้วางแผนใน กระบวนการวางแผน	5.66	69.81	22.64	1.89	-
3. ไม่มีข้อมูลเอกสารหรือสารสนเทศเพื่อ การจัดทำแผนปฏิบัติการ		28.30	56.60	15.10	-
4. อุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติการ วางแผน เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร	18.87	39.62	33.96	7.55	-
5. งบประมาณที่จะนำมาใช้ในการวางแผน ปฏิบัติการ	5.66	47.17	39.62	5.66	1.89
6. บุคลากรพร้อมที่จะปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ	9.43	64.16	22.64	3.77	-
7. ไม่มีการจัดสรรเวลาสำหรับการวางแผน	3.77	20.75	60.38	13.21	1.89
8. การจัดสรรเวลาสำหรับการดำเนิน ตามแผน	5.66	66.04	26.41	-	1.89

จากตาราง 5 แสดงว่าสภาพความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการทำแผนปฏิบัติการประจำปีของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ตามความคิดเห็นของหัวหน้ามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์มีดังนี้

1. จำนวนผู้เข้าร่วมในการวางแผน มีความพร้อมและความเพียงพออยู่ในระดับมาก ร้อยละ 60.38 และระดับน้อยร้อยละ 24.53 จึงสรุปได้ว่ามีจำนวนผู้เข้าร่วมในการวางแผนในระดับมาก
2. ความรู้ความเข้าใจของผู้วางแผนในกระบวนการวางแผนมีสภาพความพร้อมและความเพียงพออยู่ในระดับมาก ร้อยละ 69.81 และระดับน้อยร้อยละ 22.64 จึงสรุปได้ว่าความรู้ความเข้าใจของผู้วางแผนในกระบวนการวางแผนมีในระดับ มาก
3. ไม่มีข้อมูลเอกสารหรือสารสนเทศเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการมีสภาพความพร้อมและความเพียงพออยู่ในระดับน้อยร้อยละ 56.60 และระดับมากร้อยละ 28.30 จึงสรุปได้ว่ามีข้อมูลเอกสารหรือสารสนเทศเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเพียงพอในระดับ มาก
4. อุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติการวางแผนเช่น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องเขียนต่าง ๆ มีสภาพความพร้อมและความเพียงพออยู่ในระดับมาก ร้อยละ 39.62 และระดับน้อยร้อยละ 33.96 จึงสรุปได้ว่ามีอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติการวางแผนในระดับ มาก
5. งบประมาณที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการมีสภาพความพร้อมและความเพียงพออยู่ในระดับมาก ร้อยละ 47.17 และระดับน้อยร้อยละ 39.62 จึงสรุปได้ว่ามีงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการอยู่ในระดับ มาก
6. บุคลากรพร้อมที่จะปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการมีสภาพความพร้อมและความเพียงพออยู่ในระดับมาก ร้อยละ 64.16 และระดับน้อยร้อยละ 22.64 จึงสรุปได้ว่ามีบุคลากรพร้อมที่จะปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการในระดับ มาก
7. ไม่มีการจัดสรรเวลาสำหรับการวางแผนมีสภาพความพร้อมและความเพียงพออยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 60.38 และระดับมาก ร้อยละ 20.75 จึงสรุปได้ว่ามีการจัดสรรเวลาสำหรับการวางแผนอย่างเพียงพอในระดับ มาก
8. การจัดสรรเวลาสำหรับการดำเนินการตามแผน มีสภาพความพร้อมและความเพียงพออยู่ในระดับมาก ร้อยละ 66.04 และระดับน้อยร้อยละ 26.41 จึงสรุปได้ว่ามีการจัดสรรเวลาสำหรับการดำเนินการตามแผนในระดับ มาก

ตาราง 6 สภาพความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการ
ประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย

รายการ	สภาพการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. จำนวนผู้เข้าร่วมในการวางแผน	7.61	59.78	26.07	4.80	1.83
2. ความรู้ความเข้าใจของผู้วางแผนใน กระบวนการวางแผน	5.98	60.33	30.98	2.17	0.54
3. ไม่มีข้อมูลเอกสารหรือสารสนเทศเพื่อ การจัดทำแผนปฏิบัติการ	2.72	23.37	59.24	13.04	1.63
4. อุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติการ วางแผน เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร	16.85	38.04	32.61	10.33	1.63
5. งบประมาณที่จะนำมาใช้ในการวางแผน ปฏิบัติการ	6.52	40.76	42.93	7.07	2.72
6. บุคลากรพร้อมที่จะปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ	6.52	60.87	27.17	5.44	-
7. ไม่มีการจัดสรรเวลาสำหรับการวางแผน	1.63	24.46	61.96	8.15	3.80
8. การจัดสรรเวลาสำหรับการดำเนิน ตามแผน	5.44	58.15	33.15	2.72	0.54

จากตาราง 6 แสดงว่าสภาพความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการทำ
แผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนหมวดวิชา
พลานามัยมีดังนี้

1. จำนวนผู้เข้าร่วมในการวางแผน มีความพร้อมและความเพียงพออยู่ในระดับมาก
ร้อยละ 59.78 และระดับน้อยร้อยละ 26.07 จึงสรุปได้ว่ามีจำนวนผู้เข้าร่วมในการวางแผน
ในระดับ มาก

2. ความรู้ความเข้าใจของผู้วางแผนในกระบวนการวางแผนมีสภาพความพร้อมและ

ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากร้อยละ 60.33 และระดับน้อยร้อยละ 30.98 จึงสรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจของผู้วางแผนในกระบวนการวางแผนมีในระดับ มาก

3. ไม่มีข้อมูล เอกสารหรือสารสนเทศเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการมีสภาพความพร้อมและความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยร้อยละ 59.24 และระดับมากร้อยละ 23.37 จึงสรุปได้ว่ามี ข้อมูล เอกสารหรือสารสนเทศเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเพียงพอในระดับ มาก

4. อุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติการวางแผนเช่นเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องเขียนต่างๆมีสภาพความพร้อมและความพึงพอใจอยู่ในระดับมากร้อยละ 38.04 และระดับ น้อยร้อยละ 32.61 จึงสรุปได้ว่ามีอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติการวางแผนในระดับ มาก

5. งบประมาณที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการมีสภาพความพร้อมและความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยร้อยละ 42.93 และระดับมากร้อยละ 40.76 จึงสรุปได้ว่ามี งบประมาณที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการในระดับ น้อย

6. บุคลากรพร้อมที่จะปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการมีสภาพความพร้อมและความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมากร้อยละ 60.87 และระดับน้อยร้อยละ 27.17 จึงสรุปได้ว่ามีบุคลากรพร้อมที่จะปฏิบัติ ตามแผนปฏิบัติการในระดับ มาก

7. ไม่มีการจัดสรรเวลาสำหรับการวางแผนมีสภาพความพร้อมและความพึงพอใจอยู่ใน ระดับน้อยร้อยละ 61.96 และระดับมากร้อยละ 24.46 จึงสรุปได้ว่ามีการจัดสรรเวลาสำหรับ การวางแผนอย่างเพียงพอในระดับ มาก

8. การจัดสรรเวลาสำหรับการดำเนินการตามแผน มีสภาพความพร้อมและความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากร้อยละ 58.15 และระดับน้อยร้อยละ 33.15 จึงสรุปได้ว่ามี การจัดสรรเวลา สำหรับการดำเนินการตามแผนในระดับ มาก

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน
ได้แก่

1. ด้านการเตรียมวางแผน
2. ด้านการวางแผน
3. ด้านการปฏิบัติตามแผน
4. ด้านการประเมินผล

ตาราง 7 สภาพการปฏิบัติด้านการเตรียมวางแผนตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา
พละนามัยคิดเป็นร้อยละ

ด้านการเตรียมวางแผน	สภาพการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. การใช้ผลการประเมินที่ผ่านมาเป็น ข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน	15.08	64.16	18.87	1.89	-
2. ศึกษานโยบายและจุดเน้นของกรม สามัญศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ	22.64	64.16	13.20	-	-
3. ไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ ของโรงเรียนและหมวดวิชา	3.77	26.41	52.83	16.99	-
4. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาใน โรงเรียนและหมวดวิชา	11.32	58.49	30.19	-	-
5. การกำหนดความมุ่งหมายในการวางแผน ปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายของ โรงเรียนและกรมสามัญศึกษา	28.30	60.38	11.32	-	-
6. การให้ความรู้แก่บุคลากรในการวางแผน	15.09	49.06	33.96	1.89	-
7. การคาดคะเนงบประมาณที่จะได้รับ	11.32	33.96	50.94	1.89	1.89

จากตาราง 7 แสดงว่าสภาพการปฏิบัติด้านการวางแผนตามความคิดเห็นของ
หัวหน้าหมวดวิชาพละนามัย มีดังต่อไปนี้

1. การใช้ผลการประเมินที่ผ่านมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน มีสภาพการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 64.16 และระดับน้อยร้อยละ 18.87 จึงสรุปได้ว่าการใช้ผล
การประเมินที่ผ่านมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนในระดับ มาก

2. ศึกษานโยบายและจุดเน้นของกรมสามัญศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ มีสภาพ
การปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 64.16 และระดับมากที่สุดร้อยละ 22.64 จึงสรุปได้ว่ามี

การศึกษานโยบายและจุดเน้นของกรมสามัญศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติในระดับ มาก

3. ไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและหมวดวิชา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยร้อยละ 52.83 และระดับมากร้อยละ 26.41 จึงสรุปได้ว่าการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและหมวดวิชาอยู่ในระดับ มาก

4. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในโรงเรียนและหมวดวิชา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 58.49 และระดับน้อยร้อยละ 30.19 จึงสรุปได้ว่าการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในโรงเรียนและหมวดวิชาในระดับ มาก

5. การกำหนดความมุ่งหมายในการวางแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและกรมสามัญศึกษา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 60.38 และระดับมากที่สุดร้อยละ 28.30 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดความมุ่งหมายในการวางแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและกรมสามัญศึกษาในระดับ มาก

6. การให้ความรู้แก่บุคลากรในการวางแผน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 49.06 และระดับน้อยร้อยละ 33.96 จึงสรุปได้ว่าการให้ความรู้แก่บุคลากรในการวางแผนในระดับ มาก

7. การคาดคะเนงบประมาณที่จะได้รับ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยร้อยละ 50.94 และระดับมากร้อยละ 33.96 จึงสรุปได้ว่าการคาดคะเนงบประมาณที่จะได้รับในระดับ น้อย

ตาราง 8 สภาพการปฏิบัติด้านการเตรียมวางแผนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชา
พลาเนตคิดเป็นร้อยละ

ด้านการเตรียมวางแผน	สภาพการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. การใช้ผลการประเมินที่ผ่านมาเป็น ข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน	7.07	61.96	27.17	3.80	-
2. ศึกษานโยบายและจุดเน้นของกรม สามัญศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ	16.85	60.87	21.74	-	0.54
3. ไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ ของโรงเรียนและหมวดวิชา	3.26	33.15	51.09	7.61	4.80
4. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาใน โรงเรียนและหมวดวิชา	8.15	60.33	27.71	3.26	0.54
5. การกำหนดความมุ่งหมายในการวางแผน ปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายของ โรงเรียนและกรมสามัญศึกษา	14.67	64.13	21.20	-	-
6. การให้ความรู้แก่บุคลากรในการวางแผน	7.07	51.63	35.30	5.44	0.54
7. การคาดคะเนงบประมาณที่จะได้รับ	4.80	47.28	42.93	4.80	-

จากตาราง 8 แสดงว่าสภาพการปฏิบัติด้านการวางแผนตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลาเนตคิด มีดังต่อไปนี้

1. การใช้ผลการประเมินที่ผ่านมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน มีสภาพการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 61.96 และระดับน้อยร้อยละ 27.17 จึงสรุปได้ว่าการใช้ผล
การประเมินที่ผ่านมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนในระดับ มาก

2. ศึกษาบทบาทและจุดเน้นของกรมสามัญศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 60.87 และระดับน้อยร้อยละ 21.74 จึงสรุปได้ว่าการศึกษานโยบายและจุดเน้นของกรมสามัญศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติในระดับ มาก

3. ไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและหมวดวิชา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยร้อยละ 51.09 และระดับมากร้อยละ 33.15 จึงสรุปได้ว่าการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและหมวดวิชาอยู่ในระดับ มาก

4. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในโรงเรียนและหมวดวิชา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 60.33 และระดับน้อยร้อยละ 27.71 จึงสรุปได้ว่าการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในโรงเรียนและหมวดวิชาในระดับ มาก

5. การกำหนดความมุ่งหมายในการวางแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและกรมสามัญศึกษา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 64.13 และระดับน้อยร้อยละ 21.20 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดความมุ่งหมายในการวางแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและกรมสามัญศึกษาในระดับ มาก

6. การให้ความรู้แก่บุคลากรในการวางแผน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 51.63 และระดับน้อยร้อยละ 35.30 จึงสรุปได้ว่าการให้ความรู้แก่บุคลากรในการวางแผนในระดับ มาก

7. การคาดคะเนงบประมาณที่จะได้รับ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 47.28 และระดับน้อยร้อยละ 42.93 จึงสรุปได้ว่าการคาดคะเนงบประมาณที่จะได้รับในระดับ มาก

ตาราง 9 สภาพการปฏิบัติด้านการวางแผนตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
คิดเป็นร้อยละ

ด้านการวางแผน	สภาพการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. ประชุมครูในหมวดวิชาจัดทำแผนงาน/ โครงการ	22.64	45.28	32.08	-	-
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนางานใน หมวดวิชา	20.75	50.94	28.30	-	-
3. กำหนดโครงการที่ตอบสนองนโยบายของ กรมสามัญศึกษา	18.87	62.26	18.87	-	-
4. จัดทำแผนงาน/โครงการและจัดบุคลากร รับผิดชอบ	15.09	66.04	18.87	-	-
5. กำหนดกิจกรรมแต่ละโครงการให้มีความ เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้	16.98	67.92	13.21	1.89	-
6. ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ	7.55	26.41	49.08	16.98	-
7. ให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการคัดเลือก โครงการ	11.32	60.38	24.53	3.77	-
8. การกำหนดให้มีระยะเวลาอย่างชัดเจน แน่นอนในการวางแผน	20.75	58.49	18.87	1.89	-
9. การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน/โครงการ อย่างเหมาะสมจากการวางแผนปฏิบัติการ	26.41	49.08	22.64	1.89	-
10. การประสานงานในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ระหว่างหมวดวิชากับผู้เกี่ยวข้อง	26.41	45.28	24.53	3.77	-

จากตาราง 9 แสดงว่าสภาพการปฏิบัติด้านการวางแผน ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีดังต่อไปนี้

1. ประชุมครูในหมวดวิชาจัดทำแผนงาน/โครงการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 45.28 และระดับน้อยร้อยละ 32.08 จึงสรุปได้ว่าการประชุมครูในหมวดวิชาจัดทำแผนงาน/โครงการในระดับ มาก
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนางานในหมวดวิชา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50.94 และระดับน้อยร้อยละ 28.30 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนางานในหมวดวิชาในระดับ มาก
3. กำหนดโครงการที่ตอบสนองนโยบายของกรมสามัญศึกษา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 62.26 และระดับน้อยร้อยละ 18.87 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดโครงการที่ตอบสนองนโยบายของกรมสามัญศึกษาในระดับ มาก
4. จัดทำแผนงาน/โครงการและจัดบุคลากรรับผิดชอบ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 66.04 และระดับน้อยร้อยละ 18.87 จึงสรุปได้ว่าการจัดทำแผนงาน/โครงการและจัดบุคลากรรับผิดชอบในระดับ มาก
5. กำหนดกิจกรรมแต่ละโครงการให้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 67.92 และระดับมากที่สุดร้อยละ 16.98 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดกิจกรรมแต่ละโครงการให้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับ มาก
6. ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยร้อยละ 49.06 และระดับมากร้อยละ 26.41 จึงสรุปได้ว่าการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ มาก
7. ให้ครูผู้สอนในหมวดวิชามีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 60.38 และระดับน้อยร้อยละ 24.53 จึงสรุปได้ว่าการให้ครูผู้สอนในหมวดวิชามีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการในระดับ มาก
8. การกำหนดให้มีระยะเวลาอย่างชัดเจนแน่นอนในการวางแผน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 58.49 และระดับมากที่สุดร้อยละ 20.75 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดให้มีระยะเวลาอย่างชัดเจนแน่นอนในการวางแผนในระดับ มาก
9. การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน/โครงการอย่างเหมาะสม จากการวางแผนปฏิบัติการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 49.06 และระดับมากที่สุดร้อยละ 26.41 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน/โครงการอย่างเหมาะสมในระดับ มาก

10. การประสานงานในการจัดทำแผนปฏิบัติการระหว่างหมวดวิชากับผู้เกี่ยวข้องมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 45.28 และระดับมากที่สุดร้อยละ 28.41 จึงสรุปได้ว่ามีการประสานงานในการจัดทำแผนปฏิบัติการระหว่างหมวดวิชากับผู้เกี่ยวข้องในระดับ มาก

ตาราง 10 สภาพการปฏิบัติด้านการวางแผนความคิดเห็นของครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยนวมินทิวัดเป็นร้อยละ

ด้านการวางแผน	สภาพการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. ประชุมครูในมหาวิทยาลัยจัดทำแผนงาน/ โครงการ	14.13	50.54	31.25	2.72	1.09
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนางานใน มหาวิทยาลัย	7.61	63.59	26.07	2.17	0.54
3. กำหนดโครงการที่ตอบสนองนโยบายของ กรมสามัญศึกษา	15.76	57.16	26.07	0.54	-
4. จัดทำแผนงาน/โครงการและจัดบุคลากร รับผิดชอบ	14.87	57.61	25.54	2.17	-
5. กำหนดกิจกรรมแต่ละโครงการให้มีความ เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้	16.84	67.39	14.13	1.63	-
6. ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ	4.35	28.26	49.46	14.13	3.80
7. ให้ครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการ คัดเลือกโครงการ	10.86	60.33	23.37	4.80	0.54
8. การกำหนดให้มีระยะเวลาอย่างชัดเจน แน่นอนในการวางแผน	11.41	63.04	22.28	2.17	1.09
9. การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน/โครงการ อย่างเหมาะสมจากการวางแผนปฏิบัติการ	15.22	64.67	17.39	1.63	1.09
10. การประสานงานในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ระหว่างมหาวิทยาลัยกับผู้เกี่ยวข้อง	9.24	53.80	33.15	1.09	2.72

จากตาราง 10 แสดงว่าสภาพการปฏิบัติด้านการวางแผน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มีดังต่อไปนี้

1. ประชุมครูในมหาวิทยาลัยจัดทำแผนงาน/โครงการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50.54 และระดับน้อยร้อยละ 31.52 จึงสรุปได้ว่าการประชุมครูในมหาวิทยาลัยจัดทำแผนงาน/โครงการในระดับ มาก
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนางานในมหาวิทยาลัย มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 63.59 และระดับน้อยร้อยละ 26.07 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนางานในมหาวิทยาลัยในระดับ มาก
3. กำหนดโครงการที่ครอบคลุมงานเ็นโยบายของกรมสามัญศึกษา มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 57.16 และระดับน้อยร้อยละ 26.07 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดโครงการที่ครอบคลุมงานเ็นโยบายของกรมสามัญศึกษาในระดับ มาก
4. จัดทำแผนงาน/โครงการและจัดบุคลากรรับผิดชอบ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 57.61 และระดับน้อยร้อยละ 25.54 จึงสรุปได้ว่าการจัดทำแผนงาน/โครงการและจัดบุคลากรรับผิดชอบในระดับ มาก
5. กำหนดกิจกรรมแต่ละโครงการให้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 67.39 และระดับมากที่สุดร้อยละ 16.84 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดกิจกรรมแต่ละโครงการให้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ในระดับ มาก
6. ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยร้อยละ 49.46 และระดับมากร้อยละ 28.26 จึงสรุปได้ว่าการจัดลำดับความสำคัญโครงการในระดับ มาก
7. ให้ครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 60.33 และระดับน้อยร้อยละ 23.37 จึงสรุปได้ว่าการให้ครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการในระดับ มาก
8. การกำหนดให้มีระยะเวลาอย่างชัดเจนแน่นอนในการวางแผนมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 63.04 และระดับน้อยร้อยละ 22.28 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดให้มีระยะเวลาอย่างชัดเจนแน่นอนในการวางแผนในระดับ มาก
9. การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน/โครงการอย่างเหมาะสม จากการวางแผนปฏิบัติการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 64.67 และระดับน้อยร้อยละ 17.39 จึงสรุปได้ว่าการกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน/โครงการอย่างเหมาะสม จากการวางแผนปฏิบัติการในระดับ มาก

10. การประสานงานในการจัดทำแผนปฏิบัติการระหว่างหมวดวิชากับผู้เกี่ยวข้องมี
สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 53.80 และระดับน้อยร้อยละ 33.15 จึงสรุปได้ว่ามี
การประสานงานในการจัดทำแผนปฏิบัติการระหว่างหมวดวิชากับผู้เกี่ยวข้องในระดับ มาก

ตาราง 11 สภาพการปฏิบัติด้านการปฏิบัติตามแผน ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชา
ผลงานมักเกิดเป็นร้อยละ

ด้านการปฏิบัติตามแผน	สภาพการปฏิบัติเป็นร้อยละ				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. ไม่มีการเผยแพร่ ที่แจ้ง งาน/โครงการที่ได้รับ อนุมัติให้อาจารย์ในหมวดวิชาทราบ	1.89	24.53	47.17	20.75	5.66
2. มีการมอบหมายงานหรือแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน	24.53	60.38	15.09	-	-
3. สภาพการประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับ ผู้รับผิดชอบโครงการ	9.43	24.53	45.28	13.21	7.55
4. การประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	13.21	56.60	24.53	5.66	-
5. การปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการให้เป็นไป ตามระยะเวลาที่กำหนด	18.87	67.92	11.32	1.89	-
6. แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานตามแผนงาน/ โครงการ	5.66	67.92	22.64	3.77	-

จากตาราง 11 แสดงว่าสภาพการปฏิบัติด้านการปฏิบัติตามแผน ตามความคิดเห็นของ
หัวหน้าหมวดวิชาผลงานมัก มีดังต่อไปนี้

1. ไม่มีการเผยแพร่ ที่แจ้ง งาน/โครงการที่ได้รับอนุมัติให้อาจารย์ในหมวดวิชาทราบ
มีสภาพการปฏิบัติเล็กน้อยร้อยละ 47.17 และระดับมากร้อยละ 24.53 จึงสรุปได้ว่ามีการเผยแพร่

ที่ผลงาน/โครงการที่ได้รับอนุมัติให้อาจารย์ในหมวดวิชาทราบอยู่ในระดับ มาก

2. มีการมอบหมายงานหรือแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน มีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 60.38 และระดับมากที่สุดร้อยละ 24.53 จึงสรุปได้ว่าการมอบหมายงานหรือแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนในระดับ มาก

3. มาตรการประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับผู้รับผิดชอบโครงการมีสภาพการปฏิบัติร้อยละ 45.28 และระดับมากที่สุดร้อยละ 24.53 จึงสรุปได้ว่าการประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับผู้รับผิดชอบโครงการอยู่ในระดับ มาก

4. การประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 56.60 และระดับน้อยร้อยละ 24.53 จึงสรุปได้ว่าการประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับ มาก

5. การปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดมีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 67.92 และระดับมากที่สุดร้อยละ 18.87 จึงสรุปได้ว่าการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดในระดับ มาก

6. แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการมีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 67.92 และระดับน้อยร้อยละ 22.64 จึงสรุปได้ว่าการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการในระดับ มาก

ตาราง 12 สภาพการปฏิบัติด้านการปฏิบัติตามแผน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชา
พละนามักคิดเป็นร้อยละ

ด้านการปฏิบัติตามแผน	สภาพการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. ไม่มีการเผยแพร่ ที่แจ้ง งาน/โครงการที่ได้รับ อนุมัติให้อาจารย์ในหมวดวิชาทราบ	4.35	26.63	48.37	11.96	8.70
2. มีการมอบหมายงานหรือแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน	17.93	65.76	14.13	1.63	0.54
3. การประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชา กับ ผู้รับผิดชอบโครงการ	4.80	32.61	44.02	10.86	7.61
4. การประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชา กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	10.33	57.61	28.80	2.17	1.09
5. การปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการให้เป็นไป ตามระยะเวลาที่กำหนด	11.41	64.13	22.82	1.63	-
6. แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานตามแผนงาน/ โครงการ	6.52	66.30	25.54	1.09	0.54

จากตาราง 12 แสดงว่าสภาพการปฏิบัติด้านการปฏิบัติตามแผน ตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอนในหมวดวิชาพละนามัก มีดังต่อไปนี้

1. ไม่มีการเผยแพร่ ที่แจ้ง งาน/โครงการที่ได้รับอนุมัติให้อาจารย์ในหมวดวิชาทราบ
มีสภาพการปฏิบัติเล็กน้อยร้อยละ 48.37 และระดับมากร้อยละ 26.63 จึงสรุปได้ว่าการเผยแพร่
ที่แจ้ง งาน/โครงการที่ได้รับอนุมัติให้อาจารย์ในหมวดวิชาทราบอยู่ในระดับ มาก
2. มีการมอบหมายงานหรือแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน
มีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 65.76 และระดับมากที่สุดร้อยละ 17.93 จึงสรุปได้ว่าการ
มอบหมายงานหรือแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนในระดับ มาก

3. ทาผลการประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับผู้รับผิดชอบโครงการที่มีสภาพการปฏิบัติร้อยละ 44.02 และระดับมากร้อยละ 32.61 จึงสรุปได้ว่าการประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับผู้รับผิดชอบโครงการอยู่ในระดับ มาก

4. การประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 57.61 และระดับน้อยร้อยละ 28.80 จึงสรุปได้ว่าการประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดวิชากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับ มาก

5. การปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดมีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 64.13 และระดับน้อยร้อยละ 22.82 จึงสรุปได้ว่าการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดในระดับ มาก

6. แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการที่มีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 66.30 และระดับน้อยร้อยละ 25.54 จึงสรุปได้ว่าการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการในระดับ มาก

ตาราง 13 สภาพการปฏิบัติด้านการประเมินผลตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
คิดเป็นร้อยละ

ด้านการปฏิบัติตามแผน	สภาพการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. การจัดหาและจัดสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการ ประเมินผลแผนงาน/โครงการ	1.89	56.60	35.85	5.66	-
2. ไม่มีการประเมินผลก่อนนำแผนงานไปปฏิบัติ	5.66	32.07	54.72	7.55	-
3. การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติตามแผน	11.32	58.49	28.30	1.89	-
4. การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ	20.75	58.49	18.87	1.89	-
5. การรายงานและสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผน ต่อผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา	26.42	45.28	24.53	3.77	-
6. การนำผลการประเมินมาแก้ไข ปรับปรุงเพื่อ การวางแผนครั้งต่อไป	16.98	47.17	33.93	1.89	-
7. ไม่ได้จัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงาน ตลอดระยะเวลาของแผน	3.77	30.19	45.28	16.98	3.77

จากตาราง 13 แสดงว่าสภาพการปฏิบัติด้านการประเมินผล ตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย มีดังต่อไปนี้

1. การจัดหาและจัดสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลแผนงาน/โครงการมีสภาพ
การปฏิบัติมากที่สุดร้อยละ 56.60 และระดับน้อยร้อยละ 35.85 จึงสรุปได้ว่าการจัดหาและจัด
สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลแผนงาน/โครงการในระดับ มาก

2. ไม่มีการประเมินผลก่อนนำแผนงานไปปฏิบัติมีสภาพการปฏิบัติน้อยร้อยละ 54.72
และระดับมากที่สุดร้อยละ 32.07 จึงสรุปได้ว่าการประเมินผลก่อนนำแผนงานไปปฏิบัติในระดับ มาก

3. การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติตามแผนมีสภาพการปฏิบัติมากที่สุดร้อยละ 58.49 และ
ระดับน้อยร้อยละ 28.30 จึงสรุปได้ว่าการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติตามแผนในระดับ มาก

4. การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการมีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 58.49 และระดับมากที่สุดร้อยละ 20.75 จึงสรุปได้ว่าการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการในระดับ มาก

5. การรายงานและสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนต่อผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชามีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 45.28 และระดับมากที่สุดร้อยละ 26.42 จึงสรุปได้ว่าการรายงานและสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนต่อผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาในระดับ มาก

6. การนำผลการประเมินมาแก้ไข ปรับปรุงเพื่อการวางแผนครั้งต่อไปมีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 47.17 และระดับน้อยร้อยละ 33.96 จึงสรุปได้ว่าการนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อการวางแผนครั้งต่อไปในระดับ มาก

7. ไม่ได้จัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานตลอดระยะเวลาของแผนมีสภาพการปฏิบัติ น้อยร้อยละ 45.28 และระดับมากที่สุดร้อยละ 30.19 จึงสรุปได้ว่าการจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานในการปฏิบัติตามแผนงานอยู่ในระดับ มาก

ตาราง 14 สภาพการปฏิบัติด้านการประเมินผลตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชา
พลานามัยคิดเป็นร้อยละ

ด้านการปฏิบัติตามแผน	สภาพการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ				
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. การจัดหาและจัดสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการ ประเมินผลแผนงาน/โครงการ	5.44	40.22	45.11	7.61	1.63
2. ไม่มีการประเมินผลก่อนนำแผนงานไปปฏิบัติ	2.17	28.80	50.54	12.50	5.98
3. การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติตามแผน	6.52	49.46	36.96	4.80	2.17
4. การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ	8.70	63.59	22.28	5.44	-
5. การรายงานและสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผน ต่อผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา	10.33	57.61	26.63	4.35	1.09
6. การนำผลการประเมินมาแก้ไข ปรับปรุงเพื่อ การวางแผนครั้งต่อไป	9.78	58.70	26.07	4.35	1.09
7. ไม่ได้จัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงาน ตลอดระยะเวลาของแผน	2.72	28.26	48.37	14.67	5.98

จากตาราง 14 แสดงว่าสภาพการปฏิบัติด้านการประเมินผล ตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย มีดังต่อไปนี้

1. การจัดหาและจัดสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลแผนงาน/โครงการมีสภาพ
การปฏิบัติน้อยร้อยละ 45.11 และระดับมากร้อยละ 40.22 จึงสรุปได้ว่าการจัดหาและจัด
สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลแผนงาน/โครงการในระดับ น้อย

2. ไม่มีการประเมินผลก่อนนำแผนงานไปปฏิบัติมีสภาพการปฏิบัติน้อยร้อยละ 50.54
และมากร้อยละ 28.80 จึงสรุปได้ว่าการประเมินผลก่อนนำแผนงานไปปฏิบัติในระดับ มาก

3. การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติตามแผนมีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 49.46 และ
ระดับน้อยร้อยละ 36.96 จึงสรุปได้ว่าการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติตามแผนในระดับ มาก

4. การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการมีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 63.59 และระดับน้อยร้อยละ 22.28 จึงสรุปได้ว่าการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการในระดับ มาก

5. การรายงานและสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนต่อผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชามีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 57.61 และระดับน้อยร้อยละ 26.63 จึงสรุปได้ว่าการรายงานและสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนต่อผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาในระดับ มาก

6. การนำผลการประเมินมาแก้ไข ปรับปรุงเพื่อการวางแผนครั้งต่อไปมีสภาพการปฏิบัติมากร้อยละ 58.70 และระดับน้อยร้อยละ 26.07 จึงสรุปได้ว่าการนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อการวางแผนครั้งต่อไปในระดับ มาก

7. ไม่ได้จัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานตลอดระยะเวลาของแผนมีสภาพการปฏิบัติ น้อยร้อยละ 48.37 และระดับมากร้อยละ 28.26 จึงสรุปได้ว่าการจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานในการปฏิบัติตามแผนงานอยู่ในระดับ มาก

6. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย ได้เสนอปัญหาและข้อเสนอแนะมาในแบบสอบถามแบบปลายเปิดนั้น ได้รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ
 - 2.1 ด้านการเตรียมวางแผน
 - 2.2 ด้านการวางแผน
 - 2.3 ด้านการปฏิบัติตามแผน
 - 2.4 ด้านการประเมินผล

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผน ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย

ลำดับความสำคัญ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>			
1.	ขาดบุคลากรในการวางแผน	13	36.11
2.	ไม่มีงบประมาณเพื่อการวางแผนโดยเฉพาะ	13	36.11
3.	ขาดอุปกรณ์ เครื่องใช้ สำหรับการวางแผน	6	16.67
4.	สถานที่วางแผนไม่เหมาะสม	3	8.33
5.	ขาดเอกสาร คำราและข้อมูลเพื่อการวางแผน	1	2.78
รวม		36	100
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
1.	โรงเรียนควรติดต่อกับกรมสามัญศึกษาเพื่อขอเอกสาร คำราต่างๆ	9	33.33
2.	ผู้บริหารควรจัดสร้างงบประมาณเพื่อการวางแผน	8	29.63
3.	ผู้บริหารควรขออัตราครูพลานามัยเพิ่มขึ้น	6	22.22
4.	โรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับการวางแผนให้เพียงพอ	3	11.11
5.	โรงเรียนควรจัดให้มีระบบสารสนเทศเพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ	1	3.71
รวม		27	100

จากตาราง 15 แสดงว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยให้คำตอบเกี่ยวกับปัญหาความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนจำนวน 36 ฉบับและให้ข้อเสนอแนะจำนวน 27 ฉบับ นำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้ ดังต่อไปนี้คือ ขาดบุคลากรในการวางแผน ร้อยละ 36.11 ไม่มีงบประมาณเพื่อการวางแผนโดยเฉพาะร้อยละ 36.11 และขาดอุปกรณ์ เครื่องใช้ สำหรับการวางแผนร้อยละ 16.67

ข้อเสนอแนะนำมาจัดลำดับความสำคัญได้ดังนี้คือ โรงเรียนควรติดต่อกับกรมสามัญศึกษา เพื่อขอเอกสาร ตำราต่างๆร้อยละ 33.33 ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการวางแผน ร้อยละ 29.63 และผู้บริหารควรขออัตราครูหลานามักเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.22

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาหลานามัก

ลำดับความสำคัญ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>			
1.	ไม่มีงบประมาณเพื่อการวางแผนโดยเฉพาะ	42	44.68
2.	ขาดบุคลากรในการวางแผน	33	35.11
3.	ขาดอุปกรณ์ เครื่องใช้ สำหรับการวางแผน	12	12.76
4.	ขาดเอกสาร ตำราและข้อมูลเพื่อการวางแผน	7	7.45
รวม		94	100
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
1.	ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการวางแผน	22	33.85
2.	ผู้บริหารควรขออัตราครูหลานามักเพิ่มขึ้น	17	26.15
3.	โรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับการวางแผนให้เพียงพอ	11	16.92
4.	โรงเรียนควรถูกให้มีระบบสารสนเทศเพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ	9	13.85
5.	โรงเรียนควรติดต่อกับกรมสามัญศึกษาเพื่อขอเอกสาร ตำราต่างๆ	6	9.23
รวม		65	100

จากตาราง 16 แสดงว่าครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยให้คำตอบเกี่ยวกับปัญหาความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนจำนวน 94 ฉบับและให้ข้อเสนอแนะจำนวน 65 ฉบับ นำมาจัดลำดับความสำคัญได้ ดังต่อไปนี้ ไม่มีงบประมาณเพื่อการวางแผนโดยเฉพาะร้อยละ 44.68 และขาดบุคลากรในการวางแผนร้อยละ 35.11

ข้อเสนอแนะนำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการวางแผนร้อยละ 33.85 ผู้บริหารควรขออัตราครูพลานามัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.15 และโรงเรียนควรจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับการวางแผนให้เพียงพอร้อยละ 16.92

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการเตรียมวางแผนตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย

ลำดับความสำคัญ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>			
1.	บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผน	11	37.93
2.	กำหนดเวลาในการวางแผนไม่แน่นอน ชัดเจน	8	27.59
3.	ไม่มีการเตรียมข้อมูลสารสนเทศของหมวดวิชาพลานามัย	5	17.24
4.	ไม่มีการระบุบุคคลหรือแต่งตั้งคณะกรรมการ	3	10.34
5.	ขาดการประสานงานของแต่ละฝ่ายในการวางแผน	1	3.45
6.	ไม่มีการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือแนวการปฏิบัติ	1	3.45
รวม		29	100
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
1.	จัดประชุมทุกฝ่ายก่อนการวางแผน	9	47.37
2.	ตั้งคณะกรรมการวางแผนของหมวด/โรงเรียน	5	26.32
3.	จัดอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการวางแผน	3	15.79
4.	กำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียน	1	5.26
5.	จัดหาคู่มือ เอกสาร ตำราและข้อมูลเพื่อการวางแผน	1	5.26
รวม		19	100

จากตาราง 17 แสดงว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยให้คำตอบเกี่ยวกับปัญหาด้านการเตรียมวางแผนจำนวน 29 ฉบับ และให้ข้อเสนอแนะ 19 ฉบับ นำมาจัดลำดับความสำคัญได้ ดังต่อไปนี้ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนร้อยละ 37.93 และกำหนดเวลาในการวางแผนไม่แน่นอน ชัดเจนร้อยละ 27.59

ข้อเสนอแนะนำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ จัดประชุมทุกฝ่ายก่อนการวางแผนร้อยละ 47.37 และตั้งคณะกรรมการวางแผนของหมวด/โรงเรียนร้อยละ 26.32

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการเตรียมวางแผนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย

ลำดับความสำคัญ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>			
1.	ระยะเวลาในการเตรียมวางแผนน้อย	18	29.03
2.	บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการวางแผน	16	25.81
3.	ไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากร	11	17.74
4.	ขาดการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ	8	12.90
5.	นโยบายการวางแผนของผู้บริหารไม่ชัดเจน	5	8.06
6.	ขาดเอกสาร ตำรา ข้อมูลต่าง ๆ ในการวางแผน	2	3.23
7.	ไม่มีการกำหนดเวลาในการวางแผนอย่างชัดเจน	2	3.23
รวม		62	100
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
1.	จัดให้มีการประชุม ชี้แจงก่อนการวางแผน	14	35.90
2.	จัดสรรเวลาในการวางแผนให้เหมาะสม พร้อมเพียงพอ	12	30.77
3.	ให้ความรู้ในเรื่องการวางแผนกับบุคลากร	6	15.38
4.	มีการประสานงานระหว่างฝ่ายให้มากขึ้น	4	10.26
5.	ผู้บริหารและฝ่ายต่าง ๆ ควรเปิดรับความคิดเห็นจากทุกฝ่าย	3	7.69
รวม		39	100

จากตาราง 18 แสดงว่าครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยได้ให้คำตอบเกี่ยวกับปัญหา จำนวน 62 ฉบับ และให้ข้อเสนอแนะจำนวน 39 ฉบับนำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ ระยะเวลาในการเตรียมวางแผนน้อยร้อยละ 29.03 และบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนร้อยละ 25.81

ข้อเสนอแนะนำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ จัดให้มีการประชุม ชี้แจงก่อน การวางแผนร้อยละ 35.90 และจัดสรรเวลาในการวางแผนให้เหมาะสม พร้อมเพรียง ร้อยละ 30.77

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการวางแผนตามความคิดเห็นของ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย

ลำดับความสำคัญ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>			
1.	บุคลากรไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผน	12	46.15
2.	เวลาในการวางแผนน้อย ไม่กำหนดชัดเจน	9	34.62
3.	กิจกรรมบางอย่างโรงเรียนเห็นผู้วางแผน	4	15.38
4.	ใช้แผนปฏิบัติการเดิมเป็นหลักในการวางแผน	1	3.85
รวม		26	100
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
1.	จัดประชุมภายในหมวดเพื่อวางแผน	8	32.00
2.	กระตุ้นบุคลากรให้เห็นความสำคัญของการวางแผน	7	28.00
3.	จัดทำแผนปฏิบัติการพร้อมกันทุกหมวดวิชา	5	20.00
4.	ให้บุคลากรในหมวดแต่ละคนเสนอโครงการ	5	20.00
รวม		25	100

จากตาราง 19 แสดงว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยให้ค่าตอบเกี่ยวกับปัญหาด้านการวางแผนจำนวน 26 ฉบับ และให้ข้อเสนอแนะ 25 ฉบับ นำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ บุคลากรไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนร้อยละ 46.15 และเวลาในการวางแผนน้อยไม่กำหนดชัดเจนร้อยละ 34.62

ข้อเสนอแนะนำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ จัดประชุมภายในหมวดเพื่อวางแผน 32.00 และกระตุ้นบุคลากรให้เห็นความสำคัญของการวางแผนร้อยละ 28.00

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการวางแผนตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยนานาชาติ

ลำดับความสำคัญ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>			
1.	บุคลากรไม่ร่วมมือ ไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผน	14	36.84
2.	ไม่มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการวางแผน	8	21.05
3.	บุคลากรมีประสบการณ์น้อยในเรื่องการวางแผน	6	15.79
4.	บุคลากรมีหน้าที่หลายด้าน	5	13.16
5.	ไม่มีแผนแม่แบบ	3	7.90
6.	แผนไม่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน	2	5.26
รวม		38	100
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
1.	ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการวางแผนอย่างจริงจัง	10	34.48
2.	จัดแบ่งงาน ประสานงานบุคลากรให้เหมาะสม	6	20.69
3.	กระตุ้นบุคลากรให้เห็นความสำคัญ ให้การร่วมมือ	6	20.69
4.	จัดหาบุคลากรเพิ่มขึ้น	5	17.24
5.	กำหนดนโยบายของโรงเรียนเป็นหลักในการวางแผน	2	6.90
รวม		29	100

จากตาราง 20 แสดงว่าครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยนานาชาติให้คำตอบเกี่ยวกับปัญหา
ด้านการวางแผนจำนวน 38 ฉบับ และให้ข้อเสนอแนะ 29 ฉบับ นำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้
ดังต่อไปนี้ บุคลากรไม่ร่วมมือ ไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนร้อยละ 36.84 และไม่มีการ
ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการวางแผนร้อยละ 21.05

ข้อเสนอแนะมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการวางแผนอย่างจริงจัง ร้อยละ 34.48 จัดแบ่งงาน ประสานงานบุคลากรให้เหมาะสมร้อยละ 20.69 และกระตุ้นบุคลากรให้เห็นความสำคัญ ให้การร่วมมือร้อยละ 20.69

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละของ ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติตามแผนตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาชีพอนามัย

ลำดับความสำคัญ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>			
1.	สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติตามแผน	13	26.00
2.	ครูในหมวดวิชาทำงานมาก รับผิดชอบหลายอย่าง	11	22.00
3.	งบประมาณที่จะให้ตามแผนมีน้อย	10	20.00
4.	ผู้รับผิดชอบไม่ติดตามงาน ไม่รับผิดชอบ	9	18.00
5.	เวลาในการปฏิบัติน้อย ปฏิบัติตามแผนไม่ทัน	7	14.00
รวม		50	100
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
1.	จัดงบประมาณเพิ่มเพื่อปรับปรุงบุคลากรและสถานที่	13	31.71
2.	จัดหาบุคลากรเพิ่มเติม	10	24.39
3.	กระตุ้นบุคลากรให้เห็นความสำคัญของกิจกรรม	9	21.95
4.	ปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายอื่น ๆ เพื่อใช้งบประมาณร่วมกัน	5	12.19
5.	ปรับแผนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและฤดูกาล	2	4.88
6.	ควรมีการรายงานการปฏิบัติเป็นระยะ ๆ	2	4.88
รวม		41	100

จากตาราง 21 แสดงว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยให้ค่าตอบเกี่ยวกับปัญหาด้านการปฏิบัติตามแผนจำนวน 50 ฉบับ และให้ข้อเสนอนะ 41 ฉบับ นำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติตามแผนร้อยละ 26.00 และครูในหมวดวิชา มีงานมาก รับผิดชอบหลายภาคทั้งร้อยละ 22.00

ข้อเสนอนะนำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ จัดงบประมาณเพิ่มเพื่อปรับปรุงบุคลากรและสถานที่ร้อยละ 31.71 และจัดหาบุคลากรเพิ่มเติมร้อยละ 24.39

ตาราง 22 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติตามแผนตามความคิดเห็น
ของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย

ลำดับความสำคัญ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>			
1.	ขาดงบประมาณในการปฏิบัติตามแผน	17	30.91
2.	ปฏิบัติตามแผนไม่ได้ทั้งหมด	14	25.45
3.	โรงเรียนมีกิจกรรมอื่นต้องปฏิบัติมาก	8	14.54
4.	ขาดความร่วมมือจากบุคลากร	7	12.73
5.	สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย	7	12.73
6.	ขาดการประชาสัมพันธ์	2	3.64
รวม		55	100
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
1.	ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดงบประมาณเพิ่ม	11	37.93
2.	จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ	7	24.14
3.	ปรับแผนให้สามารถยืดหยุ่นได้	6	20.69
4.	เกิดบุคลากรในฝ่ายอื่นให้ร่วมงานด้วย	3	10.34
5.	ควรมีการประชาสัมพันธ์ทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน	2	6.90
รวม		29	100

จากตาราง 22 แสดงว่าครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยให้คำตอบเกี่ยวกับปัญหาด้าน
การปฏิบัติตามแผนจำนวน 55 ฉบับ และให้ข้อเสนอแนะ 29 ฉบับ นำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้
ดังต่อไปนี้ ขาดงบประมาณในการปฏิบัติตามแผนร้อยละ 30.91 และปฏิบัติตามแผนไม่ได้
ทั้งหมดร้อยละ 25.45

ข้อเสนอแนะนำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดงบประมาณเพิ่มร้อยละ 37.93 และจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องกับงานนั้นๆ ร้อยละ 24.14

ตาราง 23 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการประเมินผลตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย

ลำดับความสำคัญ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>			
1.	ไม่มีการสร้างเครื่องมือประเมินของแต่ละแผน	14	31.82
2.	ไม่มีผู้รับผิดชอบในการประเมินโดยตรง	11	25.00
3.	ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนได้	9	20.45
4.	เมื่อสิ้นสุดงาน/โครงการไม่มีการรายงานผลต่อผู้บริหาร	7	15.91
5.	ขาดความร่วมมือเรื่องการประเมินผลจากบุคลากร	3	6.82
รวม		44	100
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
1.	ต้องรายงานผลเมื่อสิ้นสุดงาน/โครงการ	12	30.77
2.	ผู้รับผิดชอบงานนั้น ๆ ต้องหาวิธีและเครื่องมือประเมินผล	11	28.21
3.	ฝ่ายบริหารควรมีแบบประเมินอย่างกว้าง ๆ	8	20.51
4.	ให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติทุกครั้ง	5	12.82
5.	ควรมีการประเมินผลร่วมกับฝ่ายอื่น ๆ	3	7.69
รวม		39	100

จากตาราง 23 แสดงว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยให้ค่าตอบเกี่ยวกับปัญหาด้านการประเมินผลจำนวน 44 ฉบับ และให้ข้อเสนอแนะ 39 ฉบับ นำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ ไม่มีการสร้างเครื่องมือประเมินผลของแต่ละแผนร้อยละ 31.82 และไม่มีผู้รับผิดชอบในการประเมินโดยตรงร้อยละ 25.00

ข้อเสนอแนะนำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ ต้องรายงานผลเมื่อสิ้นสัปดาห์/โครงการร้อยละ 30.77 และผู้รับผิดชอบงานนั้น ๆ ต้องหาวิธีและเครื่องมือประเมินผลร้อยละ 28.21

ตาราง 24 จำนวนและร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการประเมินผลตามความคิดเห็น
ของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลาเนติก

ลำดับความสำคัญ	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>			
1.	ไม่มีการสร้างเครื่องมือประเมินผลของแต่ละแผน	12	26.09
2.	ไม่มีผู้รับผิดชอบในการประเมินโดยตรง	11	23.91
3.	ไม่มีการติดตามประเมินผลเมื่อสิ้นสุดสัปดาห์/โครงการ	11	23.91
4.	ขาดความรู้เรื่องวิธีการประเมินผล	8	17.39
5.	การประเมินผลไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริง	4	8.70
รวม		46	100
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
1.	จัดให้มีการประชุม สัมมนาเมื่อสิ้นสุดโครงการ	13	31.71
2.	ฝ่ายบริหารควรจัดทำแบบประเมินอย่างกว้าง ๆ	12	29.27
3.	ให้ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการประเมินโดยตรง	9	21.95
4.	ต้องรายงานผลการปฏิบัติงานทุกครั้ง	7	17.07
รวม		41	100

จากตาราง 24 แสดงว่าครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยให้คำตอบเกี่ยวกับปัญหาด้านการประเมินผลจำนวน 46 ฉบับ และให้ข้อเสนอแนะ 41 ฉบับ นำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ ไม่มีการสร้างเครื่องมือประเมินผลของแต่ละแผนร้อยละ 28.09 ไม่มีผู้รับผิดชอบในการประเมินโดยตรงร้อยละ 23.91 และไม่มีการติดตามประเมินผลเมื่อสิ้นสุดงาน/โครงการร้อยละ 23.91

ข้อเสนอแนะนำมาจัดลำดับความสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้ จัดให้มีการประชุม สัมมนาเมื่อสิ้นสุดโครงการร้อยละ 31.71 และฝ่ายบริหารควรจัดทำแบบประเมินอย่างกว้างๆ ร้อยละ 29.27

บทย่อ สรุปผล สกปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ในปีการศึกษา 2538

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 237 คนซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก จากประชากรที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ซึ่งปฏิบัติงานในปี 2538 จำนวน 707 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ตอนดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้น
2. กระบวนการในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 ด้านการเตรียมวางแผน
 - 2.2 ด้านการวางแผน
 - 2.3 ด้านการปฏิบัติตามแผน
 - 2.4 ด้านการประเมินผล

เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

วิธีจัดการทำกับข้อมูล

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์
2. นับจำนวนและหาค่าร้อยละของแบบสอบถามแต่ละข้อ
3. จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 สรุปได้ดังนี้

1. สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น
 - 1.1 หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีค่าร้อยละสูงสุดแต่ละรายการ ดังต่อไปนี้
 - 1.1.1 ร้อยละ 90.57 เป็นเพศชาย
 - 1.1.2 ร้อยละ 60.38 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี
 - 1.1.3 ร้อยละ 92.45 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี
 - 1.1.4 ร้อยละ 43.40 มีประสบการณ์การเป็นครูระหว่าง 16 - 20 ปี
 - 1.1.5 ร้อยละ 33.96 มีประสบการณ์การวางแผนปฏิบัติการประจำปี 1-3 ปี
 - 1.2 ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย มีค่าร้อยละสูงสุดแต่ละรายการ ดังต่อไปนี้
 - 1.2.1 ร้อยละ 73.91 เป็นเพศชาย
 - 1.2.2 ร้อยละ 61.96 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี
 - 1.2.3 ร้อยละ 95.11 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี
 - 1.2.4 ร้อยละ 36.96 มีประสบการณ์การเป็นครูระหว่าง 16 - 20 ปี
 - 1.2.5 ร้อยละ 24.46 มีประสบการณ์การวางแผนปฏิบัติการประจำปี 1-3 ปี

2. สภาพการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ซึ่งแบ่งตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย มีผลการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

2.1 สภาพการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย พบว่า

2.1.1 สภาพความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก

2.1.2 สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

- ด้านการเตรียมวางแผน
- ด้านการวางแผน
- ด้านการปฏิบัติตามแผน
- ด้านการประเมินผล

2.2 สภาพการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย พบว่า

2.2.1 สภาพความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก

2.2.2 สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

- ด้านการเตรียมวางแผน
- ด้านการวางแผน
- ด้านการปฏิบัติตามแผน
- ด้านการประเมินผล

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ซึ่งแบ่งตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย มีผลการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

3.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของมหาวิทยาลัย
พละนามักความคิดเห็นของหัวหน้ามหาวิทยาลัยพละนามัย มีผลดังนี้ คือ

3.1.1 ด้านความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผน
มีปัญหาขาดบุคลากรในการวางแผน ไม่มียงบประมาณเพื่อการวางแผนโดยเฉพาะและขาดอุปกรณ์
เครื่องใช้สำหรับการวางแผน ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ ผู้บริหารควรขออัตราครูพละนามัยเพิ่มขึ้น
ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการวางแผนและควรจัดอุปกรณ์ เครื่องมือให้เพียงพอ

3.1.2 ด้านการเตรียมวางแผน มีปัญหาบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการวางแผน กำหนดเวลาในการวางแผนไม่แน่นอน ชัดเจน และไม่มี การเตรียมข้อมูล
สารสนเทศของมหาวิทยาลัยพละนามัย ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ควรจัดประชุมทุก ๆ ฝ่ายก่อนการ
วางแผน ตั้งคณะกรรมการวางแผนของมหาวิทยาลัย โรงเรียน และจัดอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการ
วางแผน

3.1.3 ด้านการวางแผน มีปัญหาบุคลากรไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผน มี
เวลาในการวางแผนน้อยและกิจกรรมบางอย่างผู้บริหารเป็นผู้กำหนด ส่วนข้อเสนอแนะให้หมวด
วิชาพละนามัยจัดประชุมวางแผน กระตุ้นบุคลากรให้เห็นความสำคัญของการวางแผนและให้จัดทำ
แผนปฏิบัติการพร้อมกันทุกหมวดวิชา

3.1.4 ด้านการปฏิบัติตามแผน มีปัญหาสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการ
ปฏิบัติตามแผน ครูในหมวดวิชามีงานมาก รับผิดชอบงานหลากหลายและงบประมาณที่จะให้ทำตามแผน
มีน้อย ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ ให้มีการจัดงบประมาณเพิ่มขึ้นเพื่อปรับปรุงบุคลากรและสถานที่
จัดหาบุคลากรเพิ่มเติมและกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญของกิจกรรม

3.1.5 ด้านการประเมินผล มีปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีการสร้างเครื่องมือ
ประเมินของแต่ละแผน ไม่มีผู้รับผิดชอบในการประเมินโดยตรงและไม่สามารถทำตามจุดมุ่งหมาย
ของแผนได้ครบ ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ ต้องให้มีการรายงานผลเมื่อสิ้นสุดงาน/โครงการ
ผู้รับชอ้งงาน/โครงการต้องหาวิธีและเครื่องมือประเมินและฝ่ายบริหารควรมีแบบประเมินต่าง
กว้าง ๆ

3.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของมหาวิทยาลัย
พละนามักความคิดเห็นของครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยพละนามัย มีผลดังนี้ คือ

3.2.1 ด้านความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผน
มีปัญหาไม่มียงบประมาณในการวางแผนโดยเฉพาะ ขาดบุคลากรในการวางแผนและขาดอุปกรณ์

เครื่องใช้ในการวางแผน ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ผู้บริหารควรจัดงบประมาณเพื่อการวางแผน ควรลดอัตราบุคลากรที่มีเพิ่มขึ้นและควรหาอุปกรณ์ เครื่องใช้ในการวางแผนให้เพียงพอ

3.2.2 ด้านการเตรียมวางแผน มีปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการวางแผน ข้อเสนอ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการวางแผน ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากร ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่จัดให้มีการประชุมชี้แจงก่อนการวางแผน จัดสรรเวลาในการวางแผนให้เหมาะสม พร้อมเพรียงกันและให้ความรู้ในเรื่องการวางแผนกับบุคลากร

3.2.3 ด้านการวางแผน มีปัญหาบุคลากรไม่ให้ความร่วมมือ ไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการวางแผน บุคลากรมีประสบการณ์น้อยในเรื่องการวางแผน ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการวางแผนอย่างจริงจัง จัดแบ่งงาน ประสานงานบุคลากรให้เหมาะสมและกระตุ้นบุคลากรให้เห็นความสำคัญ ให้การร่วมมือ

3.2.4 ด้านการปฏิบัติตามแผน มีปัญหาขาดงบประมาณในการปฏิบัติตามแผน ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนได้ทั้งหมด โรงเรียนมีกิจกรรมอื่น ๆ ต้องปฏิบัติมาก ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ ผู้บริหารควรจัดงบประมาณเพิ่ม จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องในงาน/โครงการนั้น ๆ และปรับเปลี่ยนให้สามารถยืดหยุ่นได้

3.2.5 ด้านการประเมินผล มีปัญหาไม่มีเครื่องมือในการประเมินผล ไม่มีฝ่ายประเมินผลโดยตรง ไม่มีการติดตามประเมินผลเมื่อสิ้นสุดงาน/โครงการ ส่วนข้อเสนอแนะได้แก่ จัดให้มีการประชุม สัมมนาเมื่อสิ้นสุดงาน/โครงการ ฝ่ายบริหารควรจัดทำแบบประเมินอย่างกว้าง ๆ และให้ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการประเมินโดยตรง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้ คือ

1. สถานภาพของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ โด่งเลี่ยมมีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีประสบการณ์การเป็นครูระหว่าง 16 - 20 ปี และมีประสบการณ์การทำงานอยู่ในระหว่าง 1 - 3 ปีเป็นส่วนใหญ่ จะเห็นได้ว่าไม่มีประสบการณ์การทำงานเป็นครูอยู่ในช่วงเวลานาน แต่ส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์การวางแผนน้อยเพราะกรมสามัญศึกษาได้ให้โรงเรียนมัธยมศึกษา มีการจัดตั้งงานแผนงาน เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2530 และให้โรงเรียนจัดส่งแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนไปยังสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดภาคในวันที่ 31 พฤษภาคม แล้วให้คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัดรวบรวมเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มโรงเรียนในจังหวัดนั้น ๆ และส่งแผนของกลุ่มโรงเรียนไปยังกรมสามัญศึกษาภายในวันที่ 30 มิถุนายนของทุกปี (กรมสามัญศึกษา. 2531 : 1) ทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษาเริ่มมีการวางแผนอย่างจริงจังและขยายการวางแผนระดับโรงเรียนไปสู่ระดับหมวดวิชา หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยจึงเริ่มมีการวางแผนในการปฏิบัติงาน

2. การศึกษาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

2.1 ด้านความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยเห็นว่ามีความพร้อมและความเพียงพออยู่ในระดับมาก มีปัญหาอยู่บ้างคือด้านงบประมาณซึ่งครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย เหตุที่มีงบประมาณน้อยเพราะกรมสามัญศึกษาได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียน โดยพิจารณาจากจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์และโรงเรียนจะได้รับงบประมาณอีกส่วนหนึ่งจากเงินบำรุงการศึกษาที่เรียกเก็บจากนักเรียน

ซึ่งจะได้รับมากน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียน สอดคล้องกับการวิจัยของ สุวัฒน์ สอนสุวิทย์ (2538 : 79) พบว่าความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้นของการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตากมีปัญหาด้านงบประมาณ บุคลากร ค่าเช่า คู่มือและอุปกรณ์สำหรับวางแผน

2.2 ด้านการเตรียมวางแผน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยมีความเห็นว่า สภาพการปฏิบัติด้านการเตรียมวางแผนอยู่ในระดับมาก จากประสบการณ์ในการทำงานด้านการวางแผนของผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การเตรียมการวางแผนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะถ้าผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการวางแผน ส่อมต้องมีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของโรงเรียน เน้นถึงการปฏิบัติตามนโยบายของกรมสามัญศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนคำนึงถึงปัญหาและความต้องการของโรงเรียน สิ่งดังกล่าวจะถูกถ่ายทอดไปถึงผู้วางแผนในหมวดวิชาและฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเตรียมวางแผนให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนซึ่งหมายถึงแต่ละหมวดวิชา แต่ละฝ่ายจะต้องหาข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการวางแผนต่อไป นอกจากนั้นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความเห็นลึกกว่ามีปัญหากับการคาดคะเนงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสมพร ทุนเจ๊ก (2535 : 94) พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกขนาดมีปัญหาการเตรียมวางแผนในเรื่องการคาดคะเนงบประมาณที่คาดว่าจะนำมาจัดสรร เพราะการคาดคะเนจะมีการผิดพลาดเนื่องจากงบประมาณโรงเรียนจะมียอดค้างจ่ายหลังจากหมดปีการศึกษา ต้องนำมาหักเงินบำรุงการศึกษาซึ่งเป็นงบประมาณของปีต่อไป โดยทั่วไปแล้วเรื่องการจัดสรรงบประมาณหรือสัดส่วนการใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษาจะเป็นเรื่องที่รับทราบกันเฉพาะในกลุ่มผู้บริหารเท่านั้น

2.3 ด้านการวางแผน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยมีความเห็นว่าสภาพการปฏิบัติด้านการวางแผนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวัฒน์ สอนสุวิทย์ (2536 : 75) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตากมีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในด้านการวางแผนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตากอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับการวิจัยของศักดิ์ชัย ปัญหา (2528 : 51) ที่กล่าวว่าข้าราชการครูยังเห็นความจำเป็นและความสำคัญของการจัดทำแผนในโรงเรียน ดังที่ประชุม รอดประเสริฐ (2527 : 79) กล่าวว่าการมีแผนสำคัญกับการบริหารงานทุกประเภท การดำเนินงานถ้าปราศจากการวางแผน ความสับสนในการทำงานก็จะเกิดขึ้น อาจจะเป็นหนทางนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้ง ความล่าช้าในการทำงาน

2.4 ด้านการปฏิบัติตามแผน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยมีความเห็นว่าสภาพการปฏิบัติด้านการปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสมพร ชุนพิลึก (2535 : 93) พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีปัญหาน้อยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผน แสดงให้เห็นว่าบุคลากรภายในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการวางแผน และจากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย ซึ่งเป็นหมวดวิชาที่มีขนาดเล็กกว่าหมวดวิชาอื่น ๆ มีจำนวนครูในหมวดวิชาไม่มากนักทำให้การประสานงานในหมวดเป็นไปได้ง่าย การแบ่งงาน แบ่งความรับผิดชอบเป็นไปตามความสมัครใจของแต่ละบุคคล ทำให้การปฏิบัติงานตามแผนเป็นไปอย่างราบรื่น จะมีปัญหาในด้านงบประมาณและสภาพคิณฟ้าอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยให้ปฏิบัติตามแผนได้อย่างครบถ้วน

2.5 ด้านการประเมินผล หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย มีความเห็นว่าสภาพการปฏิบัติด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยของวัลลภา ทองวัฒนพร (2535 : 96) พบว่าสภาพการปฏิบัติในด้านการติดตามการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ครูที่ปฏิบัติงานแผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญต่อการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดงาน/โครงการอยู่ในระดับสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร ชุนพิลึก (2535 : 88) พบว่าสภาพการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียนทุกขนาดมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนทุกขนาดใช้แบบสรุปผลการดำเนินงานประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยที่โรงเรียนใหญ่ใช้ผลการประเมินงานเพื่อการปรับปรุงงาน โรงเรียนขนาดกลางใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในปีต่อไป โรงเรียนขนาดเล็กใช้ในการปรับปรุงและจัดสรรงบประมาณในปีต่อไป

3. การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ปรากฏผลดังนี้

3.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยมีความเห็นว่า มีปัญหาขาดบุคลากรและไม่มีงบประมาณเพื่อการวางแผนโดยเฉพาะ ปัญหา รองลงมาได้แก่การขาดอุปกรณ์ เครื่องใช้สำหรับการวางแผน สาเหตุที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร

เนื่องจากบุคลากรหรือครูอาจารย์นอกจากจะมีหน้าที่ในการสอนเป็นหลักแล้วยังต้องทำหน้าที่ด้านอื่น ๆ ในโรงเรียนอีก เช่น งานด้านธุรการ การเงิน งานปกครองนักเรียน เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กครูจะต้องรับภาระงานหลายด้านจึงทำให้ไม่มีเวลาในการวางแผน ไม่เห็นความสำคัญในการวางแผน (ประสิทธิ์ พุ่มจำปา. 2536 : 108) ส่วนเรื่องการจัดงบประมาณเพื่อการวางแผนนั้น สอดคล้องกับการวิจัยของสมพร ชุนพิลึก (2535 : 93) ในด้านที่ว่าปัญหาด้านงบประมาณค่อนข้างมากในเรื่องการวางแผนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่มีขนาดกลางและขนาดเล็ก

นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างยังให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในการวางแผนตรงกัน ได้แก่ ผู้บริหารควรขออัตราครูพลานามัยเพิ่ม ควรมีการจัดหา จัดสร้างงบประมาณเพื่อการวางแผนโดยเฉพาะ รวมถึงการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวางแผน ในเรื่องงบประมาณโรงเรียนสามารถถ่ายโอนงบประมาณจากโครงการหนึ่งไปสู่อีกโครงการหนึ่งตามความจำเป็นมากน้อย เพื่อการใช้ประโยชน์จากงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นการจัดให้มีการใช้งบประมาณร่วมกันของโรงเรียน (ศักดิ์ชัย ปัญหา. 2528 : 58)

3.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการเตรียมวางแผน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย มีความเห็นตรงกันได้แก่ปัญหาการขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวางแผน มีเวลาในการวางแผนน้อย ไม่มีกำหนดเวลาชัดเจน แนนอน ขาดข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนและไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากร การขาดความรู้ ความเข้าใจทำให้บุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนและไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร แผนที่ได้จะเป็นแผนที่จัดทำจากความเคยชินหรือตามอารมณ์มากกว่าแผนตามหลักวิชา (ประสิทธิ์ พุ่มจำปา. 2536 : 107) ส่วนการขาดข้อมูล สารสนเทศในการวางแผนนั้นสอดคล้องกับการวิจัยของศักดิ์ชัย ปัญหา (2528 : 57) พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนมากยังขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสถิติ ข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการวางแผน ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจัดให้มีศูนย์ข้อมูลหรือศูนย์สารสนเทศขึ้นในโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ด้านข้อเสนอแนะกลุ่มตัวอย่างยังให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมวางแผนตรงกัน ได้แก่ การจัดประชุมทุกฝ่ายก่อนการวางแผน เพราะการประชุมจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบข้อมูลและเข้าใจตรงกันทั้งยังสามารถซักถามปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ๆ อีกได้แก่ การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนแก่ครู อาจารย์ในโรงเรียน และโรงเรียนควรมีกำหนดเวลาในการวางแผนให้ชัดเจน โรงเรียนควรจะได้

การปฏิบัติตามแผนให้สมบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการปฏิบัติตามแผนตามความคิดเห็นของ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอีกประการคือ สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยให้ปฏิบัติตามแผน จาก ประสิทธิภาพของผู้วิจัยแผนปฏิบัติการของหมวดวิชาพลานามัยส่วนใหญ่จะเป็นแผนที่เกี่ยวกับการจัด แท่งกันกีฬาหรือการออกกำลังกาย โรงเรียนมัธยมศึกษาบางโรงเรียนไม่มีโรงพลศึกษาทำให้เกิด ปัญหาเกี่ยวกับสภาพคลื่นฟ้าอากาศ เช่นฝนตกทำให้แท่งกันกีฬาไม่ได้ เป็นต้น

ส่วนข้อเสนอแนะหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีข้อเสนอแนะดังนี้คือ ผู้บริหารควรจัดหา และจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นเพื่อปรับปรุงทั้งบุคลากรและสถานที่ จัดหาบุคลากรของหมวดวิชา พลานามัยเพิ่มขึ้น และผู้บริหารหรือหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยควรกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญ ของกิจกรรม ส่วนครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยมีข้อเสนอแนะตรงกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ว่าควรจัดหาและจัดสรรงบประมาณเพิ่ม และมีข้อเสนอแนะที่แตกต่างคือการจัดประชุมครูผู้สอนใน หมวดเพื่อชี้แจง มอบหมายงานและปรับแผนให้สามารถยึดหยุ่นได้

3.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการประเมินผล หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและ ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยเห็นว่ามีปัญหาดังกัน 3 ประการคือ ไม่มีและไม่ได้สร้างเครื่องมือ ในการประเมินแผน ไม่มีผู้รับผิดชอบในการประเมินแผนโดยตรงและไม่มีการติดตามประเมินผล และรายงานต่อผู้บริหารเมื่อสิ้นสุดโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของศักดิ์ชัย ปัญหา (2528 : 53) พบว่าข้าราชการครูมีความเห็นว่าการประเมินผลตามแผนปฏิบัติการยังทำกันน้อยและยัง สอดคล้องกับผลการวิจัยของวัลลภา ทองวัฒนพร (2535 : 97-98) พบว่าโดยส่วนรวมแล้ว การประเมินผลไม่มีการปฏิบัติกันอย่างจริงจัง หมวดวิชา ฝายต่าง ๆ หรือโรงเรียนอาจไม่ ประเมิน หรือประเมินแล้วไม่นำผลมาใช้ โรงเรียนที่ประเมินผลส่วนใหญ่เจ้าของโครงการ หรือผู้รับผิดชอบโครงการจะเป็นผู้ประเมินแล้วรายงานต่อผู้บริหาร ในส่วนที่ไม่ประเมินเพราะ บุคลากรไม่มีเวลาในการปฏิบัติงาน ทั้งยังขาดเครื่องมือที่มีคุณภาพและขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการประเมิน ซึ่งสภาพความเป็นจริงโรงเรียนทุกแห่งจะต้องรายงานผลการปฏิบัติตาม โครงการและการใช้งบประมาณเมื่อสิ้นสุดแต่ละภาคเรียนให้สามัญศึกษาจังหวัด และสามัญศึกษา จังหวัดจะเป็นผู้รวบรวมรายงานของทุกโรงเรียนส่งไปยังกรมสามัญศึกษา (สมพร ชุนพิลึก. 2535 : 94)

ส่วนข้อเสนอแนะกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้คือ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย หรือผู้รับผิดชอบโครงการควรมีการรายงานผลเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือสิ้นสุดภาคเรียน ผู้รับผิดชอบ โครงการควรเป็นผู้ประเมินโครงการเอง โดยคิดเครื่องมือประเมินจากโครงการที่ปฏิบัติ

โรงเรียนอาจจัดทำแบบประเมินไว้กว้าง ๆ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบโครงการได้นำไปใช้หรืออาจประเมินโดยการจัดประชุม สัมมนาฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพื่อประเมินผลร่วมกัน

จากปัญหาทั้ง 4 ด้านของการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 นำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

1. ปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 เรื่องลำดับความสำคัญ ปัญหามากที่สุดได้แก่ ด้านการวางแผนเกี่ยวกับบุคลากรไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผน ปัญหารองลงมาได้แก่ ด้านการเตรียมวางแผนเกี่ยวกับบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผน ปัญหาลำดับต่อมาได้แก่ ด้านการประเมินผลเกี่ยวกับไม่มีการสร้างเครื่องมือสำหรับการประเมินผล และปัญหาลำดับสุดท้ายได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามแผนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติตามแผน
2. ปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย เรื่องลำดับความสำคัญ ปัญหามากที่สุดได้แก่ ด้านการวางแผน เกี่ยวกับบุคลากรไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผน ปัญหารองลงมาได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามแผนเกี่ยวกับการขาดงบประมาณในการปฏิบัติตามแผน ปัญหาลำดับต่อมาได้แก่ ด้านการเตรียมวางแผนเกี่ยวกับระยะเวลาเตรียมวางแผนน้อย ปัญหาลำดับสุดท้ายได้แก่ ด้านการประเมินผลเกี่ยวกับไม่มีการสร้างเครื่องมือในการประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. การวางแผนเป็นกระบวนการสำคัญในการปฏิบัติงานและถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนก็ต้องมีการวางแผน โรงเรียนจึงควรสนับสนุนการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนให้มาก โดยจัดอบรม สัมมนาภายในโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีนโยบายเกี่ยวกับการวางแผนอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการ

กำหนดวัน เวลาในการวางแผนที่แน่นอน เพื่อให้บุคลากรได้เตรียมวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นควรจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการวางแผนไว้อย่างเพียงพอ

3. หมวดวิชาพลานามัยควรให้ความสนใจในการพัฒนาการวางแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างจริงจัง ทั้งนี้เพราะแผนปฏิบัติการประจำปีจะช่วยให้การดำเนินงานในหมวดวิชาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ในการจัดทำโครงการแต่ละปีควรเลือกโครงการที่สำคัญ ๆ ตอบสนองปัญหาและความต้องการของหมวดวิชา โรงเรียนและนโยบายของกรมสามัญศึกษา ไม่ควรจัดทำโครงการมากเพราะจะทำให้บุคลากรมีงานมากเกินไปและงบประมาณไม่เพียงพอต่อการทำตามแผนปฏิบัติการประจำปี

5. หมวดวิชาพลานามัยควรยึดแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นหลักในการดำเนินงานในหมวดวิชาและควรตั้งคณะกรรมการของหมวดวิชาเพื่อติดตาม ประเมินผล การวางแผนงาน/โครงการ การปฏิบัติงานและการประเมินงาน/โครงการ เพื่อเป็นการกระตุ้น ส่งเสริมการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

6. หัวหน้าหมวดและโรงเรียนควรจัดให้มีการสรุปผลการดำเนินงานการวางแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ในครั้งต่อไปควรมีการวิจัยการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาอื่น ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

2. ควรมีการวิจัยในเรื่องนี้ในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบสภาพและปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย โดยภาพรวมซึ่งกรมสามัญศึกษาจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการวางแผนต่อไป

3. ควรมีการวิจัยในเรื่องนี้โดยศึกษาตามขนาดของโรงเรียน เพื่อทราบสภาพและปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนแต่ละขนาด

מדחורמדד

บรรณานุกรม

- กิตติมา ปรีดีลลภ. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2532.
- จรรยา มานิตกุล. เทคนิคการบริหาร. กรุงเทพฯ : อีรพงษ์การพิมพ์, 2531.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. แนวคิดและวิธีการวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การ
ทหารผ่านศึก, 2530.
- ทรงเกียรติ พิชมมงคล. การศึกษาปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ สงขลา, 2533. กัดสำเนา.
- ธงชัย สันติวงษ์. การวางแผน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
- ประทุม รอดประเสริฐ. นโยบายและการวางแผน หลักการ และทฤษฎี. กรุงเทพฯ :
เนติกุลการพิมพ์, 2523.
- _____. นโยบายและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โรงเรียนสตรี
เนติศึกษา(แผนกการพิมพ์), 2527.
- ประมวล เสนาภักดิ์. "การวางแผนการศึกษา," การวางแผนและการจัดการทางการศึกษา
หน้า 1-9. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2527.
- ประสิทธิ์ พุ่มจำปา. ปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการโรงเรียนตามทฤษฎีของผู้บริหาร
และหัวหน้างานแผนงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2536. กัดสำเนา.
- ประสิทธิ์ เปี่ยมสมบูรณ์. การวางแผน ความหมาย กระบวนการและอุปสรรคการบริหารรัฐกิจ.
คณะรัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2534.
- สุสดี สัตยมาณะ. การบริหารรัฐกิจ. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์, 2514.
- พนัส หัตถาคนทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- พิศิษฐ์ ศิวาลัย. การศึกษาเรื่องตัวแบบเสนอสำหรับระบบการวางแผนในสำนักงานการประมง
ศึกษาจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
กัดสำเนา.

- พลสุท อนุประสิทธิ์. การวางแผนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2530. อัดสำเนา.
- ภิญโญ สาร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2514.
- ลีลา ลีนาอนุเคราะห์. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2530.
- วิโรจน์ สารัตนะ. การวางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรแพทิต, 2532.
- วิศิษฐ์ โกมลพวงศ์. ปัญหาการวางแผนของโรงเรียนเพื่อพัฒนาชนบท กลุ่มที่ 2 (มพช.2) ในเขตการศึกษา 12. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2533. อัดสำเนา.
- วีระพล สุวรรณันต์. ประเมินผลแผนและโครงการ. กรุงเทพฯ : บริษัทประจักษ์วงศ์ จำกัด, 2526.
- วัลลภา ทองวัฒนพร. สภาพปัญหาและการปฏิบัติงานแผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ศักดิ์ชัย ปัญหา. กระบวนการวางแผนปฏิบัติการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สงวน ช้างฉัตร. การวางแผนการศึกษา ทฤษฎี และแนวทางในการปฏิบัติ. พิษณุโลก : คณะวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม, 2529.
- สมยศ นาวิการ. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ดวงกมล, 2525.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยพัฒนาการพิมพ์, 2513.
- _____. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
- สมพร อุณพิลึก. ปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. อัดสำเนา.

- สำนักศึกษา, กรม. การกำหนดปัญหาความต้องการแนวทางพัฒนาโรงเรียนและการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ระดับจังหวัดและระดับกลุ่มโรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร, 2531. อัดสำเนา.
- _____. การวางแผนและการประเมินผลในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2527.
- _____. ความรู้พื้นฐานการวางแผนและการประเมินผลในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2525.
- _____. บันทึกกรมสามัญศึกษา ประจำปี 2538. กรุงเทพฯ : กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา, 2538.
- _____. ระบบการวางแผนของกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2530.
- _____. สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : ฝ่ายแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.
- สุภรณ์ ศรีพล. การจัดองค์การบริหารการวางแผนและการบริหารโครงการในเอกสารการสอน ชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน หน่วยที่ 6-15. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2524.
- สุเมธ เคียวศิเรศ. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งวัฒนาการพิมพ์, 2527.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. การวางแผนและการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.
- สุวัฒน์ สอนสุวิทย์. การประเมินแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2534. ปรินิพนธ์ กศ.ม. พิมพ์โลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อัดสำเนา.
- สุวิมล นาคเหล็ก. ความคิดเห็นของผู้บริหารในสถานศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการวางแผนปฏิบัติการ ประจำปีของวิทยาลัย สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. พิมพ์โลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. อัดสำเนา.
- เสรี ลาภโรจน์. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรสมัย, 2531.

- เสนาะ ศรีพิเศษ. ปัญหาการวางแผนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร. ปรินทิพณ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534. อัดสำเนา.
- ลภินันท์ เหมยสง่า. การศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมงานในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- อนันต์ เกตุวงศ์. หลักและเทคนิคของการวางแผน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.
- อวกสิทธิ์ จันทรปัญญาศิลป์. การเขียนแผนและการวางแผน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- ลาคุม จันทสุนทร. "การนิเทศภายในโรงเรียน," วารสารสามัญศึกษา. หน้า 10-14 ; 13 สิงหาคม 2529.
- อุทัย บุญประเสริฐ. การวางแผนการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- Belbase, Lekan N. "Problem of Planning and Implementing Vocational Education in a Developing Country : A Case of Nepal," Dissertation Abstracts International 43(2) : 430-A ; August, 1982.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1970.
- Currid, Michael. "A Study of Planning at the School County Level in the State of West Virginia," Dissertation Abstracts International. 43 : 28-A ; July, 1982.
- Drucker, F. Peter. Management : Tasks, Responsibility, Practices. London : Pan Books Ltd., 1979.
- Herbert, A. Simon. Administration Behavior. New York : Macmillan Publishing Co., Inc., 1976.

- Hersey, Daul and Kenneth H. Blanchard. Management of Organizational Behavior : Utilizing Human Resources. New Jersey : Englewood Cliffs, Pentric Hall, Inc., 1982.
- Krejcie Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size of Research Activities," in Journal of Education and Psychological Measurement 30(3) : 608-610 ; 1970.
- Lundquist, Margaret B. "An Anlysis of the Decision Making Process among Selected Suburban Chicago High School Principals and Selected Middle Management Executive," Dissertation Abstracts International Part A. 42 : 4231-A ; April, 1982.
- McCleary, Lloyd E. and Stephen P. Hencley. Secondary School Administration. New York : Dodd, Mead and Co., 1970.
- Nantz, Quentive Lee. "The Use of Teacher Planning Time in a Comprehensive American High School," Dissertation Abstracts International. 56(6) : 2017-A ; December, 1993.
- Parsons, Talcoot. "Some Ingrdients of a General Theory of Formal Organizations," Administrative Theory in Education. Chicago : Midwest Administration Center, University of Chicaco, 1958.
- Schuster, Elsie Marie. "A Study of the Local School Long Range Planning Process in the Archdiocese of Chicago," Dissertation Abstracts International Part A. 48 : 277-A ; August, 1987.
- Sergiovanni, Thomas J. and others. Educational Governmance and Admisistration. New Jesey : Prentice-Hall, 1980.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

คำชี้แจงทั่วไป

1. แบบสอบถามชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
2. แผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง แผนงานโครงการ งานย่อย ที่บุคลากรในหมวดวิชาพลานามัยจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และเข้าร่วมประสานเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
3. แบบสอบถามชุดนี้ใช้เพื่อหาข้อมูลสำหรับการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่และสถานภาพทางราชการของท่านแต่ประการใด ขอให้ตอบตามความเป็นจริง เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์อย่างแท้จริง
4. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
 - ตอนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของ
หมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย J ลงใน () หน้าข้อความตามที่เป็นจริงตามสถานภาพของท่านในปัจจุบัน

1. ตำแหน่งหน้าที่ที่ท่านรับผิดชอบในปัจจุบัน

- () หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
() ครูผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย

2. เพศ

- () ชาย
() หญิง

3. อายุ

- () ต่ำกว่า 30 ปี
() 31 - 40 ปี
() 41 - 50 ปี
() 51 - 60 ปี

4. ระดับการศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี
() ปริญญาตรี
() ปริญญาโท
() ปริญญาเอก
() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ประสบการณ์การเป็นครู

- () 1 - 5 ปี
() 6 - 10 ปี
() 11 - 15 ปี
() 16 - 20 ปี
() 21 ปีขึ้นไป

6. ประเมินการดำเนินการทำแผนปฏิบัติการ

- () ไม่เคยเข้าร่วมทำแผนปฏิบัติการ
- () 1 - 3 ปี
- () 4 - 6 ปี
- () 7 - 10 ปี
- () มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัย

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย J ลงในช่องทางขวามือตามความเห็นของท่าน

มากที่สุด หมายถึง มีความพร้อมและความเพียงพอ หรือตรงกับ
สภาพที่เป็นอยู่มากที่สุด

มาก หมายถึง มีความพร้อมและความเพียงพอ หรือตรงกับ
สภาพที่เป็นอยู่มาก

น้อย หมายถึง มีความพร้อมและความเพียงพอ หรือตรงกับ
สภาพที่เป็นอยู่น้อย

น้อยที่สุด หมายถึง มีความพร้อมและความเพียงพอ หรือตรงกับ
สภาพที่เป็นอยู่น้อยที่สุด

ไม่มี หมายถึง ไม่มีความพร้อมและความเพียงพอ หรือไม่ตรงกับ
สภาพที่เป็นอยู่

1. ความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้น

ปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง บุคลากรที่ร่วมในการวางแผน รวมทั้งเอกสาร ตำรา งบประมาณ และอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการวางแผน

รายการ	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. จำนวนผู้เข้าร่วมในการวางแผน					
2. ความรู้ความเข้าใจของผู้วางแผนในกระบวนการวางแผน					
3. ไม่มีข้อมูลเอกสารหรือสารสนเทศเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการ					
4. อุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติการวางแผน เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องเขียนต่าง ๆ					
5. งบประมาณที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ					
6. บุคลากรพร้อมที่จะปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ					
7. ไม่มีการจัดสรรเวลาสำหรับการวางแผน					
8. การจัดสรรเวลาสำหรับการดำเนินการตามแผน					

2. กระบวนการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี

ด้านการเตรียมวางแผน	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. การใช้ผลการประเมินงานที่ผ่านมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน					
2. ศึกษานโยบายและจุดเน้นของกรมสามัญศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ					
3. ไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและหมวดวิชา					
4. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในโรงเรียนและหมวดวิชา					
5. การกำหนดความมุ่งหมายในการวางแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและกรมสามัญศึกษา					
6. การให้ความรู้แก่บุคลากรในการวางแผน					
7. การคาดคะเนงบประมาณที่จะได้รับ					
ด้านการวางแผน	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. การประชุมครูในหมวดวิชาเพื่อการจัดทำแผนงาน/โครงการ					
2. การกำหนดความมุ่งหมายในการพัฒนางานในหมวดวิชา					
3. การกำหนดโครงการที่ตอบสนองนโยบายของกรมสามัญศึกษา					
4. จัดทำแผนงาน/โครงการและจัดบุคลากรรับผิดชอบต่องาน					

ด้านการวางแผน	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
5. การกำหนดกิจกรรมแต่ละโครงการให้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้					
6. ไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ					
7. ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการ					
8. การกำหนดให้มีระยะเวลาในการวางแผนอย่างชัดเจนแน่นอน					
9. การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน/โครงการ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับการวางแผนปฏิบัติการ					
10. การประสานงานระหว่างหมวดวิชากับผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติการ					
ด้านการปฏิบัติตามแผน	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. ไม่มีการเผยแพร่ชี้แจงงาน/โครงการที่ได้รับอนุมัติให้อาจารย์ในหมวดวิชารับทราบ					
2. มีการมอบหมายงานหรือแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน					
3. ขาดการประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดกับผู้รับผิดชอบโครงการ					
4. การประสานงานระหว่างหัวหน้าหมวดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
5. การปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด					
6. แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ					

ด้านการประเมินผล	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี
1. การจัดหาและจัดสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลแผนงาน/โครงการ					
2. ไม่มีการประเมินผลก่อนนำแผนงานไปปฏิบัติ					
3. การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติตามแผน					
4. การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ					
5. การรายงานและสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนต่อผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา					
6. การนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อการวางแผนครั้งต่อไป					
7. ไม่ได้จัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานตลอดระยะเวลาของแผน					

คนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับปัญหา และ
ข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยของท่าน
ตามสภาพความเป็นจริงในด้านต่อไปนี้

1. ความพร้อมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี

ก) ปัญหา

1.....

2.....

3.....

ข) ข้อเสนอแนะ

1.....

2.....

3.....

2. กระบวนการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการ

2.1 การเตรียมวางแผน

ก) ปัญหา

1.....

2.....

3.....

ข) ข้อเสนอแนะ

1.....

2.....

3.....

2.2 การวางแผน

ก) ปัญหา

1.....

2.....

3.....

ท) ข้อเสนอแนะ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

2.3 การปฏิบัติตามแผน

ก) ปัญหา

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ท) ข้อเสนอแนะ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

2.4 การประเมินผล

ก) ปัญหา

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ท) ข้อเสนอแนะ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ขอขอบคุณ

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ครุฑ

ที่ ทม 1007/2406

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

21 กรกฎาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าหน่วยงานพิเศษ กรมพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวกาญจนา นวลจันทร์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

รศ. วาสนา คุ้มอภิลิทธิ

ประธาน

ผศ. ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญ นายทวนท้าย ลมุลสว่าง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
การวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริกฤพา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริกฤพา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ครูท

ที่ ทม 1007/2407

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

21 กรกฎาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักศึกษาจังหวัดละโว้

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวกาญจนา นวลจันทร์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.วาสนา คุณาภิลักษณ์

ประธาน

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญ นายวีระ โมทะเวส และ นายศิริธร สุทธิใจ เป็น
ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริกานา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริกานา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ครุฑ

ที่ ทม 1007/2408

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

21 กรกฎาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวกาญจนา นวลจันทร์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.วาสนา คุณาภิสิทธิ์

ประธาน

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญ นายบุญธรรม พิมพ์ภรณ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องหมายการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุพา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุพา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

ครุฑ

ที่ ทม 1007/2409

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

21 กรกฎาคม 2539

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักศึกษาจังหวัดนครนายก

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวกาญจนา นวลจันทร์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.วาสนา คุณาภิสิทธิ์

ประธาน

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญ ว่าที่ ร.ต.ปลิว หงษ์เหมือน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ตรวจ
เครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุพา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุพา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

23 สิงหาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1.แบบสอบถามจำนวน ชุด
2.ซองเปล่าติดแสตมป์ 1 ซอง

ข้าพเจ้านางสาวกาญจนา นวลจันทร์ กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท สาขา
พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังศึกษาค้นคว้าเรื่อง "การวางแผน
ปฏิบัติประจำปีของหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา
12 " เพื่อเป็นวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต โดยให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล การตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยตอบ ชุด หรือ
อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัยซึ่งรวมทั้งอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษา จำนวน ชุด เมื่อ
ตอบแบบสอบถามแล้วโปรดใส่ซองที่แนบมาส่งกลับตามที่อยู่ที่ได้แจ้งไว้ ทางไปรษณีย์ ผลของการ
ศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาหน้าที่ของท่านแต่ประการใด การสรุปผลจะเป็นส่วน
รวมมิได้แปลผลแยกเป็นรายโรงเรียน

จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ได้กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทั้งนี้เพื่อให้
ได้ประโยชน์ทางวิชาการอย่างแท้จริง และขอให้ส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 10 กันยายน 2539
จึงขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

กาญจนา นวลจันทร์

(นางสาวกาญจนา นวลจันทร์)

ภาคผนวก ค.

ประวัติผู้เก็บรักษา

ประวัติผู้เชี่ยวชาญ

1. ว่าที่ ร.ค. ปลิว หงษ์เหมื่อน

- วุฒิ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ตำแหน่ง - ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมราชานุสรณ์
กำแพงเมือง จังหวัดนครนายก
- ประธานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครนายก
- ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญ
- การวางแผนงานในโรงเรียน การประเมินโครงการ
- การบริหารงานโรงเรียน

2. นายนุญธรรม พิมพ์ภรณ์

- วุฒิ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
- ตำแหน่ง - ฝายนิเทศการบริหารและการจัดการหน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- วิทยาการของกรมสามัญเกี่ยวกับการวางแผนงานในหน่วยงาน
และการบริหารเชิงระบบ
- ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญ
- การวางแผนงานในโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษา
- การบริหารงานในระบบโรงเรียน

3. นางวีระ โมชะเวส

- วุฒิ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
- ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธรังสิยกุล
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญ

- การวางแผนงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา
- การเขียนโครงการพัฒนางานในโรงเรียน

4. นาทวนสีก ลมูลสว่าง

วุฒิ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ฝ่ายวิชาการ
 ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญ
 - การวางแผนงานต่าง ๆ

5. นายศิริพร สุกโสภา

วุฒิ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
 ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญ
 - การวางแผนงานในโรงเรียน
 - การบริหารงานโรงเรียน

6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผาณิต บิลมาศ

วุฒิ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง อาจารย์ผู้สอนประจำภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร
 ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญ
 - การวัดผล ประเมินผล
 - การสร้างแบบทดสอบ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกาญจนา นวลจันทร์
เกิด วันที่ 29 สิงหาคม 2502
สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 76/3 หมู่ 12 ต.พรหมณี
อ.เมือง จ.นครนายก
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนนวมราชานุสรณ์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนนวมราชานุสรณ์ ต.ท่าช้าง
อ.เมือง จ.นครนายก

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2518 มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนนครนายกวิทยาคม
พ.ศ. 2520 ป.กศ. จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2522 ป.กศ.สูง จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2526 คบ. (พลศึกษา) จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2540 กศ.ม. (พลศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร